

**AR BREZHONEG DRE GOMZ
ER C'HLASOÙ SKOL-VAMM**

**RE VIHAN,
RE GRENN,
RE VRAS**

KOMPREN

ANVIOÙ

ANVIOÙ-GWAN

VERBOÙ

FRAZENNOÙ

LAVARET

TAOLENN

Digoradur	1
Danvez al levrig	2
Elfennoù pennañ ur fichenn	3
Ar pennreolennoù evit etreober gant ar vugale e brezhoneg	5
Taolenn-daveiñ ar barrezgezhioù yezh	8
An testennoù ofisiel	11
Ur gael briziañ	14
Ur sell war an enklask	15
Ur c'heriaoueg hag un ereadurezh evit ar skol-vamm	17
Lodenn 1 : Al lidoù	18
An degemer er c'hlas da vintin : kantin, diwallerezh	19
Mont a ra mat ?	23
Renkañ	26
Ar galv : piv zo amañ ?	30
Ar sizhun : hiziv, dec'h, warc'hoazh	34
An deiziad	38
Astenn an deiziad :	43
Ar mareoù-bloaz	43
An amzer	46
Ul lid evit ar re vihan gant ur vaskotenn	50
Mont d'ar privezioù ha gwalc'hiñ e zaouarn	54
Adlein	58
Ul lid all evit ar re vihan : petra 'teus c'hoant d'ober ?	64
An «etrelidoù» : Petra hon eus graet ? Petra 'vo graet ?	68
Pred er c'hantin : ar roll-meuzioù	72
Mare ar c'han	75
Lenn un istor	77
En em wiskañ	80
Echu eo ar skol	80

TAOLENN

Lodenn 2 : «Kornioù» ar c'hlas

84

Korn ar poupinelloù	85
<i>Ober anaoudegezh gant korn ar poupinelloù</i>	<i>90</i>
<i>Gwiskañ ar poupinelloù</i>	<i>91</i>
<i>Renkañ an dilhad (re vihan)</i>	<i>92</i>
<i>Gwalc'hiñ ar boupinell</i>	<i>93</i>
<i>Ur boupinell o vont d'ar skol (re vihan)</i>	<i>97</i>
<i>C'hoari ar medisin / mezeg (re vihan, re grenn)</i>	<i>99</i>
Korn ar gegin	103
<i>Ober anaoudegezh gant korn ar gegin (re vihan)</i>	<i>109</i>
<i>Renkañ ar c'horn keginañ (re vihan, re grenn)</i>	<i>110</i>
<i>Staliañ an daol (re vihan, re grenn)</i>	<i>111</i>
<i>Abadennoù : fardañ boued evit ar boupinell (re grenn)</i>	<i>112</i>
<i>C'hoari ar preti (re vras)</i>	<i>113</i>
Korn ar c'harbedoù	115
Korn ar bitellat	120
Korn an atant / ar feurm	125
Korn al livañ	129
Korn an toaz-merat	133
Korn an dour	136
Korn an traezh	139

Lodenn 3 : Obererezhioù all evit komz

142

C'hoarioù taol	143
Keginañ	149
Liorzhañ	153
Kontañ istorioù gant margodennoù (re vras)	158
Kontañ darvoudoù bevet (re grenn, re vras)	161

DIGORADUR

Ganet eo bet al levrig-mañ diwar meur a levezon disheñvel : da gentañ ur skiant-prenet evel skolaer er skol-vamm er skolioù publik e-pad un nebeud bloavezhioù, da c'houde ul labour enklask kaset e-barzh ma c'hlas skol-vamm e-pad ur [master Enklask war an didaktelezh - labo CREAD / skol-veur UBO / ESPE Breizh](#).

Donaet em eus al labour-mañ dre un dezenn war ar stern e skol-veur Roazhon 2, evit keñveriañ ar mod ma vez kelennet ar yezh e-pad 3 bloavezh kentañ ar skol pe ar rakskol etre Breizh ha Kembre gant bugale eus familhoù ha ne gomzont ket brezhoneg pe kembraeg er gêr.

Levezonet eo bet an teul-se neuze gant ar programm « [Croesi i'r Bont](#) » (treuziñ ar pont) savet gant ar rouedad « magourioù » [Mudiad Meithrin](#), e Kembre, evit bugale etre 2 ha 4 bloaz.

Kroget e oa bet gant ar programm arnodiñ-se e 2015 evit kreñvaat barregezhioù yezh ar vugale a-raok mont d'ar skolioù kembraek (adalek an oad a 4 pe 5 bloaz hervez ar c'hontelezhioù). Graet e oa bet da gentañ-penn e takadoù ma ne vez ket komzet kembraeg er familhoù. Implijet e vez ar programm-se e-barzh 125 « cylch » diwar ar 430 a zo e Kembre hiziv an deiz.

Savet eo bet al levrig-mañ ivez evit talañ ouzh an diouer a hentennoù evit heñchañ ar gelennerien a grog gant ar vicher er skol-vamm peurgetket (kelc'hiad 1). Emichañs e c'hallo hentennoù all bezañ krouet evit ar c'helc'hioù all a-benn nebeut.

Empentet eo bet al levr-mañ evit un embannadur e stumm PDF gant liammoù hag a gas da zanvezioù all (TES da skouer).

DANVEZ AL LEVRIG

Kavout a reoc'h e-barzh an teul **patromoù yezh** da implijout gant **ar c'heriaoueg hervez oad ha live yezh ar vugale er skol-vamm**.

Diazezet eo al levrig-mañ war implijout **al lidoù**, ar **c'hornioù c'hoari** dreist-holl. **Ur voest-ostilhoù eo**. Kavout a reoc'h **fichennoù dre demoù da zibab** hervez ho c'hoantoù, ho tafar, an niver a liveoù en ho klasad ha live yezh ar vugale. N'eo ket un "hentenn" da heuliañ eus ar penn-kentañ betek an dibenn. Savet eo bet al levrig-mañ evit ur c'hlas skol-vamm lieslive.

N'eo ket meneget an obererezhioù a denn d'an embregerezh-korf hag a zo pouezus kaer evit perc'hennañ ar yezh. Kavout a reoc'h boued gant al levr embannet gant TES [Sport er skol-vamm \(2-6 bloaz\)](#)

Pell zo e vez implijet al lidoù hag ar c'hornioù c'hoari er skol-vamm e Frañs. Dav eo teuler ur sell nevez war ar doare efedusañ evit kelenn ar brezhoneg d'ar re vihan. Digarezioù a-feson int da lakaat ar vugale da glevet ha da zeskiñ patromoù yezh (an degemer, implijout ar c'hornioù c'hoari, an istorioù, ar c'hanaouennoù, ar rimadelloù, ar prantadoù debriñ, hag all... an holl zarvoudoù bihan a c'hoarvez bemdez pe hogoziñ gant ur c'hlasad skol-vamm).

Skouerioù eus patromoù yezh frammet zo diskouezet dindan an titloù **'Kompren'** ha **'Lavaret'** gant ur c'heriaoueg a-live. Broudañ a reomp ac'hanoc'h da ginnig ar re-se d'ar vugale, gant ar spi e teuint da gompren ha dreist-holl da lavaret anezho a-hed an amzer. Evel-se e vo diorroet barregezhioù yezh pep bugel a-hed ar bloaz.

Kanaouennoù pe rimadelloù liammet gant ar prantadoù kinniget a gavoc'h el levrig-mañ ivez. Lavaret pe kanañ anezho a-hed an amzer a zegaso patromoù yezh en un doare "naturel" er gomz. Ret-holl eo eta e vefe **kinniget ar c'hanaouennoù pe ar rimadelloù d'ar vugale ingal**.

An darn vrasañ anezho a vez kavet e-barzh dafar pedagogel kinniget gant TES ([Kañan a ri](#), [Rimadelloù a ri](#), [C'hoari e brezhoneg](#), [Enora](#)...). Ouzhpennet ez eus bet lod all ivez. Gallout a rafed ijinañ ha sevel kanaouennoù nevez hag a glotfe muioc'h gant prantadoù al lidoù pe ar c'hornioù c'hoari ivez.

En teul-mañ e kavoc'h **kinnigoù levrioù da implijout**. Kontañ istorioù ingal gant ar vugale asambles zo un doare da ziorren o barregezhioù yezh. Broudañ a reomp ac'hanoc'h da implijout jestroù ha binvioù ivez evit lakaat an istorioù da vevañ. Diwar ober kement-se e teu ar vugale da gompren ster ar gerioù hag ar patromoù yezh kinniget en istor.

Gant ar re vihanañ eo talvoudus **implijout ur vaskotenn**. Diskouez a reomp skouerioù en teul gant SPOT. Dont a ra ar vaskotenn da vezañ un dudenn ispisial e-barzh ar c'hlas. Sikour a ra ar skolaer-ez da implijout ar brezhoneg ha da lakaat patromoù yezh da dalvezout. Implijout istorioù tro-dro d'ar vaskotenn a skoazello ac'hanoc'h da stummañ ar yezh evit ar re vihan.

ELFENNOÙ PENNAÑ UR FICHENN

LEC'H :

al **Lec'h** er c'hlas ma vo graet an abadenn

DAFAR :

an **Dafar** ret evit kas an abadenn da benn

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENN :

AN doare da aozañ an abadenn evit ar skolaer·ez

PALIOÙ YEZH :

*Live oad (pe pazenn) :
da azasaat hervez barregzhioù
ar vugale evit al lodenn LAVARET*

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar vantell (mantill)

ANVIOÙ-GWAN

tomm, yen, fall, brav

VERBOÙ

laka

**Lizherennoù e ruz : ar c'hemmadurioù
(sk. ar c'hantin)**

« FRAZENNOÙ »

Azez, **Azezit** (mat)

« GERIOÙ BIHAN »

...ir...

**Gêrioù e glaz : pa vez implijet urzhioù
gant meur a vugel (sk. : Deuit 'ta)**

*Kavout a reoc'h dindan ar meneg « **KOMPREN** » ur
c'heriaoueg ha patromoù yezh da ginnig d'ar vugale
pazenn-ha-pazenn, evit gwelet ha muzuliañ diorren
yezhel ar bugel. Gallout a reer azasaat anezho
hervez rannyezh ho tachenn. Lakaet ez eus bet ivez
gerioù pe stummoù zo e gwenedeg (gw.).*

LAVARET

ar vantell

an heuzoù

ar botoù

ar stammenn

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN LAVARET

...

...

*Gant ar meneg « **LAVARET** » e
kaver ar palioù a-fet respontoù gant
ar vugale, pazenn-ha-pazenn.
Implijout patromoù yezh a lakay ar
vugale da respont e brezhoneg.*

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN LAVARET

...

...

PALIOÙ YEZH :

KOMPREN

RE VIHAN (PAZENN 1)

Kompren a ra ha respont a reont da urzhioù simpl

RE GRENN (PAZENN 2)

Kompren a reont ha respont a ra da urzhioù kempleshoc'h

RE VRAS (PAZENN 3)

Kompren a reont ur bern titouroù kempleshoc'h.

LAVARET

RE VIHAN (PAZENN 1)

Implijout a reont gerioù diazez evit respont da c'houlennoù simpl e-kerzh buhez pemdeziek ar c'hlas.

RE GRENN (PAZENN 2)

Implijout a reont frazennoù eeun, daou pe tri ger enno, pa respontont da c'houlennoù eeun. Dont a reont a-benn da ezteuler titouroù, santimantoù ha c'hoantoù en un doare simpl, da sk. 'Er gêr e tebran'.

RE VRAS (PAZENN 3)

Implijout a reont frazennoù tri ha pevar ger pa respontont d'ar goulennoù. Komz a reont dizalc'h, disklêriañ o santimantoù hag o c'hoantoù gant fiziañs, da sk. 'C'hoant 'm eus da c'hoari', 'Plijout a ra din fardañ krampouezh'.

KANAÑ :🎵

Kavout a reoc'h **titl ar ganaouenn pe ar rimadell** pa vezer gant ul lodenn eus an dafar kinniget gant TES. Ret eo kemer harp bep tro war ar c'hanaouennoù rak ul lodenn bouezus eo evit reiñ nerzh d'ar patromoù yezh kinniget e '**KOMPREN**' hag e '**LAVARET**'.

Skrivet eo pozioù ar c'hanaouennoù na gaver ket en dafar pedagogel kinniget gant TES (kanouennoù pe rimadelloù all, pe traoù ijinet hag a glot gant al lidoù).

ASTENN :

Meneget e vez evit ar prantadoù, obererezhioù all a c'hallou bezañ kaset : **c'hoarioù, levrioù, labour war danvezioù all.**

SKOUERIOÙ KAOZEADENNOÙ

Kavout a reoc'h evit abadennoù zo **skouerioù a-raokadur pe programmadur** a-hed ar bloavezh pe a-hed ar c'helc'hiad 1, e-keñver al lidoù hag an implijout eus ar c'hornioù c'hoari.

PRANTAD 1

RE VIHAN

Laka e dikedenn e ti "er skol" pa vez lavaret e anv gant ar vugale (tikedenn-anv + luc'hskeudenn) ha goude a ya kuit evit un obererezh gant ar skoazeller·ez (da skouer)

RE GRENN

Ur bugel (a respont) : **Da X eo ! Din eo !**

Ur bugel (a respont) : **zero, unan, daou, tri, pevar, pemp**

RE VRAS

Ar bugel karget eus ar galv : **Da biv eo ?** (en ur ziskouez un dikedenn-anv d'ar vugale)

Ar bugel karget eus ar galv : **Ket, n'emañ / n'eo ket da (gw.)** (anv ur bugel)

AR PENNREOLENNOÙ EVIT ETREOBER GANT AR VUGALE E BREZHONEG

Ret-holl eo « **modelañ** » ar yezh dre ar patromoù yezh a gaver er restr-mañ evit ma c'hallfe ar vugale deskiñ ar yezh.

Gant an holl vugale

Pa vezit o tegas patromoù yezh d'ar vugale, delc'her soñj e rankit :

- **implijout ur yezh dereat evit live ar bugel,**
- **Ad-ad-ad... lavaret** ingal ar c'heriaoueg hag ar patromoù yezh dre implijout al lidoù ar muiañ ar gwellañ,
- **Adlavaret ar gerioù / patromoù yezh d'ar bugel en un doare dereat ma vez graet ur fazi pe ma vez implijet ur meskaj brezhoneg ha galleg.** Arabat goulenn gant ar bugel adlavaret re abred. Da skouer, ma lavar ar bugel "je suis skuizh" ec'h adlavar ar skolaer·ez "skuizh on" Delc'her soñj n'eo ket ur gwander nag ur sin a zroukvesk ma vez implijet div yezh pa vez savet frazennoù gant ar vugale e div yezh, ul lodenn naturel eus an aergerzh deskiñ. Ur yezh nevez evit ar vugale eo...
- **Pouezus eo implijout jestroù evit degas ur ger.** Implijout al langaj korfel evit degas ar ster kuit da implijout ar galleg,
- **... hag ivez dafar** (mod kartennoù flash) evit ur c'heriaoueg muioc'h arbennikaet,
- **Implijout frazennoù / patromoù yezh evit displegañ ar pezh a rit c'hwî,** skolaer·ez, e-pad un abadenn : da sk. "*O walc'hiñ ma daouarn emañ*", "*O plegañ ar follenn emañ*"...,
- **Profitañ eus an digarezioù nann gortozet er c'hlas evit pinvidikaat ha diorren yezh ar vugale** diwar adlavaret hag en ur ouzhpennañ gerioù : da sk, "*O ! Kouezhet eo ma c'hreion*",
- **Ober gant an daremprediñ dre ar sell ha diskenn betek ment ar bugel pa vez ezhomm.** Ret eo sellet ouzh ar vugale en o daoulagad (stag ouzh an daoulagad) evit bezañ sur e heuliont titouroù, urzhioù simpl e brezhoneg,
- **Komz sklaer ha goustadik,** implijout un ton dous,
- **Reiñ amzer a-walc'h d'ar bugel da respont** ma rit ur goulenn,
- **Implijout ur vaskotenn, dreist-holl evit ar re vihan,** evit kinnig ar patromoù yezh en un doare plijus ha bev.

AR PENNREOLENNOÙ EVIT ETREOBER GANT AR VUGALE E BREZHONEG

Gant ar re vras (hag ar re grenn e dibenn ar bloavezh-skol)

- **Broudañ ar vugale vras da lavaret frazennoù patrom en-dro evit stabilaat ar patromoù yezh.** Ret eo stalañ ur seurt kevrat «*lavaret en-dro*» gant ar mod da zaremprediñ ar vugale dre gomz,

Skouer :

Bugel : *B m'a embêté*

Skolaer : *Añjinet on bet gant B*

Bugel : *Oui, B m'a embêté*

Skolaer : *Añjinet on bet gant B, lavar en-dro mar plij*

Skouer gant frazennoù hiroc'h :

Bugel : *je peux mettre mon dessin dans mon cartable ?*

Skolaer : *ma zresadenn 'barzh ma sac'h-skol*

Bugel : *'barzh ma sac'h-skol*

Skolaer : *lakaat ma zresadenn 'barzh ma sac'h-skol*

Bugel : *ma zresadenn 'barzh ma sac'h-skol*

Skolaer : *Gell' a ran lakaat ma zresadenn 'barzh ma sac'h-skol*

Bugel : *lakaat ma zresadenn 'barzh ma sac'h-skol*

Skolaer : *Gell' a ran lakaat ma zresadenn 'barzh ma sac'h-skol*

Bugel : *Gell' a ran lakaat ma zresadenn 'barzh ma sac'h-skol*

Skolaer : *Ya. Mat eo !*

- **Lakaat ar vugale vras** (rummad ar re vras hag ar re grenn e dibenn ar bloavezh-skol) **e plas ar skolaer-ez evit “c’hoari ar skolaer-ez”, merañ ur c’hoari taol...**
- **Goulenn gant ar vugale implijout ar brezhoneg** (gant ar re grenn ha dreist-holl gant ar re vras) : asantiñ goulennoù pe respontoù e brezhoneg hepken pa vez goulennet un dra pe lavaret un dra gant ur bugel, dreist-holl evit traoù simpl : goulennoù simpl er c’hlas, da skouer mont er privezioù, goulenn an aotre d’ober un dra...,
- **implijout goulennoù digor gant ar skolaer-ez adalek rummad ar re grenn** : e kreiz ar bloavezh-skol e c’haller ober gant muioc’h-mui a c’houlennoù digor (*Penaos, Pegoulz ?, Perak ?*) a zegas frazennoù simpl e brezhoneg. Gallout a reer implijout ivez goulennoù en amzer dremenet rummadek evel “*Petra hon eus graet ?*” “*Petra ‘teus graet ?*” pe en amzer-da-zont evel : “*Petra ‘vo graet ?*” evit kaout frazennoù hag a grog gant verboù,
- **Goulenn ganto ober frazennoù “klok” gant ar re vras ha gant ar re grenn e-kreiz ar bloavezh-skol.** Gant raganvioù goulennata (*Piv ?, Da biv ?, Petra eo ?, Pelec’h / E-men ?*) e vez techet ar vugale da respont gant frazennoù ur ger enno hepken. Gallout a ra ar skolaer-ez ober gant ur ger-stur boas evel : “*ur frazenn klok mar plij !*”. Ne vo ket komprenet gant bugale er skol-vamm petra eo ur frazenn. Met komprenet ‘vo eo “ret” dezho hiraat ar respont gortozet. Gallout a reer implijout jestroù ivez (dorn pe biz ar skolaer-ez o treiñ dizehan, da skouer),

Skouer :

Skolaer : *pelec’h emañ B (anv ur bugel) ?*

Bugel : *er privezioù*

Skolaer : *ur frazenn klok ! er privezioù emañ !*

Bugel : *er privezioù emañ.*

- **Sevel raktresoù hag a laka ar skolidi da gomz** : enrollañ, filmañ evit degas ar yezh er gêr (rimadelloù, sonennoù, hag albomoù ar c’hlas), sevel un abadenn margodennoù pe c’hoariva c’hoariet gant ar vugale...

AR PENNREOLENNOÙ EVIT ETREOBER GANT AR VUGALE E BREZHONEG

Gant ar skoazeller·ez :

Mard eo gouest ho skoazeller·ez da gomz brezhoneg*, klaskit digarezioù da flapañ evel skipailh er c'hlas dirak ar vugale evit ma vo klevet gant ar vugale goulennoù ha respontoù o vezañ savet evel m'eo dleet.

Skolaer·ez :	Mont a ra mat ganit (<i>anv ar skoazeller·ez</i>) hiziv ?
Skoazeller·ez :	Mont a ra mat-tre. Ha ganit ? Penaos ez a an traoù hiziv ?
Skolaer·ez :	Skuizh on. Ne'm eus ket c'hoant da labourat hiziv !
Skoazeller·ez :	Ha gant SPOT (<i>maskotenn ar c'hlas</i>) ? Mont a ra mat gantañ ?
skolaer·ez :	Skuizh eo ivez. Emañ o kousket !

* Un dra pouezus bras eo kaout skoazellerien·skoazellerezed stummet war ar brezhoneg, evit gallout daremprediñ ar vugale e brezhoneg ha neket adlavaret urzhioù e galleg d'ar vugale !

[Stummadurioù war ar brezhoneg a vez kinniget d'ar wazourien tiriadel ha d'an skoazellerien·skoazellerezed gant ar CNFPT Breizh da skouer](#), hag ivez gant aozadurioù stummañ all [KELENN](#), [STUMDI](#), [ROUDOUR](#).

Ma'z eo mennet ho skoazeller·ez, e c'hallfe bezañ talvoudus goulenn gant tud ar vugale lakaat an Ti-kêr da gompren pegen pouezus eo an ezhomm pedagogel-se.

TAOLENN-DAVEIÑ AR BARREGEZHIOÙ YEZH

1- Komz a-ziwar e benn (kentañ gour unan)

○ barregezh da vezañ tapet	● barregezh bet tapet	Re vihan	Re grenn	Re vras
En em ginnig				
Ma anv zo Katell			○	●
Katell on			○	●
Pemp bloaz on (<i>Me zo pemp bloaz</i>)			○	●
E-En .. emañ / ec'h on o / é chom (<i>Me zo o chom</i>)				○
Displegañ ma santimantoù				
Naon 'm eus. Sec'hed 'm eus			○	●
N'em eus ket naon. (Ne)'m eus ket sec'hed				○
Yen eo (din) / N'eo ket tomm	○	●		
Riv / Anoued 'm eus / Tomm eo din		○		●
Brav eo ! Mat eo ! N'eo ket mat !	○	●		
Skuizh on	○	●		
N'on ket skuizh		○		●
Poan-gof / Droug-kof 'm eus	○	●		
Madigoù a gavan mat / Me 'gav mat madigoù / Ne gavan ket mat...		○		●
Plijout a ra din c'hoari (C'hoari a blij din ober...) / Ne blij ket din c'hoari...		○		●
Displegañ ma c'hoantoù				
Ne 'm eus ket c'hoant ... / C'hoant 'm eus da ...		○		●
Moaien zo din...		○		●
Gallout a ran mont d'ar privezioù, c'hoari		○		●
Mont a ran da / Ec'h an da...				○
Un tamm / Ur banne (ul lomm) 'm bo		○		●
Ezhomm / Afer 'm eus eus / a sikour, eus / ag ur sizailh ...		○		●
Displegiñ ar pezh a c'hallan ober, a ouzon ober				
Me 'oar / 'ouia kontañ, skrivañ, tresañ...		○		●
N'ouzon ket ober an dra-se		○		●
Ne c'hallan ket lakaat (gwiskañ) ma stammen		○		●
Echu eo ma labour ganin		○		●
Deut on a-benn da..				○
Lammat / Saihal a ran		○		●
O lammat emañ / é saihal ec'h on				●
Perc'hennañ				
Me 'm eus ur choar / ur breur / ur c'hi 'm eus		○		●
Ne'm eus ket ur c'hi		○		●
Ne'm eus ki ebet				○
Din(-me) eo.	○	●		

TAOLENN-DAVEIÑ AR BARREGEZHIOU YEZH :

2- Komz gant ar re all (eil gour unan, eil gour lies)

☐ barregezh da vezañ tapet	☒ barregezh bet tapet	Re vihan	Re grenn	Re vras
Saludiñ, kimiadiñ				
Demat (dit / deoc'h).	☒	☐	☐	☐
Mont a ra mat (ganit / ganeoc'h ?)	☐	☒	☐	☐
Ya, mont a ra mat (mat-tre, mat a-walc'h) Ya, fiskal	☐	☒	☐	☐
Ket / Pas, ne'z a ket mat	☐	☐	☒	☐
Kenavo (dit / dis, deoc'h).	☒	☐	☐	☐
Ken warc'hoazh / Betek / A-benn warc'hoazh / ken / a-benn / betek dilun	☐	☐	☒	☐
Ken bremaik / A-benn (betek) tuchant	☐	☐	☒	☐
Trugarekaat				
Mar plij (ganit, ganeoc'h)	☒	☐	☐	☐
Trugarez (dit, deoc'h)	☒	☐	☐	☐
Mat eo.	☒	☐	☐	☐
Digareziñ				
Ma digarez !	☐	☒	☐	☐
Hetiñ				
Deiz-ha-bloaz laouen dit / deoc'h !	☐	☒	☐	☐
Nedeleg laouen !	☐	☒	☐	☐
Bloavezh mat / Blezad mat !	☐	☐	☒	☐
Estlammañ				
Brav ! Gourc'hemennou ! Fiskal ! Kabidan !	☐	☐	☒	☐
Titouriñ a-ziwar egile				
Pe anv out / oc'h ? Piv out (-te) ? Piv oc'h (-c'hwi) ?	☐	☐	☒	☐
Pe oad out / oc'h ?	☐	☐	☒	☐
Petra 'to / 'po ? Un tamm / Ur banne (lomm) 'to / 'po ?	☐	☒	☐	☐
Petra emaout / emaoc'h oc'h ober ? ? Oc'h ober petra emaout / emaoc'h ?	☐	☐	☒	☐
Petra zo ganit / ganeoc'h ?	☐	☐	☒	☐
Pelec'h emaout / emaoc'h ? E-men ec'h ous / ec'h oc'h ?	☐	☐	☒	☐
Da belec'h emaout / emaoc'h o vont ? Da ven ec'h ous / oc'h é vonet (gw.) ?	☐	☐	☒	☐
Piv 'neus skoet ganit ? Piv 'neus graet droug dit ?	☐	☐	☒	☐
Goulenn, gourc'henn				
Gallout a rez / rit ..	☐	☐	☒	☐
Ro din ! Roit din !	☐	☐	☒	☐
Deus (da)... deuit / dait (gw.)	☐	☐	☒	☐
Dalc'h, dalc'hit !	☐	☐	☒	☐
Kae / Kit (da)	☐	☐	☒	☐
Kerzh / Kerzhit (da)	☐	☐	☒	☐
Diwall / Diwallit	☐	☐	☒	☐
Kemer / Kemerit	☐	☐	☒	☐
Laka / Lakait	☐	☐	☒	☐
Sell / sellit	☐	☐	☒	☐
'Teus ket droad da... ! 'Peus ket droad da... !	☐	☐	☒	☐
Asantiñ, nac'hañ				
Ya, Ket (Pas)	☒	☐	☐	☐
Geo ! Nann !	☐	☐	☒	☐
N'eo ket. Ne'm eus ket. Ne'm bo ket.	☐	☐	☒	☐
Kinnig				
Dour 'to ? / po Laezh 'to / 'po ? Dour pe laezh 'to / 'po ?	☐	☐	☒	☐
Mat eo dit... / Kontant out da... (+ anv-verb)?	☐	☐	☒	☐
C'hoant 'teus (ho peus) da... ?	☐	☐	☒	☐
Klemm, barn				
N'out / N'oc'h ket gentil ! N'eo ket gentil !	☐	☒	☐	☐
Droug out / oc'h ! Droug eo !	☐	☒	☐	☐
Truchet 'teus !...	☐	☐	☒	☐

TAOLENN-DAVEIÑ AR BARREGEZHIOU YEZH :

3- Komz eus unan all, eus ar re all (trede gour unan, trede gour lies)

☐ barregezh da vezañ tapet	☒ barregezh bet tapet	Re vihan	Re grenn	Re vras
Diskouez, envel				
Alan eo / Setu Alan		☐	☒	
Un ti eo		☐	☒	
Ma levr eo			☐	☒
Breur / C'hoar Anna eo				☒
Deskrivañ				
Bras / Bihan eo ma belo			☒	
Sac'h Lou zo ruz, glas ...			☐	☒
Bout zo un ti. Un ti zo. Amañ ez eus un ti.			☐	☒
N'eo ket echu.			☒	
Kontañ				
Tri bugel a vank			☒	
Teir flac'h zo			☐	☒
Daou greion zo ganin.				☒
Muzuliañ, priziañ				
Kalz zo / n'eus ket kalz			☒	
N'eus ket ken / N'eus ket mui			☐	☒
Bezañ / Bez' / Bout zo c'hoazh.			☐	☒
Kelaouiñ				
Klañv eo. Skuizh eo.			☒	
O / E c'hoari emañ / er privezioù emañ			☐	☒
O / E tresañ emaint				☐
Brav / fall / yen / tomm eo an amzer	☐		☒	
Glav a ra / erc'h a ra / koumoul zo / kogusennek eo.			☐	☒
Graet en deus / 'neus / he deus droug din !			☐	☒
Difennet eo !	☐		☒	
Lec'hiañ, amzeriañ				
Amañ, aze (emañ)	☐		☒	
Bremañ			☐	☒
War / àr, dindan / edan, e-kichen / e-tal, e-barzh, dirak, a-dreñv	☐		☒	
A-us / A-dreist			☐	☒
A-raok, goude / war-lerc'h			☐	☒
Al lun zo hiziv / Hiziv emañ al Lun.			☐	☒
Skol 'oa dec'h. Skol zo hiziv. Skol 'vo warc'hoazh.			☐	☒
Warc'hoazh ne vo ket skol			☐	☒
Sevel goulennoù				
Piv eo ? Petra eo ?			☐	☒
Peseurt boest eo ?			☐	☒
Petra zo (er voest) ?			☐	☒
Petra 'teus / hon eus graet ?			☐	☒
Pelec'h / E-men emañ Mona ?			☐	☒
Penaos 'vo graet ?			☐	☒
Penaos emañ an amzer ?			☐	☒
Pet bugel zo ?			☒	☒
Pegoulz 'vo debret ar wastell ?			☐	☒
Da biv eo ?	☐		☒	
Piv en do dour ?			☐	☒
Piv a ya d'ar chantin ?			☐	☒
Piv a chom en diwallerezh ?			☐	☒

AN TESTENNOÙ OFISIEL

Gant Akademiezh Roazhon :

«Communication Langagière- Répères de Progressivité Linguistique » Breton – Niveau A1 (Cycle 1 bilingue / Cycle 2), [da bellgargañ e lec'hienn Akademiezh Roazhon](#).

Gant Ministrerezh an Deskadurezh-Stad :

Kelc'hlizher embannet d'ar 14 a viz Kerzu 2021 : « Langues et cultures régionales : Cadre applicable et promotion de leur enseignement », MENE2136384C.

A gemer plas hini an 12 a viz Ebrel (Circulaire relative à l'enseignement des langues et cultures régionales n° 2017-072 du 12-4-2017) a ro da c'houzout ar framm e-keñver an divyezhegezh ha plas ar brezhoneg er skol-vamm.

Tennad eus kelc'hlizher 2021 e-keñver ar c'helenn divyezhek :

« Parce que les langues régionales font partie du patrimoine linguistique de la France, le ministère mène une action résolue en faveur de l'enseignement bilingue en français et en langue régionale pour les élèves et les familles qui aspirent à la **maîtrise équivalente des deux langues**. (...). Avec l'enseignement bilingue, la langue régionale n'est plus seulement la langue enseignée mais devient langue d'enseignement d'autres disciplines.(...) Ce cursus repose sur l'usage de la langue régionale ou de la langue française comme langue d'enseignement. **Le temps d'exposition à l'une ou l'autre des langues apprises est adapté aux besoins des élèves et au projet pédagogique de l'école / l'établissement ou de la classe.**

L'objectif des classes bilingues et des sections bilingues, de la maternelle au lycée, est **d'assurer une maîtrise équivalente du français et de la langue régionale, que ce soit par la parité horaire hebdomadaire dans l'usage des deux langues ou par l'enseignement bilingue par la méthode dite immersive**. Cet enseignement par immersion est **une stratégie possible d'apprentissage de l'enseignement bilingue**.*

S'agissant en particulier des trois cycles d'enseignement primaire considérés dans leur globalité, cet enseignement associe l'utilisation de la langue régionale et celle de la langue française pour parvenir rapidement à une certaine **aisance linguistique des élèves dans les deux langues**. **Le temps de pratique de chacune des deux langues peut varier dans la semaine, l'année scolaire ou encore à l'échelle des cycles, en fonction des besoins effectivement constatés.**

Le recours à l'enseignement bilingue par méthode immersive est nécessairement facultatif pour l'élève. Ce sont les représentants légaux qui font la demande d'inscrire leur enfant dans une structure pédagogique qui propose cette méthode. Ce choix est guidé par le projet pédagogique de l'école ou de l'établissement, qui doit dès lors être présenté en amont de l'inscription, contribuant ainsi au choix éclairé de l'élève et de sa famille. Le recours au français comme appui à l'expression et à la compréhension de l'enfant au cours des enseignements en langue régionale reste intégré à la démarche pédagogique en tant que de besoin. »

* Ainsi Gwenole Larvol, dans une contribution intitulée **«Enseignement en langues « régionales » : La parité horaire en question»**, adressée à la mission parlementaire sur l'enseignement des langues « régionales » suite à la censure partielle de la loi Molac, indiquait que dans une enquête menée auprès des enseignants bilingues breton – français des écoles primaires publiques du Finistère, de nombreuses classes maternelles, présentaient des taux d'exposition au breton supérieurs à 70 %, allant jusqu'à 90 %.

Er skol-vamm eo seblant splann eo ret mont war-zu ur stumm soubidigezh ivez er skolioù publik ha katolik, en tu all d'ar barded rik a-fet eurvezhioù e brezhoneg, evit reiñ ar binvioù yezhel ret d'ar skolidi e dibenn ar skol-vamm, dezho da c'hallout selaou kentelioù matematik pe deskiñ lenn e brezhoneg !

AN TESTENNOÙ OFISIEL

Gallout a reer ivez kemer harp war ar c'helc'hlizher kentañ evit an divyezhegezh embannet e 2001 : « *Modalité de mise en œuvre de l'enseignement à parité horaire* » (C. n° 2001-167 du 5-9-2001)

Un destenn a bouez eo bet evit ar c'helenn divyezhek e 2001, an destenn ofisiel gentañ gant alioù pedagogel hag a zo talvoudus hiziv an deiz c'hoazh.

A-fet palioù yezh e oa skrivet :

« À l'issue de l'école maternelle, il est souhaitable que les enfants sachent s'exprimer, à l'oral, dans la langue régionale, de façon compatible avec les intérêts et l'expérience d'enfants de leur âge. »

E-keñver ar **barregezhioù kehentiñ** :

« Le **but de l'enseignement bilingue** est d'amener progressivement les élèves à utiliser la langue régionale ou le français avec leurs pairs du même âge, mais aussi avec les adultes, dans l'école et dans le milieu familial et social. L'interaction verbale entre l'enfant et autrui (maître, interlocuteurs enfants et adultes) dans la vie de l'école et les activités de la classe, dans le milieu familial et social, est à la fois l'objectif et le moteur de cet apprentissage. »

Le maître doit permettre à l'enfant de comprendre que les moyens de réaliser concrètement la communication varient selon les situations et les contextes : ils ne sont pas les mêmes dans la classe ou sur le terrain de jeux. **Le maître lui apporte en situation le matériau linguistique approprié.** Actif dans la vie scolaire, l'enfant y assume des responsabilités, explique ses actions, apprend à écouter le point de vue de l'autre. **À l'issue de l'école maternelle, les enfants devront être capables de tenir le rôle d'interlocuteur dans différents types de conversation en langue régionale, de maintenir le contact avec leur partenaire, de le comprendre, de se faire comprendre de lui, de coopérer et de collaborer avec lui pour produire du sens.**

Le passage d'une langue à l'autre, loin de constituer une erreur qu'il faudrait sanctionner, sera accepté comme l'indice d'une bilinguisme en construction, marquée par la coexistence, dans la pratique linguistique du même individu, de formes différentes issues de codes différents. Chaque fois qu'il le jugera opportun, le maître aidera l'enfant en reformulant correctement son message et en lui demandant de le reprendre. Il valorisera l'entraide mutuelle, les efforts et les réussites.

À l'issue de l'école maternelle, les enfants devront être capables de tenir le rôle d'interlocuteur dans différents types de conversation en langue régionale, de maintenir le contact avec leur partenaire, de le comprendre, de se faire comprendre de lui, de coopérer et de collaborer avec lui pour produire du sens. »

AN TESTENNOÙ OFISIEL

Gant ar c'helc'hlizher kentañ evit an divyezhegezh embannet e 2001 c'hoazh e oa bet lakaet alioù pedagogel pouezus war-wel :

« **Une pédagogie active** : Pour atteindre les objectifs de langue orale qui ont été énoncés, les enseignants devront mettre en œuvre une pédagogie active telle que la formulent les programmes officiels de l'école primaire. C'est d'autant plus important qu'il s'agit de développer les compétences orales dans deux langues dont les niveaux de départ sont bien différents, le français étant généralement langue maternelle et la langue régionale une seconde langue peu ou pas connue des élèves.

En maternelle, il conviendra de **diversifier les stratégies permettant de développer la compréhension et l'expression** : le jeu, le mime, la mise en situation, le dessin, l'illustration.

L'acquisition de la langue dépend étroitement de la richesse des expériences faites et de multiplication des occasions de les relater par le langage, mais aussi de toutes les occasions d'exprimer des points de vue, d'interroger, de participer à l'élaboration de projets, d'apprendre des comptines ou des chansons, d'écouter des textes lus par le maître, etc.

Les enseignants privilégieront **les activités motivantes dans lesquelles le contexte facilite la compréhension des consignes**. L'observation montre en effet que l'enfant de 3 ans a besoin en général d'un long temps d'imprégnation, estimé à 12, voire à 18 mois, avant de réutiliser, même de manière approximative, les énoncés entendus. L'enseignant accompagne l'"étrangeté linguistique" du début en portant beaucoup d'attention aux élèves : il crée la confiance par une proximité et des stratégies appropriées à l'enseignement en langue seconde. (...)

D'une façon générale, l'enseignant s'assure en permanence que les élèves comprennent les consignes et les tâches demandées, ainsi que les interventions et les exposés de leurs pairs. **Il aide les élèves à s'exprimer en langue régionale dans les diverses situations de communication de la classe en leur apportant, au moyen de reformulations discrètes, les instruments linguistiques dont ils ont besoin (mots, constructions...).** Il leur demande de reprendre si la communication n'en est pas interrompue. Il diffère à un moment ultérieur, pour un travail spécifique de langue, la consolidation d'une structure, d'une conjugaison.

Par les aides qu'ils sollicitent ou s'apportent mutuellement dans l'expression au cours des activités de la classe, par les progrès qu'ils sont amenés à réaliser, les élèves prennent conscience qu'ils sont acteurs aussi bien de l'acquisition de la langue que de l'acquisition des savoirs. Des rencontres avec des locuteurs de la langue régionale seront organisées.

Une démarche d'apprentissage progressif

Il est évident que cet apprentissage progressif est marqué par la présence d'une **"interlangue"** dans laquelle l'enfant produit des énoncés inachevés, inaccomplis, encore relativement distants de la langue-cible, où s'entremêlent les deux codes linguistiques. **L'interférence est une étape normale** dans le processus d'apprentissage : le maître valorise la compréhension et propose une reformulation afin d'assurer la communication.

Une grande **sérénité par rapport aux erreurs, des reformulations précises et opportunes** pour rétablir le **modèle de langue**, une **valorisation de l'autocorrection** mettront l'élève en confiance et lui donneront les moyens de mieux s'exprimer. L'objectif final est de lui permettre d'accéder à la maîtrise parallèle des deux codes avec un minimum d'interférences entre eux.

L'enfant apprend la langue en la pratiquant. Il a besoin de produire des énoncés en mobilisant ses acquis. Mais l'acquisition de la seconde langue suppose aussi des phases de structuration et d'exercices plus systématiques qui permettent de fixer des acquisitions. (...) »

UR GAEL BRIZIAÑ

Kavout a reoc'h amañ da-heul **kinnig ur gael briziañ evit ar skol-vamm.**

Daoust d'ar pezh zo skrivet er c'helc'hizher embannet e miz Kerzu 2021 war ar priziadennoù, n'eus benveg ebet hiziv an deiz evit priziañ live ar vugale e brezhoneg e dibenn ar skol-vamm pe e penn-kentañ ar c'helc'hiad 2.

Skrivet e oa koulskoude e kelc'hizher 2021 : *"Le niveau de maîtrise du français et de la langue régionale des élèves issus de parcours bilingues fait l'objet d'une évaluation régulière. Ainsi, une attention particulière est portée aux résultats de ces élèves aux évaluations nationales de CP, de CE1 et de 6e qui tient compte des spécificités des sections bilingues. Des évaluations complémentaires, élaborées en lien avec le conseil supérieur des langues, permettent de suivre la progression des acquis linguistiques des élèves dans les deux langues tout au long de leur parcours."*

KOMPREN

PAZENN 0	Sellet a ra ar bugel ouzh daoulagad ar skolaer-ez ha kregiñ a ra da heuliañ urzhioù simpl e brezhoneg.
PAZENN 1	Kompren a ra titouroù simpl ha respont a ra d'an urzhioù.
PAZENN 2	Kompren a ra titouroù kempleshoc'h ha respont a ra d'an urzhioù.
PAZENN 3	Kompren ar ur bern titouroù kemplesoc'h ha respont a ra d'an urzhioù a ya d'ober div lodenn anezho.

KANAÑ

PAZENN 0	Teuler evezh a ra ar bugel pa glev un den deuet pe bugale all o kanañ. Kemer a ra perzh gant jestroù ha gerioù distaget.
PAZENN 1	Kanañ a ra 4 / 5 kanaouenn aes eus al lidoù gant tra-walc'h a fiziañs.
PAZENN 2	Kanañ a ra 5 / 6 kanaouenn eus al lidoù gant fiziañs ha distagañ a ra ar gerioù gant muioc'h a fiziañs.
PAZENN 3	Kanañ a ra kanaouennoù pe rimadelloù gant patromoù yezh astennet ha diskouez a ra kompren anezho.

LAVARET

(REIÑ RESPONTOÙ DIWAR UL LEVR / UN ISTOR ANAVEZET MAT)

PAZENN 0	Krog eo d'ober van dre jestroù ha dre selloù ouzh al levrioù skeudennoù hag al levrioù istorioù.
PAZENN 1	Ober a ra van dre jestroù ha dre c'herioù ouz un istor lennet pe kontet. Krog eo da anavezout tudennoù brudet, da sk. Spot, Arzhig Du, An Azen Trotro.
PAZENN 2	Kompren a ra an istor lennet pe kontet ha respont da c'houlennnoù simpl diwar-benn an istor hag ar skeudennoù gant frazennoù daou pe tri ger e brezhoneg. Anavezout a ra un toullad tudennoù anavezet, da sk. Pomper.
PAZENN 3	Ober a ra van gant frazennoù brezhonek pevar pe pemp ger enno ouzh un istor lennet pe kontet hag ouzh skeudennoù. Gouest eo da lavaret ar pezh a c'hoarvez. Anavezout a ra ur bern tudennoù liesseurt.

KOMZ

PAZENN 0	Implijout a ra jestroù evit treuzkas ster ar gerioù ha krog eo da adlavaret ar gerioù brezhoneg pennañ stag ouzh buhez pemdeziek ar c'hasad.
PAZENN 1	Implijout a ra gerioù diazez evit respont da c'houlennnoù simpl stag ouzh buhez pemdeziek ar c'hasad.
PAZENN 2	Implijout a ra frazennoù daou pe dri ger enno da respont da c'houlennnoù simpl. Dont a ra a-benn da zisplegañ e santimantoù hag e c'hoantoù eeun, da skouer : 'Skuizh on'.
PAZENN 3	Implijout a ra frazennoù pevar pe bemp ger da respont d'ar goulennnoù. Komz a ra dizalc'h ha gouest eo da zisklêriañ e santimantoù hag e c'hoantoù gant fiziañs, da skouer : 'C'hoant 'm eus da c'hoari' / 'Plijout a ra din mont d'ar c'hoad'.

Peseurt « feedback » gant bugale vras er skol-vamm ?

Kavout a reoc'h amañ dindan ur pennad eus ar c'hounskrid Master RED (CREAD) « *Etude de l'action conjointe du professeur et de l'élève dans le rituel du « premier regroupement du matin » en classe bilingue maternelle français-breton. Quelles interactions pour tendre vers une amélioration des capacités linguistiques à l'oral en langue seconde ?* » (Kerbiquet, 2019)¹.

Les types d'interaction / professeur élève

Il faut d'abord voir la demande de répétition du lexique et plus globalement d'éléments de syntaxe apportées par l'enseignant, comme une forme de contrat de base avec le jeune élève pour la progression des savoirs linguistiques en langue seconde.

Mais au-delà, de cette première phase fondamentale, Il s'agit d'aller au-delà de la simple reformulation classique d'un propos de l'élève par le professeur visant à corriger les erreurs au fur et à mesure que les jeunes élèves commencent à engranger un bagage linguistique notamment **à la fin de la Moyenne section mais surtout en Grande Section**.

Ce type d'interactions est de loin la plus répandue selon Lyster dans les classes de type immersive 55% du type d'interactions dans les classes bilingues immersives en français au Canada² (Elle est basée sur le schéma de la répétition parentale auprès de jeunes enfants durant l'acquisition de leur première langue. Mais Lyster note que des recherches ont montré que ce type d'interactions est peu utile pour faciliter l'expression des apprenants sur un sujet complexe, maintenir la communication, maintenir l'attention des élèves sur le contenu de l'enseignement quand notamment les capacités linguistiques requises sont en deçà de ce que peuvent fournir des apprenants.

Lyster pointe que ce type d'interactions ne semble pas efficace pour réellement fournir un étayage efficace auprès de l'apprenant notamment dans la correction des formes linguistiques fautives. Lyster souligne en outre que si l'interaction entre l'apprenant et le professeur joue un rôle fondamental dans le développement de la langue seconde, il est nécessaire d'avoir recours à d'autres formes que la reformulation implicite³.

Lyster recommande un certain nombre de techniques qu'il appelle négociation de la forme (*negotiations of form*) : la demande de clarification (l'enfant dit : « les vagues sont gros » et l'enseignant fait mine de ne pas comprendre : « pardon ? » « les vagues sont ...je ne comprends pas ? »), la répétition de l'erreur (l'enseignant répète dit « les vagues sont gros ? » avec souvent la voix qui monte, montrant une erreur), la fourniture d'indices métalinguistiques (l'enseignant indique : « les vagues sont gros : est ce qu'on dit « sont gros avec les vagues » ?), l'incitation (l'enseignant incite l'enfant à obtenir une forme correcte en posant des questions de type « gros ? comment on dit bien cela en français ? », en ménageant un temps de pause pour compléter la proposition de l'enseignant « les vagues sont ? » ou en demandant à l'enfant de reformuler son expression « on ne dit pas comme cela ! essaye de nouveau »).

¹ https://www.academia.edu/40493624/M%C3%A9moire_action_conjointe_professeur_%C3%A9l%C3%A8ve_rituel_du_matin_maternelle_oral_L2_breton.

² Lyster & Ranta (1997) *Corrective feedback and learner uptake : Negotiation of form in communicative classrooms. studies in second language acquisition* 19(1), 37-66.

³ Lyster, R. (2007) *Learning and teaching languages through content : A counterbalanced Approach* (Vol 18) John Benjamins Publishing.

UR SELL WAR AN ENKLASK

Nous relevons ici trois grands types de formes, avec des exemples relevés, qui peuvent être utilisées à notre sens **auprès de jeunes apprenants en maternelle en année de grande section** (après deux années passées en apprentissage avec la langue seconde).

La répétition de l'erreur : le professeur attire l'attention sur une faute en répétant la formulation fautive et en jouant sur l'intonation pour souligner l'erreur

Exemple 1 :

Elève :	'vo choariet	[sera joué]
Professeur :	'vo C'HOARIET ?	[sera joué..] (avec accentuation)
Elève :	C'hoariet 'vo war ar porzh	[Joué sera dans la cour = on jouera dans la cour]

Exemple 2 :

Elève :	Peogwir zo klañv	[puisqu'il qu'il est malade] (mauvaise utilisation de la forme du verbe être)
Professeur :	PEOGWIR /	[puisque] (avec accentuation, sur une interrogation)
Elève :	Peogwir eo klañv	[Puisqu'il est malade]

Un type d'interaction correspondant à l'incitation telle que définit par Lyster (l'enseignant fournit des commentaires, de l'information ou des questions sur le bien-fondé de l'énoncé de l'élève, sans forcément fournir explicitement la formulation appropriée). C'est le cas dans ces deux exemples suivants. Le mot phrase est à prendre ici comme une sorte de code où l'on demande à l'élève d'avoir une formulation plus complète.

Exemple 1 :

Professeur :	Peseurt deiz 'vo barrennet ?	[quel jour sera barré ?]
Elève :	Al Lun	[le lundi..]
Professeur :	Ur frazenn...	[Une phrase...]
Elève :	Al Lun 'vo barrennet	[le lundi sera barré]

Exemple 2 :

Elève :	'vo debret er c'hantin	[sera mangé à la cantine]
Professeur :	'faota 'ket kregiñ get « 'vo kroget »...	[il ne faut pas commencer par « vo kroget »]
Elève :	Debret 'vo er c'hantin	[mangé sera à la cantine]

Enfin une demande de correction explicite en fournissant les éléments linguistiques et en demandant de façon implicite (contrat d'habitude de la classe) une reformulation de la forme correcte par l'élève.

Exemple 1 :

Professeur :	Petra 'vo graet bremañ ?	[que sera fait maintenant ?]
Elève :	Skrivañ 3	[Écrire 3]
Professeur :	Ur frazenn glok. Mont a ran /	[Une phrase complète. Aller je fais]
Elève :	Mont a ran da skrivañ 3	[Aller je fais à écrire 3]

Exemple 2 :

Professeur :	Malo a ya	[Malo va]
Elève :	da renkañ	[ranger]
Professeur :	Malo a ya /	[Malo va]
Elève :	Malo a ya da renkañ	[Malo va ranger]

Exemple 3 :

Elève :	'vo kroget an dolpadenn	[sera commencé le regroupement]
Professeur :	Ket. Kregiñ gant kroget. Kroget /	[Non. Commencer par commencé. Commencé.]
Elève :	Kroget 'vo gant an dolpadenn	[Commencé sera le regroupement]

Il nous semble que ces différents types d'interactions adaptées à de jeunes apprenants soient beaucoup plus efficaces dans l'acquisition de réelles compétences linguistiques en langue seconde, en tout cas, beaucoup plus efficace que la simple reformulation implicite d'un énoncé fautif par l'enseignant.

Elle offre en outre la possibilité aux jeunes élèves disposant déjà d'un bagage en langue seconde (ici de Grande Section) d'une certaine manière de s'autocorriger en produisant par eux-mêmes leurs propres productions corrigées notamment à la suite de demandes de répétition ou d'incitations du professeur ou en reformulant une structure correcte après que l'enseignant ait fourni des éléments de syntaxe ou de lexique (corrections explicites).

UR C'HERIAOUEG HAG UN EREADUREZH EVIT AR SKOL-VAMM

Diazezet eo al levrig-mañ war un teul a orin hag a c'hellit pellgargañ [AMANñ](#).

Div lodenn a ya d'ober anezhañ.

Lodenn gentañ : GERIAOUEG

Savet eo bet ar c'heriaoueg-mañ diwar labourioù Boisseau azasaet evit ar brezhoneg (« Kelenn ar yezh dre gomz », 2005, Embannadurioù Retz).

N'eo ket tamm ebet ur roll gerioù da vezañ lakaet da zeskiñ dre eñvor gant ar vugale met kentoc'h ur benveg evit ar skolaerien, dezho da zibab gerioù, frazennoù boas, troioù-lavar hag a c'hell bezañ implijet gant bugale er skol-vamm (ha rannet dre oad).

Klasket ez eus bet sevel ar c'heriaoueg-mañ ha frazennoù patrom stag diouzh intent ar vugale vihan (« à portée ») a zo o teskiñ ar yezh (Vygotsky, Pensée et langage, 1997).

Kavout a reoc'h ennañ ur c'heriaoueg war temoù all ivez : *dafar ar c'hlas, ar sonerezh, an embregerezh-korf, buhez ar porzh-skol, ar c'hantin, ar familh, ar baleadennoù (er c'hoad, en atant, war an aod, ...), festoù ha darvoudoù (meurlarjez, gouel ar skol...), an obererezhioù skiantel, ar micherioù...*

Eil Lodenn : EREADUREZH

Diazezet eo al lodenn-mañ war batrom ereadurezh « *Une programmation souple pour la maternelle* » (p.202, « kelenn ar yezh dre gomz », Boisseau 2005) hag azasaet eo bet evit ar brezhoneg ivez.

Gallout a ra servijout evit ober gant ul live ereadurezh diouzh intent ar vugale e-kerzh plegennoù dibabet gant ar skolaerien, azasaat al live yezh e darempredoù dre gomz gant ar vugale, kaout patromoù yezh hor befe c'hoant e vefent « adeztaolet » gant ar vugale, programañ an ereadurezh iimplijet pa vez kontet albomoù er c'hlas.

LODENN 1 : AL LIDOÙ

AN DEGEMER ER C'HLAS DA VINTIN : KANTIN, DIWALLEREZH

LEC'H :

E-kichen al lec'h evit degemer ar vugale er c'hlas (da sk. e toull dor ar c'hlas).

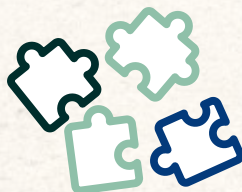
DAFAR : ,

Un daolenn (vagnetek) gant skeudennoù evit ar c'hantin hag an ti, ur skeudenn pe ur ger evit an diwallerezh, tikedennoù-anv ar vugale (gant ur maen-touch evit bezañ dornataet aes gant ar vugale o-unan)

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENN :

Da vintin e lakaa ar vugale o-unan o zikedenn anv er plas mat, e toull dor ar c'hlas a-raok kuitaat o zud.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

demat, Kenavo
ar **c'h**antin, ar **g**êr,
an diwallerezh

« GERIOÙ BIHAN »

pelec'h / e-men (gw.)
er **c'h**antin / **g**êr
ha / hag, ya, ket / pas (gw.)
ken tuchant / Ken bremaik
hiziv

VERBOÙ

bezañ / bout (gw.) : zo
debriñ, mont (a rez : *amzer
vremañ*), lavaret / lâret

« FRAZENNOÙ »

Deus 'ta / Deuit 'ta

Debriñ a rez er **g**êr /
er **c'h**antin ?

Mont a rez d'an
diwallerezh ?

Lâr / lavar

LAVARET

Demat
Kenavo

Ya
Ket / pas

Er **c'h**antin / er **g**êr

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

« GERIOÙ BIHAN »

hiziv, me, ket

VERBOÙ

Mont : ... a ya (*amzer vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Pelec'h / E-men e tebrez ? (gw.)

Er **c'h**antin / Er **g**êr e tebran.

Piv a zebr er **c'h**antin / er **g**êr hiziv ?

(anv ur bugel) a zebr er **c'h**antin / er **g**êr.

Piv a a ya d'an diwallerezh hiziv ?

(anv ur bugel) a ya d'an diwallerezh

LAVARET

Ken tuchant / Ken
bremaik

Er **c'h**antin e tebran

Er **g**êr e tebran

Me a ya d'an diwallerezh
/ d'ar **c'h**antin

Ne'z an ket d'an
diwallerezh / d'ar
c'hantin

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

« GERIOÙ BIHAN »

bemdez,
te,
evidon,
evidout / evidous (gw.)

VERBOÙ

chom
ober : a ran, a rez (*amzer
vremañ*), a rin, a ri (*amzer-da-
zont*)
mont : ez in (*amzer-da-zont*)

« FRAZENNOÙ »

Debriñ a ri d'ar
c'hantin hiziv ?

Chom a ri en
diwallerezh ?

Mont a ri d'an
diwallerezh feno ?

LAVARET

Hiziv e tebran er **gêr**

Bemdez e tebran er **gêr**

Piv a zebr er **c'h**antin /
er **gêr** ?

Me / te a zebr er gêr

(*anv ur bugel*) a zebr er
c'hantin / er **gêr**

(*anv ur bugel*) a ya d'an
diwallerezh

Mont a rin d'an
diwallerezh

Ne 'z in ket d'an
diwallerezh

KANAÑ : 🎵

Roll ar rimadelloù / kanaouennoù a c'hall bezañ implijet :

Kanaouenn : *Kanañ a ri* (TES)

→ « Demat deoc'h » : Niv. 19 (CD 1)

Rimadelloù :

→ *Rimadelloù a rin* (TES), « Ur biz bihan » Niv. 1 (CD A)

→ *Enora* (TES) : « Devezh mat »

Rimadelloù all :

Demat tout an **d**ud,
Ar re **v**ras, ar re **v**ihan,
Ar re **d**ev hag ar re **v**oan,
Ar **b**aotred hag ar merc'hed,
Ar re sot hag ar re fin,
Ar re **g**ozh hag ar re yaouank,
Ar re a zo kousket
hag ar re a zo dihun.

(*c'hoari bizied*)
Ar biz-meud a lâr :
Demat, ma mamm,
Demat ma **z**ad,
Demat ma c'hoar vihan,
Demat ma breur bras,
Ganin-me ez a mat-tre.

Demat, kenavo
Demat, kenavo
Mar plij, trugarez
Mar plij, trugarez
Setu ar pezh ' vez desket er skol
Setu ar pezh ' vez desket er skol

Deomp d'ar skol* 'lâr ar **v**ugale
ar **v**ugale **v**ras ar **v**ugale vihan.

Deomp d'ar skol 'lâr ar **v**ugale
ar **v**ugale **v**ras ar **v**ugale vihan.

*Gallout a reer cheñch ar ger « skol »
evit implijout ar rimadell evit mont : d'ar
sal-sport, d'ar porzh, d'al liorzh ...

SKOUERIOÙ KAOZEADENNOÙ

UR SKOUEE EUS UN ARAOKADUR :

RE VIHAN

Respont gant ar patromoù yezh degaset gant ar skolaer-ez,

respont : **YA / KET** en ur zornata an dikedenn-anv :

Skolaer-ez : er **c'h**antin / er **gê**r e tebr (anv ar bugel)

Bugel : er **c'h**antin / er **gê**r

Skolaer-ez : **Mont a rez d'an diwallerezh ?**

Bugel : **ya / ket**

RE GRENN

Implijout ur patrom ereadurezh simpl dre respont d'ar goulennoù :

ER GÊr / **ER C'H**ANTIN E **TEBRAN** / **ME A YA DA** / **N'EZ AN KET DA**

Skolaer-ez : **Pelec'h / E-men (gw.) e tebrez ?**

Bugel : er **c'h**antin / er **gê**r e tebran

Skolaer-ez : **Mont a rez d'an diwallerezh ?**

Bugel : **Me a ya d'an diwallerezh / Ne'z an ket d'an diwallerezh**

RE VRAS

Luziañ ar patrom ereadurezh implijet :

HIZIV / BEMDEZ E TEBRAN / NE Z'IN KET DA / MONT A RIN DA

Skolaer-ez : **Pelec'h e tebrez / e-men e tebrez hiziv ?**

Bugel : **Hiziv e tebran er gê**r / **Bemdez e tebran er c'h**antin

Skolaer-ez : **ha te ?**

Bugel : **Me a zebr a er gê**r

Skolaer-ez : **Mont a ri d'an diwallerezh fenoz / hinoazh (gw.) ?**

Bugel : **Ne'z in ket d'an diwallerezh / ya, mont a rin d'an diwallerezh fenoz / hinoazh (gw.)**

An HOLL : evit kimiadiñ ouzh o zud : **KENAVO / KEN BREMAIK / KEN TUCHANT**

Da vare ar **c'h**antin / an diwallerezh a-raok dibenn ar skol

Gallout a reer goulenn gant ur bugel bras ober ar galv ivez gant ar patromoù frazennoù skouer.

Bugel : **Piv a zebr er c'h**antin ?

Bugel : (anv ur bugel A) a zebr er **c'h**antin ha (anv ur bugel B) a zebr er **gê**r

E dibenn ar bloaz e vo gallet gant ur bugel krenn pe gant unan bihan lavaret, gant skoazell maskotenn ar c'hlas, piv a zebr er c'hantin ivez (evit rummad ar re grenn pe ar re vihan hepken, da skouer).

MONT A RA MAT ?

LEC'H :

Diouzh al lec'h ma vez degemeret ar vugale er c'hlas da vintin

DAFAR :

Un daolenn (magnetek pe gant skratchoù) gant skeudennoù evit ar santimantoù (trist, laouen, skuizh, fuloret, klañv...) (s.o. dindan ar skouer en ur c'hlas e Kembre) evit respont d'ar goulenn savet gant ar skolaer·ez pe gant ar skoazeller·ez :

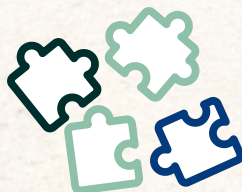
« Mont a ra mat ganit ? Penaos ez a an traoù ganit hiziv ? »

Gallout a reer implijout skeudennoù diwar [skeudennaoueg TES](#) pe gant skeudennoù all eus "[Geriadurig ma C'hlas](#)" (TES) (ar santimantoù).

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENN :

Da vintin e laka ar vugale o-unan o zikedenn dindan an tikedennoù "santimantoù" a gлот ganto. Maskotenn ar c'hlas a laka ivez e dikedenn gant ar skolaer·ez, pe gant ur bugel bihan.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ-GWAN

mat, fall, trist, klañv, skuizh

« GERIOÙ BIHAN »

ganit / genis (gw.)

VERBOÙ

bezañ / bout (gw.) : on, out /
ous (*amzer vremañ*)

mont / monet (gw.) : mont a ra
(*amzer vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Mont a ra mat /
fall ganit ?

Skuizh out ?

Klañv out ?

Trist out ?

LAVARET

Mat

Fall

Trist (on)

Klañv (on)

Skuizh (on)

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ-GWAN

laouen, fuloret, inervet

« GERIOÙ BIHAN »

hiziv, a-walc'h,
ne (n') ... ket

VERBOÙ

gouzout / gouiet (gw.)

« FRAZENNOÙ »

Penaos ez a an
traoù ganit hiziv ?

Mat a-walc'h ?

LAVARET

Klañv on

Laouen on

Mont a ra mat / fall
ganin

N'ouzon ket

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ

an droug, ar **b**oan

ANVIOÙ-GWAN

mouzhet, dipitet, sioul,
eürus

« GERIOÙ BIHAN »

etre, ennon, tre, perak,
peogwir

VERBOÙ

kaout : 'm eus / 'teus
(amzer vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Fuloret out ? ?

Perak out fuloret ?

Mouzhet out ?

Poan 'teus ?

Droug 'teus ?

LAVARET

Mont a ra mat a-walc'h /
mat-tre ganin

Fuloret on

Peogwir

Eürus on

Inervet on

Mouzhet on

Poan 'm eus

Droug 'm eus

KANAÑ : 🎵

Ur rimadell (adalek ar re vihan) :

Demat bugale

Mont a ra mat ?

Mat an traoù ?

Fall an traoù ?

Pe etre daou ?

Ganin me ez a mat tre !

RENKAÑ

LEC'H :

Ar c'hlas goude an degemer

DAFAR :

Un daolenn gant ar vugale karget eus ar gefridi "renkañ" (*da skouer* : an hini a ra war-dro ar galv da vare tolp ar vugale gant ur bir), ur benveg sonerezh (kloc'h, tric'horn...) pe ur ganaouenn enrollet evit renkañ.

PIV EO AR MESTR HIZI

odron

aedon

lilian

naelie

joshua

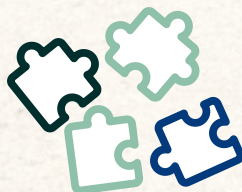
jenna

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENN :

Goude an degemer, pe pa vez an eur da renkañ, aozañ ul lid berr.

Ur bugel a laka ar bir ouzh un daolennig dirak anv ar bugel a vo karget da reiñ ar sinal evit renkañ.

Implijet e vo ur rimadell (*s.o. kanañ*) da lavaret gant ar vugale ha gant ar skolaer-ez asambles. Ar bugel karget d'en ober a c'hoari roll ar pennkaner hag a laka ar vugale all da ganañ. E-kreiz ar bloaz e vo gallet enrollañ ar ganaouenn gant ar vugale hag implijout ur sonenroller da selaou tra ma vezer o renkañ.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar c'hoarielloù, ar **c'h**reionoù,
an traoù, an neñneñ, ar chutell,
ar **v**ugale, ar **c'h**orn

« CERIOÙ BIHAN »

tout / an holl, poent / mall,
da (neñneñ)

VERBOÙ

kanañ / kaniñ (gw.)
renkañ / renkiñ (gw.)
bezañ / bout (gw.) : eo, omp,

« FRAZENNOÙ »

Poent eo renkañ /
Mall eo renkiñ (gw.)

Kan / **Kanit**

Renk da neñneñ /
Renkit an traoù

An holl **v**ugale o
kanañ

Prest oc'h da renkañ
/ da **g**anañ ?

LAVARET

Ya

Prest

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar mestr, ar **v**estrez,
an deiz, ar follenn(-où),
ar sizailhoù,
ar **b**oupinell(poupinelloù),
an dilhad, al levr(-ioù),
ar podad(-où) peg, ar peg, an
asied(-où),
ar gwer / ar gwerennoù (ar
werenn),
ar **g**ontell (ar **c'h**ontilli),
al loa(-ioù), ar fourchette(-ioù)
ar miltamm(-où), ar gegin,
ar **c'h**orn(-ioù)-c'hoari

VERBOÙ

mont : kae / **kit**
kerzhet : kerzh / **kerzhit**
(Doare gourc'hemenn)

« FRAZENNOÙ »

Piv eo ?

Kae / **Kit** - Kerzh /
Kerzhit da
renkañ

LAVARET

Piv eo (mestr·ez an deiz) ?

(Anv ar bugel) eo !

Prest omp da renkañ ar
c'hoarielloù,
ar miltammoù,
ar c'hreionoù,
ar follennoù ...

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ

al listri (*s.o geriaoueg al listri, korn ar gegin*)

« GERIOÙ BIHAN »

e karg, eus, ret (eo)

VERBOÙ

lavaret / lâret

bezañ / bout (gw.) : zo

« FRAZENNOÙ »

Piv zo karget eus ar renkañ ?

Ret eo lavaret ...

LAVARET

Prest oc'h da **g**añan ?

Piv zo karget eus ar renkañ ?

Kae da renkiñ / Kerzh da renkañ ...

Renket 'teus ...?

Renket 'm eus ...
korn ar c'hoarielloù,
ar gegin,
ar c'hreionoù,
ar follennoù, ar sizailhoù,
ar poupinelloù, an dilhad,
al levrioù,
ar podadoù peg,
an asiedoù, ar gwer / ar gwerennoù,
al listri, ar c'hontili,
al loaioù,
ar fourchettezioù,

SKOUERIOÙ KAOZEADENNOÙ

RE VIHAN

RE GRENN

RE VRAS

Bugel : Piv zo karget eus ar renkañ ? Piv eo mestr-ez an deiz ?

Bugale : (anv ar bugel) **eo** !

Bugel : **Poent eo renkañ** !

Bugel : **Prest oc'h da renkañ / g**añan ?

Bugale : **Ya, prest omp**

Bugel : **Kae da renkañ ar c'hreionoù, ar follennoù, ar sizailhoù, ar poupinelloù, an dilhad, al levrioù, ar podadoù peg, an asiedoù, ar gwer / ar gwerennoù, al listri (kontilli, loaioù, fourchettezioù), ar c'hoarielloù, ar miltammoù ...**

Re grenn : war patrom ar re vras adalek ar prantad 4 pe 5

KANAÑ : 🎵

Ur rimadell evit renkañ :

Poent eo renkañ
Ar choarielloù,
Ar c'hreionoù
Ha tout an traoù !

*Gallout a reer cheñch geriaoueg ar rimadell e-kerzh ar bloaz
hag enrollañ ar rimadell nevez gant ar vugale.
Selaouet e vo ar rimadell pa vo ar mare da renkañ ar c'hlas
evel ur sinal evit renkañ.*

POENT EO RENKIÑ

Poent eo renkiñ

Ar c'hoarielloù,

Ar c'hreionoù,

Ha tout an traoù.

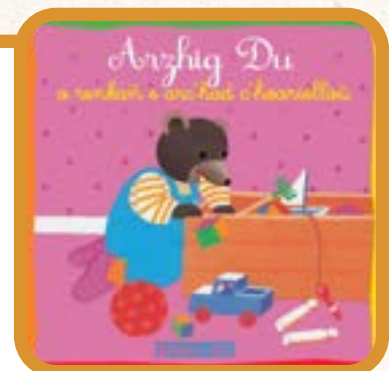
ASTENN :

Lenn, komz ha kendivizout diwar :

Arzhig Du (re vihan, re grenn)

Bannoù-heol

Arzhig Du o renkañ e arc'had c'hoarielloù

AR GALV : PIV ZO AMAÑ ?

LEC'H :

Al lec'h boas ma vez bodet ar vugale da vintin

DAFAR :

Tikedennoù-anv ar vugale, un ti evit ar skol gant gerioù merket «er skol» warnañ, un ti evit ar vugale chomet er gêr gant gerioù merket «er gêr» warnañ, ur frizenn niveriñ hag ur plas evit skrivañ an niver a vugale ezveant.

Gallout a reer ijinañ ul lec'h all evit ar vugale n'emaint ket er skol evit abegoù all (vakañsoù, emgav gant ur medisin / mezeg...)

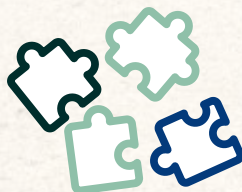

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENN :

Ar mod da aozañ a c'hall cheñch e-pad ar bloavezh-skol. E penn-kentañ ar bloavezh-skol e c'haller dibab e vo diskouezet an holl dikedennoù-anv gant ur bugel karget eus ar galv. Goude ur prantad, pep bugel a lakaio e dikedenn-anv er c'hlas pa erruo er c'hlas.

Ur bugel e-touez ar re vras zo karget eus ar galv hag a sav goulennoù ouzh ar vugale all tolpet e penn-kentañ ar bloavezh-skol.

Sikouret e vez ar bugel-se gant ar skolaer-ez : reiñ dezhañ patromoù yezh, goulenn gant ar bugel lavaret en-dro. Sevel a ra ar skolaer-ez goulennoù digor : **“Petra zo d’ober ? Petra vo graet ? Ha goude ? Petra hon eus disoñjet ober? Ha neuze? Ha goude?, Petra zo da c’houlenn ?”**. Goulenn a ra ar skolaer-ez gant ar vugale all skoazellañ ar bugel-se ma vez ezhomm.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar skol, ar gêr, ar bugel

ANVIOÙ-GWAN

klañv

« GERIOÙ BIHAN »

e / er, bremañ, amañ, pet,
piv, da biv, ne... ket,
pelec'h / e-men (gw.)
unan, daou, tri, pevar, pemp

VERBOÙ

kontañ / kontiñ (gw.)
bezañ / bout (gw.) : eo, zo,
emañ (amzer vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Da biv eo ?

Da (anv ur bugel) eo !

Amañ emañ (anv ur
bugel) ?

Pelec'h emañ (anv ur
bugel) ?

Klañv eo / n'eo ket
klañv

Pet bugel zo chomet
er gêr ?

Pet bugel n'emañ /
n'eo (gw.) ket amañ ?

LAVARET

Din (eo)

Er skol

Amañ

Er gêr

Klañv (eo)

Unan daou tri ...

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar c'hof, ar penn,
an droug, ar vakañsoù,
ar c'hoant,
ar medisin / mezeg,
an ti

« GERIOÙ BIHAN »

perak ?, peogwir..., din,
gantañ / ganti

VERBOÙ

chom / chemel (gw.),
mont da...,
bezañ : emañ / emaint
(amzer vremañ, stumm
lec'hiañ)
kaout : en deus / 'neus /
he deus (amzer vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Kont / kontit

Din eo

N'eo ket da (anv ur bugel)

Ur bugel n'emañ / n'eo (gw.)
ket amañ

daou vugel, tri bugel
n'emaint / n'int ket amañ

Perak n'emañ ket / n'eo (gw.)
ket amañ (anv ur bugel) ?

Droug-kof / poan-gof, droug-
penn / poan-benn en / he
deus.

E vakañsoù emañ.

E ti ar medisin / mezeg
emañ.

N' en / N'he deus ket c'hoant
da vont d'ar skol.

Terzhienn zo gantañ / ganti

LAVARET

Din eo

Amañ / er skol emañ

Amañ / er skol emañ
(anv ur bugel)

N'emañ / N'eo (gw.) ket
amañ (anv ur bugel)

Chomet eo er gêr

Klañv eo / N'eo ket klañv

Droug-kof / poan-gof /
droug-penn / poan-
benn en / he deus.

Daou vugel, tri bugel
n'emaint / n'int (gw.) ket
amañ

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar red-kof, an **derzhienn**,
ar paz, ar **varrenn**,
al linenn

« GERIOÙ BIHAN »

a-blaen / a-led,
a-blom / a-serzh,
a-dreuz, a-sav,
ret (eo)...

VERBOÙ

ober : (mont) a ran da...
skrivañ, pignat,
chom (a-sav),
diskenn, tresañ,
(*anv-gwan-verb*)⁺ et :
c'hoarvezet

« FRAZENNOÙ »

Petra zo c'hoarvezet
gantañ / ganti ?

Mon(e)t a ran da
skrivañ (unan, daou,
tri, pevar, pemp...)

Amañ emañ unan,
daou (*frizenn an
niveroù*)

Ret eo pignat a-dreuz,
Chom a-sav

Diskenn a-blom / a-
dreuz

Ar varrenn a-blaen
(*displegañ penaos
skrivañ ur sifr*)

LAVARET

Perak n'emañ / n'eo
(gw.) ket amañ (*anv ur
bugel*) ?

Petra zo c'hoarvezet
gantañ / ganti ?

E ti ar medisin / mezeg
emañ.

N'en / he deus ket
c'hoant da **v**ont d'ar
skol.

Terzhienn 'neus / en
deus / he deus.

Ar paz zo gantañ / ganti.

Ar red-kof zo gantañ /
ganti (...)

Mont a ran da skrivañ ...

Pet bugel zo chomet er
gêr ?

Pet bugel n'emaint /
n'int (gw.) ket amañ ? ?

Ret eo pignat a-dreuz,
chom a-sav, diskenn a-
blom, a-dreuz, tresañ ur
varrenn a-blaen (*evit*

SKOUERIOÙ KAOZEADENNOÙ

UR SKOUER EUS UN ARAOKADUR :

RE VIHAN

Pep bugel a laka e
dikedenn-anv en ti "er
skol" pa vez lavaret e anv
gant ar vugale all ha
goude-se ez a kuit d'ober
un dra bennak gant ar
skoazeller·ez (da skouer).

RE GRENN

Bugel (o respont) :

Da (*anv ur bugel*) **eo ! Din
eo !**

Bugel (o respont) :

**Zero, unan, daou, tri,
pevar, pemp**

RE VRAS

Bugel karget eus ar galv :

Da biv eo ? (*en ur ziskouez
un dikedenn-anv d'ar
vugale*)

Bugel karget eus ar galv :

Ket, n'eo ket da (*anv ur
bugel*)

Bugel karget eus ar galv :

**Pet bugel zo chomet er
gêr ? Pet bugel n'emaint
/ n'int (gw.) ket amañ ?**

RE VIHAN**RE GRENN****RE VRAS**

Adalek an eil prantad e vez lakaet o zikedenn-anv gant ar vugale o-unan pa'z erruont er c'hlas. Gallout a reer goulenn ivez gant ur bugel karget eus ar galv lavaret anvioù ar vugale gant skoazell an tikedennoù-anv hag ar vugale o respont : **amañ emañ**, pe ur bugel o respont e lec'h unan all (evit ur bugel bihan) : **amañ emañ A**.

PRANTAD 2

Bugel (o respont d'ar goulenn : pet bugel n'emaint ket amañ) :

Unan, daou, tri...

Bugel (o respont d'ar goulenn : Perak n'emañ ket amañ (anv ur bugel)? :

Klañv eo

Bugel (o respont) :

Ur bugel n'emañ ket amañ / n'eo ket (gw.)

Daou vugel, tri bugel... n'emaint / n'int ket amañ

Bugel karget eus ar galv :

Perak n'emañ / n'eo (gw.) ket amañ (anv ur bugel) ?

Bugel (o respont) :

Peogwir eo klañv. Klañv eo. E vakañsoù emañ. E ti ar medisin / mezeg emañ. N'en / N'he deus ket c'hoant da vont d'ar skol. (...)

Bugel karget eus ar galv :

Pet bugel n'emaint / n'int ket (gw.) amañ ?

PRANTAD 3

Bugel karget eus an abadenn : Petra zo c'hoarvezet gantañ / ganti ?

Bugel (o respont) :

Terzhienn zo gantañ / ganti.

Ar paz zo gantañ / ganti.

Ar red-kof a zo gantañ / ganti (...)

Bugel (o respont) :

Klañv eo.

Droug-kof / poan-gof / droug-penn / poan-benn en deus / 'neus / he deus.

Ar bugel karget eus an abadenn : Mont a ran da skrivañ unan, daou, tri, pevar, pemp (niver a vugale ezvezant)

Amañ emañ unan, daou (frizenn an niveroù war ti ar vugale ezvezant)

(Ret eo) pignat a-dreuz, chom a-sav, diskenn a-blom, a-dreuz, ur varrenn a-blaen (ar bugel karget da zisplegañ penaos skrivañ ur sifr)

**PRANTADOÙ 4
HA 5**

Adalek ar prantad 4 pe 5, ar vugale grenn a gemero ar galv e karg ivez.

AR SIZHUN : HIZIV, DEC'H, WARC'HOAZH

LEC'H :

Al lec'h boas ma vez tolpet ar vugale da vintin

DAFAR :

[frizenn ar sizhun \(TES\)](#), ur bir evit merkañ an deiz, gant ur maen-touch (evit un daolenn vagnetek), ur reolenn dornataet gant ur bugel evit diskouez an deizioù

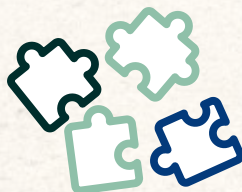

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENN :

Ur bugel a zo karget da ren an abadenn. Goulenn a ra gant unan eus e gamaladed peseurt deiz zo, a vo pe a oa (dec'h, hiziv ha warc'hoazh) dre ul lid a cheñch a-hed ar bloavezh-skol. E penn-kentañ ar bloaz e vo kentoc'h ur bugel eus rummad ar re vras. Adalek ar prantadoù 4 pe 5 e c'hall bezañ graet gant ur bugel eus rummad ar re grenn.

Aliañ a reomp ac'hanoc'h da chom hep lakaat ar re vihan da gemer penn al lid-se. Gallout a reer soñjal en dra-se e fin ar bloavezh-skol, liammet gant ar c'hanaouennoù hag ar rimadelloù endro da zevezhioù ar sizhun (s.o. kanañ).

Lakaet e vo ar re vihan e-barzh ar jeu adalek ar prantad diwezhañ. Implijet e vo ivez rimadelloù e-kerzh ar bloaz evit deskiñ anvioù an deizioù dre eñvor. Diskouezet e vo an deizioù war ar frizenn gant ar bugel karget eus an abadenn en ur ganañ.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar **g**anaouenn / sonenn (gw.),
ar rimadell, ar skol

ANVIOÙ-GWAN

prest

« GERIOÙ BIHAN »

bremañ, ya, unan, daou, tri...

VERBOÙ

kanañ / kaniñ (gw.) : kanet
bezañ : oc'h (*amzer vremañ*), 'vo
(*amzer-da-zont*)

« FRAZENNOÙ »

Bremañ e vo kanet ar
ganaouenn

Prest oc'h ?

LAVARET

Ya

Prest

Unan, daou, tri...

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

an deiz (-ioù) : al Lun,
ar Meurzh, ar Merc'her,
ar Yaou, ar Gwener,
ar Sadorn, ar Sul
ar sizhun, an dibenn-sizhun,
ar vakañsoù

« GERIOÙ BIHAN »

hiziv, dec'h, warc'hoazh
adarre, en-dro, evit, n(e) ... ket

VERBOÙ

bezañ : zo, eo (*amzer vremañ*)
lavaret

« FRAZENNOÙ »

Peseurt deiz zo hiziv ?

(Al) Lun zo hiziv

N'emañ ket / N'eo ket
(gw.) al Lun

Kanit ar ganaouenn
evit ar sizhun

Lavarit en-dro, adarre

LAVARET

Peseurt deiz zo hiziv ?

(*deiz ar sizhun*) zo hiziv

N'emañ ket / N'eo ket
(gw.) (*deiz ar sizhun*).

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ

an devezh-gouel

« GERIOÙ BIHAN »

perak ? peogwir ...
ret (eo)..

VERBOÙ

bezañ : 'oa (*amzer dremenet*),
'vo (*amzer-da-zont*)

« FRAZENNOÙ »

Ret eo kanañ
Ne vo ket al Lun
warc'hoazh
Ne oa ket al Lun dec'h

LAVARET

Ret eo kanañ bremañ
Bremañ 'vo kanet
Peseurt deiz 'oa dec'h ?
Dec'h 'oa (*deiz ar sizhun*)
Peseurt deiz 'vo
warc'hoazh ?
(*deiz ar sizhun*) 'vo
warc'hoazh
Warc'hoazh 'vo skol
Ne vo ket skol
Perak ne vo ket skol ?
Peogwir e vo (*deiz ar
sizhun*) / an dibenn-sizhun
/ un devezh-gouel / ar
vakañsoù.

KANAÑ : 🎵

Roll ar rimadelloù / kanaouennoù a c'hall bezañ implijet :

Kanaouenn : *Kanañ a ri* (TES)

➡ « Ar sizhun » : Niv. 24 (CD 1)

Rimadelloù : *Rimadelloù a rin* (TES)

➡ « Ar sizhun » : Niv. 62 (CD A)

➡ « D'al Lun » : Niv. 64 (CD A)

SKOUERIOÙ KAOZEADENNOÙ

UR SKOUEE EUS UN ARAOKADUR :

RE VIHAN

RE GRENN

RE VRAS

PRANTAD 1

Bugel 1 : Bremañ 'vo kanet / ar ganaouenn / ar sonenn / lavaret ar rimadell evit ar sizhun

Bugel 1 : Peseurt deiz zo hiziv ?

Bugel 2 : Al Lun zo hiziv ?

Bugel 1 (evit skoazellañ) : ket. N'emañ ket al Lun. An hini melen eo ! Gant un L e krog !

Bugel 2 : Ar Meurzh zo hiziv.

PRANTAD 2

A-raok goulenn peseurt deiz zo hiziv :

Bugel 1 : Peseurt deiz 'oa dec'h ?

Bugel 2 : Dec'h 'oa al Lun

Bugel 1 : Peseurt deiz zo hiziv ?

Bugel 2 : Al Lun zo hiziv

PRANTAD 3

Goude bezañ goulennet peseurt deiz zo hiziv :

Bugel 1 : Peseurt deiz zo warc'hoazh ?

Bugel 2 : Ar Merc'her zo warc'hoazh

Bugel 1 : Warc'hoazh 'vo skol ?

Bugel 2 : Ne vo ket skol / Ya, warc'hoazh 'vo skol.

Bugel 1 : Perak ne vo ket skol ?

Bugel 2 : Peogwir emañ ar Merc'her / peogwir emañ an dibenn-sizhun / ez eus un deiz-gouel / emañ ar vakañsoù

**PRANTADOÙ
4 HA 5**

Adalek ar prantadoù 4 pe 5, ar vugale grenn a gemero e karg an abadenn (gw. Prantad 1), gant bezañs ar re vihan (adalek ar prantad 4 pe

AN DEIZIAD

LEC'H :

Al lec'h boas ma vez bodet ar vugale da vintin

DAFAR :

Ur frizenn eus ar miz war ur vandenn (ar skolaer-ez a lakay **an deizioù-ha-bloaz hag an darvoudoù da vezañ e-kerzh ar miz**), tikedenn ar miz gant ur skeudenn, tikedennoù an deizioù, tikedennoù gant niveroù eus 1 betek 31, tikedennoù gant ar mizioù, tikedenn « al » « ar », « a » « viz ».

Gallout a reer implijout an dafar kinniget gant TES ["en em lec'hiañ en amzer"](#) (dafar an deiziad, deiziataer ar miz, heuliad ar mizioù...)

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENN :

Graet e vo war-dro an deiziad gant ur bugel e-touez ar re vras karget da sevel goulennoù ha da zibab ur bugel evit respont.

Adalek ar prantad 5 e c'hall bezañ kemeret e karg gant ur bugel krenn. En ur c'hlas lieslive (eus ar re vihanañ betek ar re vras) e vo gwell ober an deiziad kentoc'h e penn-kentañ an endervezh, da gentañ gant ar vugale vras ha tamm-ha-tamm gant bugale rummad ar re grenn (pa n'emaint ket mui o kousket).

Ambroug ar bugel a ra ar skolaer-ez : goulenn gant ar bugel lavaret en-dro, sevel goulennoù digor gantañ : **"petra zo d'ober ? petra 'vo graet ? petra zo da c'houlenn ? sur out ?"** heñchañ muioc'h ar bugel : **"Goulenn gant unan bras peseurt niverenn eo !"** pe goulenn gant ar vugale all skoazellañ ar bugel karget d'ober war-dro.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

an deiz-ha-bloaz, ar sinema,
al levraoueg

« GERIOÙ BIHAN »

hiziv

VERBOÙ

bezañ : eo, zo (*amzer vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Deiz-ha-bloaz (*anv ur
bugel*) zo hiziv

LAVARET

Me

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

an deiziad, an deiz (-ioù)
al Lun, ar Meurzh,
ar Merc'her, ar Yaou,
ar Gwener, ar Sadorn, ar Sul,
an niverenn, ar ▼aleadenn,
ar c'hoariva
an oad

« GERIOÙ BIHAN »

hiziv, warc'hoazh
peseurt ? piv ? petra ?

VERBOÙ

bezañ : on (*amzer vremañ*)
cheñch
ober / gober (gw.)
barrennañ / barrenniñ (gw.)

« FRAZENNOÙ »

Peseurt deiz zo hiziv ?

(Al) Lun zo hiziv

Peseurt niverenn eo ?

Deiz ha bloaz piv zo
hiziv ?

Pe oad out ?

LAVARET

Peseurt deiz zo hiziv ?
(*deiz ar sizhun*) zo hiziv

Deiz ha bloaz (*anv ur
bugel*) zo

Pevar bloaz on

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar miz (-où)
Genver, C'hwevrer;
Meurzh, Ebrel, Mae,
Mezheven, Gouere, Eost,
Gwengolo,
Here / Gouel Mikael (gw.)
Du / Kalañ-Goañv (gw.)
Kerzu / An azvent (gw.)
an niveroù (1 da 31)

« GERIOÙ BIHAN »

pehini ? pet ? ar bet ?
gant / get (gw.)
...-mañ

VERBOÙ

bezañ :
emaomp (amzer vremañ
stumm lec'hiañ),
'vo (amzer-da-zont)
ober : ...a ran (amzer
vremañ)
mont : ez aimp (amzer-da-
zont)
...e lennan (amzer a -vremañ
: verb displeget gour kentañ)

« FRAZENNOÙ »

Petra 'vo graet bremañ ?
Petra zo d'ober bremañ ?
Petra 'vo da c'houlenn ?
Ar **bet** emaomp hiziv ?
Pehini eo ?

LAVARET

Merket 'vo an deiziad
Peseurt niverenn eo ?
Ar **bet** emaomp hiziv?
An / ar (*niverenn*) emaomp
hiziv
Pet deiz 'vo barrennet ?
Barrennañ a ran...
E peseurt miz emaomp ?
Bremañ e lennan an
deiziad
Warc'hoazh ez aimp el
levraoueg
Deiz-ha-bloaz piv zo ar
miz-mañ ?

SKOUERIOÙ KAOZEADENNOÙ

UR SKOUEK EUS UN ARAOKADUR :

RE VIHAN

RE GRENN

RE VRAS

Bugel e karg : **Pet deiz 'vo barrennet ?**

Bugel (o respont) : **Un deiz 'vo barrennet**

Bugel e karg : **ya / n'eo ket mat**

Bugel e karg : **Barrenniñ a ran daou zeiz. Hag amañ emamp** (diskouez a ra ar c'hombod d'ar vugale all)

Bugel e karg : **Peseurt deiz zo hiziv ?**

Bugel (o respont) : **Al Lun zo hiziv.**

Bugel e karg : **Peseurt niverenn eo ? (pe : ar bet (ema)omp hiziv?)**

Bugale asambles o lavaret an niveroù a zo war ar frizenn, ar bugel e-karg a ziskouez an niveroù

Bugel (o respont) : **An 13 eo**

Bugel e karg : **Cheñchet 'vo ar miz ? (pa vezer e penn-kentañ ar miz)**

Bugel (o respont) : **Ya, cheñchet 'vo ar miz / Ne vo ket cheñchet**

Bugel e karg : **Peseurt miz eo ar miz-mañ ? / E peseurt miz emamp ?**

Bugel (o respont) : **Miz C'hwevrer eo ar miz-mañ / E miz C'hwevrer emamp.**

Bugel e karg : **Peseurt miz 'oa a-raok ?**

Bugel (o respont) : **Miz Genver 'oa.**

Bugel e karg : **Bremañ 'vo graet war-dro an deiziad. Al Lun a lakañ. An drizek a lakañ. Bremañ e lakañ an deiziad. Al Lun trizek a viz C'hwevrer** (en ur ziskouez an tikedennoù)

PRANTADOÙ
1 DA 4

PRANTAD 5

Adalek ar prantad 5 ez eus karget ur bugel e rummad ar re grenn eus an abadenn, skoazellet gant ur bugel eus rummad ar re vras

SKOUERIOÙ KAOZEADENNOÙ

TRO AN DEIZIADUR : DARVOUDOÙ AR C'HLAS

RE VIHAN

RE GRENN

RE VRAS

Bugel e karg : **Deiz-ha-bloaz** piv zo ar miz-mañ ?

Bugel e karg : **Deiz-ha -bloaz** (anv ar bugel) zo ar miz-mañ.

Bugel e karg : **Deiz-ha-bloaz** (anv ar bugel) zo hiziv.

Bugel e karg : **Pe oad eo** (anv ar bugel) ?

Bugel o respont : **Tri, pevar, pemp, c'hwech vloaz eo.**

Bugel e karg : **Pe oad out ?**

Bugel o respont : **Tri, pevar, pemp, c'hwech vloaz on.**

Bugel e karg : **Ar miz-mañ / warc'hoazh ez aimp d'ar sinema, d'al levraoueg, d'ar c'hoariva, d'ober ur valeadenn (er c'hoad, en un atant, war an aod, er c'harter, er mirdi, e kêr...)**

ASTENN :

En em lec'hiañ en amzer : Pa vez echu ar miz, goulenn gant ur strollad bugale (2 pe 3) didroc'hañ frizenn ar miz dre sizhun evit **sevel un deiziadur** (goulenn ober merkoù gant ur c'hreion gris a-raok didroc'hañ).

Da-c'houde lakaat an tammoù didroc'het war ur follenn vras a vent gant ledander ar sizhun hag hirder ar bandennoù.

Goulenn gant ar vugale tresañ darvoudoù ar miz lec'h ma chom plas war ar follenn. Lakaet e vo ar miz ouzh ur voger gant an holl vizioù tremenet.

ASTENN AN DEIZIAD : AR MAREOÙ-BLOAZ

LEC'H :

Al lec'h boas ma vez tolpet ar vugale da vintin

DAFAR :

Un horolaj evit ar maeroù-bloaz (koulzoù-amzer) da sevel ha tikedennoù ar mizioù gant ul liv evit pep mare-bloaz.

Gant al liv e reer al liamm etre ar miz hag ar mare-bloaz. Savet e vo horolaj ar mareoù-bloaz gant ul luc'hskeudenn eus ar memes lec'h er skol luc'hskeudennet en hañv, en diskar-amzer (dilost-hañv), er goañv hag en nevezamzer (nevez-hañv).

Deiziad ar mareoù-bloaz zo skrivet war frizenn ar miz ivez (s.o. an deiziad)

PALIOÙ YEZH : RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar vantell (mantilli), an heuzoù, ar botoù, ar stammenn, an amzer

ANVIOÙ-GWAN

tomm, yen, fall, brav

VERBOÙ

lakaat, bezañ : eo, zo (amzer vremañ), ober : ... a ra (amzer vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Ret (eo) ...

LAVARET

ar vantell
an heuzoù
ar botoù
ar stammenn

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar mare(où)-bloaz, an amzer, an hañv, ar goañv,
an diskar-amzer / dilost-hañv (gw.),
an nevezamzer / nevez-hañv,
ar bleuñv / bleunioù (ur **v**leunienn), an noz, an deiz,
an draezhenn, ar wezenn, an delioù / deil (gw.)

ANVIOÙ-GWAN

kreñv, berr, hir

« GERIOÙ BIHAN »

ne (n')... ket, mui

VERBOÙ

neuial, kouronkañ, mont

« FRAZENNOÙ »

Glav a ra

Brav eo an amzer

Fall eo an amzer

Avel (**g**reñv) zo

Boz eo

LAVARET

Tomm eo

Yen eo

Glav a ra

Brav / fall eo an amzer

Avel (**g**reñv) zo

Noz eo

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

« GERIOÙ BIHAN »

e / he / o (*gerioù-perc'hennañ*)
Moaïen (zo) ..., Gallout a reer ...

VERBOÙ

liorzhañ, plantañ, hadañ,
kutuilh, kregiñ

« FRAZENNOÙ »

Moaïen zo da **v**ont
da neuial

Gallout a reer ... /
Moaïen zo.. (+ *anv-verb*)

Ret eo lakaat ...

Krog eo da **v**ezañ /
vout (gw.) yen /
tomm

Tommoc'h eo (*derez
uheloc'h gant -oc'h*)

LAVARET

Peseurt mare-bloaz zo bremañ ?

An hañv zo

Tommoc'h eo an hañv

Yenoc'h eo ar goañv

Gallout a reer ... /
Moaïen zo ...

Ret eo lakaat / gwiskañ e
vantell

N'eo ket mui brav an
amzer er goañv

ASTENN :

C'hoari loto pe memor, Kim, da sevel evit deskiñ geriaoueg ar mareoù-bloaz diwar [skeudennoù ar skeudennaoueg TES](#) da skouer.

Live : re grenn, re vras

Skouer amañ evit an diskar-amzer (dilost-hañv gw.).

C'hoari war an urzhiataer : Ar mareoù-bloaz TES

Live : re vras

Ar mareoù-bloaz, c'hoari niverel, kelc'hiad 2-3 da bellgargañ pe enlinenn, [e-barzh lec'hienn TES](#)

Dizoleiñ ar bed : en em lec'hiañ en amzer hag anavezout ar mareoù-bloaz.

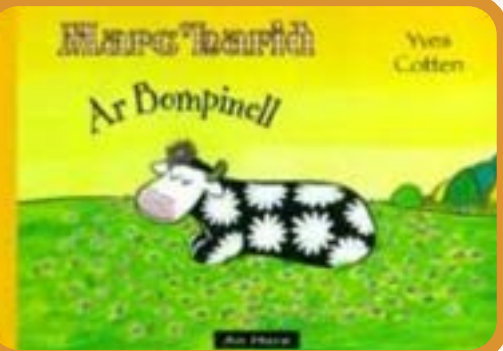

Lenn, komz ha kendivizout diwar-benn :

Marc'harid ar Bompinell (re vras, re grenn)

Ti-embann : An Here (Kuzul ar brezhoneg)

Marc'harid zo o vevañ gant un tropellig buoc'hed en ur prad e-harz un duchenn. Rozenn a blij ar bleunioù hag an hañv dezhi. Met penaos e vo graet en diskar-amzer neuze ? Nag er goañv ?

Levr skeudennoù : skeudennoù mareoù-bloaz

Titl orin : *Mon imagier des saisons*

Ti-embann : Bannoù-heol

Rummadoù : levrioù brezhonek evit ar vugale - Levrioù-skeudennoù brezhonek

Skeudennoù bev azasaet ouzh ar re vihanañ war bep pajenn zoubl, adalek ar golo. Ur c'hoari bihan evit kaout plijadur gant ar gerioù e dibenn al levr.

KANAÑ : 🎵

Roll ar rimadelloù / kanaouennoù a c'hall bezañ implijet :

Rimadelloù : *Rimadelloù a ri (TES)*

➡ « Ar sizhun » : Niv. 35 (CD B) (ar re vras kentoc'h)

AN AMZER

LEC'H :

Al lec'h boas ma vez tolpet ar vugale da vintin

DAFAR :

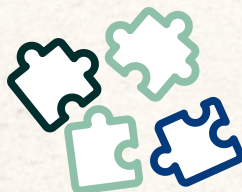
Rummadoù tikedennoù an amzer da sevel diwar [skeudennaoueg TES](#) pe gant skeudennoù all eus "[Geriadurig ma C'hlas](#)" (TES) (an amzer).

Ul lec'h ouzh an daolenn evit lakaat an tikedennoù-mañ hervez an amzer dindan un dikedenn « **AN AMZER** ».

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENN :

Ur bugel bras zo karget da sevel goulennoù diwar-benn an amzer en ur ziskouez an tikedennoù e-kerzh tolpet kentañ ar vugale da vintin (adalek trede prantad ar skol, pa vez anavezet mat ar frazennoù patrom all implijet e-pad an tolpet, e c'hall bezañ kemeret e karg gant unan krenn). Ar vugale all a respont.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

an amzer, ar glav, an heol,
ar **c'h**oumoul / ar **c'h**ogus (gw.)

ANVIOÙ-GWAN

yen, tomm, fall, brav

VERBOÙ

bezañ : eo, zo (*amzer vremañ*)
ober : ... a ra.

« FRAZENNOÙ »

Koumoul zo
Glav a ra
Heol zo
Yen eo
Tomm eo
Brav / Fall eo an
amzer

LAVARET

Fall (eo)
Brav (eo)

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar gwrezverk / an temperadur,
an oabl / an ebr (gw.),
al latar / ar vogidell,
an avel, ar skorn

ANVIOÙ-GWAN

klouar, teñval, kreñv

« GERIOÙ BIHAN »

hiziv, bremañ, warc'hoazh,
dec'h, er-maez, ne (n')... ket,
penaos, pelec'h / e-men (gw.)

VERBOÙ

kuzhet, mouchet, goloet
bezañ : emañ (*amzer vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Penaos eo an amzer
hiziv ?
Klouar eo
Erc'h a ra
Ne ra ket glav
Skorn zo
Pelec'h emañ an heol ?
Kuzhet / Goloet /
Mouchet eo an heol
N'eo ket brav

LAVARET

Glav a ra
Erc'h a ra
Ne ra ket glav
Brav eo / fall eo
Heol zo
Avel zo
Koumoul zo
Yen / Tomm eo

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ

an arnev, ar **g** / **c'h**urun,
al luc'hed, ar **c'h**azarc'h,
ar grizilh,
ar glav puilh,
ar barr-amzer,
ar **g**orventenn,
ar **g**anevedenn / ar **w**areg-ar-
glav

VERBOÙ

bezañ : ez eus
bezañ : 'vo (amzer-da-zont)
bezañ : 'oa (amzer dremenet)

« FRAZENNOÙ »

Bremañ ez eus
heol

N'eus ket koumoul
hiziv

Brav 'vo an amzer
warc'hoazh

LAVARET

Penaos eo an amzer
hiziv?

Brav eo an amzer hiziv

N'eus ket avel / heol

N'eo ket kreñv an avel

Teñval eo an oabl

Arnev zo

Luc'hed ha kurun zo

Penaos eo ar gwrezverk
/ an temperadur ?

Glav puilh zo

Glav 'oa dec'h

Glav 'vo warc'hoazh

KANAÑ : 🎵

Roll ar rimadelloù / kanaouennoù a c'hall bezañ implijet :

Kanaouennoù : *Kanañ a ri* (TES)

➡ « Ur maligorn » : Niv. 18 (CD 2)

➡ « Koumoul du » Niv. 19 (CD 2)

➡ « Amzer fall » Niv. 22 (CD 2)

Kanaouenn : *Enora* (TES)

➡ « Unan daou, tri ...Penaos 'vo 'n amzer Mari ? »

Rimadelloù : *Rimadelloù a ri* (TES)

➡ « Alo, Itron Mao » : Niv. 28 (CD B)

➡ « An amzer ha me » : Niv. 32 (CD B)

SKOUERIOÙ KAOZEADENNOÙ

RE VIHAN

Bugel e-karg : **Penaos emañ an amzer hiziv ? Koumoul zo ?** (evit pep tikedenn)

Bugale : **Ya, koumoul zo / N'eus ket koumoul**

Gallout a reer goulenn e-kreiz ar bloavezh-skol gant ar bugel e karg dibab an dikedenn / tikedennoù a glot gant an amzer ha diskouez an tikedennoù all na glotont ket gant an amzer en ur implijout ar stumm nac'h.

Bugel e-karg : **Ne ra ket glav ! N'eus ket avel ! N'eo ket kreñv an avel ! N'eus ket heol ! Arnev zo ! Luc'hed ha kurun zo !**

E dibenn ar bloaz e c'hall ar bugel e karg goulenn gant pep bugel ivez evit pep kartenn, ha pep hini d'e dro, evit dasparzhañ ar gaoz etre ar vugale a respont.

Bugel e-karg : **Brav eo an amzer hiziv ? pe Teñval eo an oabl ? pe Fall eo an amzer ?**

Bugale : **Brav eo an amzer**

Bugel e-karg : **Hag ar gwrezverk / an temperadur bremañ ! Tomm eo ? pe Klouar eo ? pe Yen eo ?**

Bugale : **Yen eo.**

RE GRENN

RE VRAS

UL LID EVIT AR RE VIHAN GANT UR VASKOTENN

LEC'H :

Al lec'h boas ma vez tolpet ar vugale da vintin pe ul lec'h hag a vez implijet evit sevel abadennoù dre gomz (da sk. Korn al levrioù)

DAFAR :

Ur vaskotenn : implijout ur vaskotenn zo un dra a bouez, d'ar re vihanañ da gaout plijadur. Entanet e vez ar re vihan gant seurt doareoù d'ober hag a vroud anezho da zistagañ un nebeud gerioù ha frazennoù simpl.

Ret eo dibab ur vaskotenn hag a c'hall bezañ dornataet aes gant ar vugale vihan (amañ sk. Spot). Gwell eo pa c'haller liammañ ar vaskotenn gant levrioù diwar he fenn.

Dafar all : tikedenn gant anv ar vaskotenn, sac'h-skol ar vaskotenn, ti ar vaskotenn, un daolenn evit gouzout da biv eo da zornata ar vaskotenn gant ur bir.

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENN :

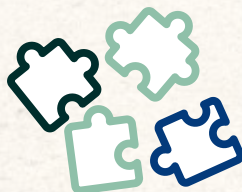
Er penn-kentañ e tremen an doare da gehentiñ gant ar skolaer·ez dre ar jestroù ha dre gomzoù ar vaskotenn ha gant mouezh ar skolaer·ez.

Ar skolaer·ez eo a implij ar vaskotenn da gentañ ha buan a-walc'h e laka ar vugale da zornata anezhi pep hini e dro (ur bugel disheñvel a vo bemdez. Gallout a reer implijout un daolenn evit gouzout piv a ray war-dro ar vaskotenn a zeiz da zeiz). Ar pal : lavaret komzoù simpl evit saludiñ, lakaat tikedenn anv ar vaskotenn en daolenn "er skol", goulenn penaos ez a an traoù gant ar vaskotenn.

Ar vaskotenn dornataet gant ur bugel a lavar demat d'ar vugale, sikouret gant ar skolaer·ez a chom a-dreñv ar bugel.

Implijet e vo ur sac'h (sac'h-skol ar vaskotenn) evit dizoleiñ obererezhioù nevez, dafar evit stalc'hioù-labour, skeudennoù, levrioù evit ar re vihanañ (istorioù Spot, Arzhig Du da skouer).

Sevel a ra ar skolaer·ez goulennnoù ("Pelec'h emañ tikedenn Spot?", "Penaos ez a an traoù gant Spot?", "Petra zo er sac'h?"...). Goulenn a ra ar skolaer·ez gant ar vugale sevel goulennnoù : "Ret eo goulenn gant Spot penaos ez a an traoù gantañ". Skoazellañ a ra ar vugale da sevel goulennnoù simpl evel "Mont a ra mat Spot?" en ur zegas ar patromoù yezh.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

demat, kenavo, ar skol,
al levr(ioù), ar skeudenn(où), ar
c'hoari(où)

ANVIOÙ-CWAN

mat, fall

« GERIOÙ BIHAN »

ur / ul / un, e / er / el / en, e-
barzh,
dindan,
e-kichen / e-tal (gw.),
a-us / a-dreist (gw.),
ket, ne (n')... ket,
petra ? perak ? piv ?

VERBOÙ

azezañ, sevel, digeriñ,
c'hoari, chom, erruout
bezañ : on, eo, emañ
(amzer vremañ)
mont : ... ya (amzer vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Azez, **Azezit** (mat)

Sav, **Savit**

Chom / **Chomit** sioul

Selaou / **Selaouit**

Sell / **Sellit**

Penaos ez a Spot
(*anv ar vaskotenn*) ?

Skuizh eo / on
Klañv eo / on

C'hoant kousket en
deus (*ar vaskotenn*)

Erru eo Spot er skol

Erru on

Mont a ra mat ganit ?

Mont a ra mat (fall)
ganin

Perak ne'z a ket mat ?

Ne'm eus / N'en deus
ket kousket mat

Petra zo er sac'h ?

LAVARET

Demat

Kenavo

C'hoant kousket / C'hoant
da gousket

C'hoari

Skuizh (on)

Klañv (on)

Mont a ra mat / fall
(ganin)

Ul levr (eo)

SKOUERIOÙ KAOZEADENNOÙ

UR SKOUEE EUS UN ARAOKADUR :

RE VIHAN

PRANTAD 1

Demat / Kenavo

(kenavo d'ar vaskotenn pa zistro en e di)

Digeriñ ar sac'h

Petra zo er sac'h-skol / e-barzh ?

Ul levr

Skeudennoù

Ur c'hoari...

PRANTAD 2

Erruet on er skol *(Spot a lakaa e dikedenn-anv e-touez tikedennoù-anv ar vugale)*

E-kichen piv emañ Spot ?

e-kichen A / dindan B / a-us D

(Lec'hiañ tikedenn spot)

Mont a ra mat ? *(goulenn savet ouzh ar vaskotenn)*

Ya, mat an traoù / fall an traoù / etre an daou.

Penaos ez a Spot ?

Skuizh (eo),

C'hoant kousket (en deus),

Klañv (eo)

PRANTAD 3

Mont a ra mat ganit ? *(frazenn lavaret gant ur bugel d'e gamalad / d'he c'hamaladez)*

Ya, mont a ra mat (ganin) /

Ket / Ne ra ket, mont a ra fall (ganin) *(ar vugale o respont)*

PRANTAD 4 HA 5

Ne'z a ket mat (ganin)

Perak ? *(skoazellet gant ar skolaer-ez)*

Skuizh (on) / klañv on /

(Ne)m eus ket kousket mat

ASTENN :

Komz ha kendivizout diwar ar vaskotenn

Talvoudus eo ivez e kasfe ur bugel ar vaskotenn d'ar gêr (amañ skouer « *P'tit Loup* » gant e sac'h beaj gant dilhad) e-pad an dibenn-sizhun ha goulenn gant tud ar bugel un dastumad luc'hskeudennoù da ziskouez ar pezh a zo bet graet gant ar vaskotenn.

Un digarez brav eo da ziorren ha da skoazellañ yezh ar vugale er c'hlas pa vo skignet ar skeudennoù war ur skramm, ha da gendivizout gant an holl vugale war darvoudoù simpl ar vuhez e brezhoneg.

Gallout a reer ledanaat an obererezh-se hag ober kemend-all gant ar re grenn hag ar re vras ivez.

Gallout a reer implijout levrioù « *P'tit loup* » er c'hlas, da vezañ kontet e brezhoneg (arabat lenn e galleg).

Gwelet al lodenn (*korn al livañ*) gant al levr nemetañ eus ar rummad troet e brezhoneg « *ar bleiz a felle dezhañ cheñch liv* ».

MONT D'AR PRIVEZIOÙ HA GWALC'HIÑ E ZAOUARN

LEC'H :

Da gentañ, al lec'h boas ma vez tolpet ar vugale da vintin ha goude ar privezioù.

DAFAR :

Skeudennoù hag a ziskouez jestroù evit gwalc'hiñ e zaouarn, ur rimadell da lavaret a-raok mont d'ar privezioù

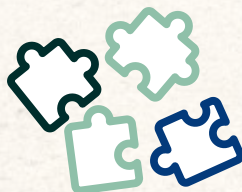

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENN :

Ret eo degas da gentañ ar patromoù ereadurezh a-fet frazennoù, verboù hag ar c'heriaoueg gant skeudennoù dirak ar vugale tolpet er c'hlas.

Ar pal gant ar skeudennoù eo lavaret ar verboù ober gant ar jestroù evit gwalc'hiñ e zaouarn a-raok mont d'ar privezioù.

Gwell eo implijout ur rimadell (s.o. Kanañ) en un doare pemdeziek gant ar vugale a-raok mont d'ar privezioù gant ar c'hlasad pe gant ur rummad bugale (ar re vihanañ da skouer) ha jestraouiñ an doare da walc'hiñ o daouarn asambles.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

an dour, ar soavon,
an dorn (daouarn),
ar biz (bizied), ar paper,
ar **b**oubellenn / ar pod-lastez,
ar privezioù, ar milginoù,
titich, kakac'h, ar c'hoant

ANVIOÙ-GWAN

naet, lous

« GERIOÙ BIHAN »

mar plij
e **z**aouarn, ma daouarn, he
daouarn,
er (er **b**oubellenn), da (d'ar
privezioù),
ya, ket,
gant / get (gw.),
echu,
ret eo...

VERBOÙ

gwalc'hiñ / golc'hiñ (gw.),
lakaat,
frotañ,
sec'hañ,
riñsañ,
tronsañ (da vilginoù), tennañ,
diskouez,
mont (... d'ar privezioù)
kaout : 'teus (*amzer vremañ*)
bezañ : eo (*amzer vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

C'hoant titich /
kakac'h 'teus ?

Ret eo gwalc'hiñ /
sec'hañ / frotañ da
zaouarn

Troñs da **v**ilginoù

LAVARET

Dour

Soavon

Mar plij

Ya

Ket

C'hoant titich / kakac'h

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

« GERIOÙ BIHAN »

setu, ha, war, ma,
ne (n')... ket

VERBOÙ

Kaout : 'm eus, 'teus (*amzer
vremañ*)
Ober : ... a ran (*amzer vremañ*)
(*anv-gwan-verb*)+ - et
(sk. : naetet 'teus)

« FRAZENNOÙ »

Gwalc'het / sec'het /
riñset 'teus da
zaouarn ?

Frotet 'teus da
vizied ?

Lakaet 'teus soavon
war da zaouarn ?

LAVARET

Soavon mar plij

C'hoant titich / kakac'h
'm eus

Ne'm eus ket c'hoant

Echu eo

Lous eo ma daourn

Naet eo ma daouarn

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ-GWAN

mallus

« GERIOÙ BIHAN »

ma,
da (+ *anv-verb* : sk. ...da **v**ont)
piv ?
me

VERBOÙ

gallout,
bezañ : zo (*amzer vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

C'hoant 'teus da vont
d'ar privezioù ?

Piv n'eus c'hoant da
vont d'ar privezioù ?

Mallus eo ?

Gallout a rez gortoz ?

Ne c'hallez ket gortoz ?

Gwalc'het 'teus da
zaouarn ?

LAVARET

Lakaat a ran ...

Gwalc'hiñ a ran ...

C'hoant 'm eus da vont
d'ar privezioù

Me 'm eus c'hoant da vont
d'ar privezioù

Gallout a ran mont d'ar
privezioù ?

Mallus eo

Ne c'hallan ket gortoz

C'hoant 'm eus da
(walc'hiñ ma daouarn)

Gwalc'het 'm eus ma
daouarn

KANAÑ : 🎵

Ur rimadell evit gwalc'hiñ e zaouarn :

(d'ober gant jestroù gant ar vugale el lec'h tolpañ boas a-raok mont d'ar privezioù)

Setu ma daouarn lous
Lakaat a ran dour
Lakaat a ran soavon
Frotañ a ran ma daouarn ha ma bizied
Riñsañ a ran ma daouarn gant dour
Sec'hañ a ran ma daouarn
Ha naet eo ma daouarn !

ADLEIN

LEC'H :

Ar c'hlas pe ul lec'h all gant taolioù ha kadorioù, d'ar vugale da vezañ azezet

DAFAR :

Taolioù (2 pe 3 zaol) evit lakaat an holl vugale da azezañ asambles, ar rummadoù mesk-ha-mesk. Trawalc'h a gadorioù da glotañ gant an niver a vugale (Gallout a reer kargañ unan bras da staliañ an niver mat a gadorioù)

Pladennoù evit pep taol hag ur bladenn all ma vo lakaet ar boued, prest da vezañ dasparzhet gant ar vugale a vo karget da servijout (unan evit pep taol).

Tikedennoù boued pe c'hoarielloù boued e plastik eus korn keginan ar c'hlas (graet e vo ur renabl eus ar gerioù evit cheñch ar gerioù implijet bep pemzektez).

Gallout a reer implijout [kartoù flash boued TES](#) pe sevel tikedennoù boued gant ar [poellad TES](#) ha [skeudennaoueg TES](#) evit krouiñ ho kartennoù flash.

Gallout a reer lakaat ar bugel karget eus al lid-mañ da implijout ur c'hloc'hig evit goulenn ma vefe roet peoc'h hag evit lakaat ar re all da gompren eur krog gant an « abadenn » adlein.

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENN :

En un doare reoliek e vez aozet seurt prantadoù evit debriñ adlein (ur wech ar sizhun pe div wech ar sizhun). Gwell eo aozañ adlein bep an eil deiz evit ma talc'hfe ar vugale gant ar c'hoant da ganañ rimadelloù (s.o. palioù yezh)

Un digarez eo da lakaat ar vugale da gomz ha da implijout geriaoueg ar boued. Gwell eo skignañ ur roll evit goulenn gant tud ar vugale degas adlein er skol, ma tispleger n'eo ket ar pal debriñ hepken pa'z eus ur pal pedagogel evit deskiñ ar yezh ivez.

Ar vugale eo a fardo adlein e-kerzh an degemer da vintin. Lakaet e vo en asiedoù bihan (ar frouezh da skouer) ha prest e vo da vezañ servijet.

Ur bugel a vo karget da ren an abadenn, da sevel goulennnoù gant ar vugale all ha da zibab ar vugale a vo karget da servijout pep taol. Da gentañ e vo servijet pep taol gant ar re vras. Adalek ar prantad 4 pe 5 e vo gallet lakaat ar re grenn e-barzh ar jeu.

Ar skolaer·ez a c'hall sevel goulennnoù digor : **“Petra zo d'ober ? Petra 'vo graet ? Petra zo da c'houlenn ?”** pe, evit heñchañ muioc'h ar bugel karget, reiñ ar patrom frazenn **“Ret eo lavaret « Bremañ e vo debret adlein ! », Lavar en-dro !”** Gallout a reer goulenn gant ar vugale all skoazellañ an hini a zo karget da sevel goulennnoù ivez.

PALIOÙ YEZH* :

RE VIHAN (PAZENN 1)

* Sellet ivez ouzh geriaoueg ar boued hag an evajoù er fichennoù korn ar c'hoarielloù (marc'hadour / kegin / boued)

KOMPREN

ANVIOÙ

adlein, ar rimadell,
ar **g**anaouenn / ar sonenn (gw.),
ar boued, al / ul loa,
ar / ur **g**ontell,
ar **g**ador (ar **c'h**adorioù) /
kadoer (gw.), an **d**aol (taolioù),
ar frouezh (-enn),
ar bara,
ar **g**ouign (ar c'houignoù),
ar **w**astell (gwastilli)
ar c'hatev (ar gatevenn) (gw.),
ar **g**ouign (ar c'houignoù),
ar **c'h**ig, ar pesk(ed),
al laezh, an dour,
un tamm, ur banne
ar bugel (ar **v**ugale),
ar porzh, ar bank (-où),
an tapis, ar pallenn

ANVIOÙ-GWAN

mat, fall, ret,
echu

« GERIOÙ BIHAN »

bremañ, c'hoazh, ret (eo)...
evit (evidon, evidout),
ouzh (taol), war,
c'hoazh, trugarez, mar plij

VERBOÙ

debriñ, evañ / evet (gw.),
tañva, kemer,
azezañ, c'hoari,
mont / monet (gw.)
troc'hañ,
labourat, c'hoari,
renkañ,
kontañ,
bezañ : eo, oc'h (amzer vremañ),
'vo (amzer-da-zont)
kaout : 'po (amzer-da-zont)

« FRAZENNOÙ »

Azez, **Azezit** (mat)

Ouzh taol !

Ret eo bezañ azezet
mat

Echu eo adlein

Debret 'vo adlein

Petra 'vo da zebriñ ?

Un tamm 'po ?

Ret eo tañva

Kemer un tamm

Ur banne dour /
laezh 'po ?

Ya - Ket

Prest oc'h ?

Mat eo ?

N'eo ket mat ?

LAVARET

Ya

Ket

Trugarez

Mar plij

Mat / Fall (eo)

Un tamm

Ur banne dour

C'hoazh

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar **c'h**rampouezh
(ur **g**rampouezhenn),
ar bara dous, ar farz,
ar **c'h**euze / ar formaj-laezh,
ar formaj-kig, an aval(-où),
ar per (ur **ber**enn),
ar rezin, ar mouar,
ar sivi, ar flamboez,
ar plusk,
ar **c'h**lor (ar **g**loreenn) (gw.)
ar maen, an askorn,
ar spluzenn (ar spluz),
ar **c'h**ig-yar, ar silzig,
ar **v**orzhed-hoc'h,
ar vi(-où),
an alumenn-vioù,
ar **c'h**rank(-ed),
an avaloù-douar,
an tomatez, ar pour,
ar **c'h**arotez, ar **c'h**aol,
an irvin, an irvin ruz,
ar **c'h**ourjetez,
ar fav, ar piz-bihan...

« GERIOÙ BIHAN »

me ..., te ..., gant (ganin)
piv ?
petra ?
pet ?
ne (n') ... ket
poent / mall

VERBOÙ

dont, kavout, chom,
bezañ : zo, omp (*amzer vremañ*),
kaout : 'teus, (en deus) 'neus
(+ *anv-gwanv-verb*),
en do / 'no, 'm bo (*amzer-da-*
zont)
(*anv-gwan-verb*) + -et (sk. :
deuet)
ober : ... a ra (*amzer vremañ*)
(sk. : chom a ra...)

« FRAZENNOÙ »

Kanet 'vo ar
ganaouenn, ar rimadell

Piv zo deuet gant
adlein ?

Gant petra out deuet ?

Chom a ra un tamm

Me '**g**av mat ...

Ne **g**avan ket mat ...

Ret eo lemel an askorn

Ret eo dibluskañ an
orañjezenn

Evidon

Piv ?

Piv 'no un
tamm c'hoazh ?

Te a servij

Ret eo kontañ ar
vugale

Pet bugel zo ?

X bugel zo (ouzh taol)
hiziv

Kavet 'teus mat ?

Poent eo distaliañ an
daol

LAVARET

Azez / **Azezit** mat

Prest omp

Ganin / Gant (*anv ur*
bugel) eo deuet ar
boued

(*anv ar boued*) zo deuet
ganin

Me '**g**av mat...

Ne **g**avan ket mat

Mat eo

N'eo ket mat

Un tamm (*anv ar boued*)
evidon

Me 'm bo un tamm

Un tamm 'm bo

Ec'h ! Ne'm bo ket

Ur banne dour mar plij

Echu eo adlein

KOMPREN

VERBOÙ

kavout
mont da...
bezañ : oc'h (*amzer vremañ*),
kaout : 'm eus, ho peus
(*amzer vremañ*)
(*anv-gwan-verb*) + -et
(sk. : kavet)

« FRAZENNOÙ »

Me a servij

Kavet 'teus mat / kavet
ho peus mat ?

Bremañ eo echu
adlein.

Poent eo renkañ ar
c'hadorioù

Poent eo mont war...
ar bankoù /
an tapis - ar pallenn /

Poent eo mont
d'ar porzh / da c'hoari /
da labourat

LAVARET

Prest oc'h ?

Kanet e vo ar ganaouenn /
sonenn

Piv zo deuet gant adlein ?

Gant petra out deuet ?

(*anv ar boued*) zo deuet ganin

Ret eo kontañ ar vugale

Pet bugel zo ouzh taol ?

X bugel zo hiziv

Me / te a servij

Kavet 'teus mat / kavet 'peus
mat ?

Bremañ eo echu adlein.

Poent eo distaliañ an **d**aol

Poent eo renkañ ar
c'hadorioù

Poent eo mont war ar
bankoù / mont d'ar porzh /
mont da c'hoari / labourat

KANAÑ : 🎵

Rimadelloù hag a c'hall bezañ implijet evit adlein :

→ Evit kregiñ gant adlein :

Lodenn 1 : **Petra 'vo da zebriñ Malurette, Petra 'vo da zebriñ Maluron ?**
Un tamm frouezhenn 'vo da zebriñ ? Ket
Ur wastell / gatevenn 'vo da zebriñ ? Ket
Un tamm bara 'vo ! Ya ! (*gerioueg da cheñch alies, bep pemzektez*).

Lodenn 2 : **Me 'gav mat bara** (*anv ar boued a vo debret*) **Malurette,**
Me 'gav mat bara Maluron.

→ Evit echuiñ gant adlein (d'ober en ur jestraouiñ) :

Unan, daou, tri setu me azezet (*o daouarn war o daoulin*)
Pevar, pemp, c'hwec'h war ma revr (*o daouarn war o revr*)
Seizh, eizh, nav e ma sav (*sevel ha chom hep fiñval, ar gador a-dreñv*)
Dek, unnek, daouzek, serriñ a ran ma beg ! (*o dorn war o beg / o genoù, ha...
chom didrouz*)

SKOUERIOÙ KAOZEADENNOÙ

UR SKOUEZ EUS UN ARAOKADUR :

RE GRENN

RE VRAS

1 DA 3

Patromoù frazennoù da implijout : **BREMAÑ 'VO...**

Bugel e karg : **Bremañ 'vo debret adlein !** (*Gallout a reer implijout ur c'hloc'hig evit goulenn peoc'h*) **Kanet 'vo ar rimadell** (*evit adlein*)

Patromoù frazennoù da implijout :
PIV 'NEUS / PETRA 'TEUS (anv-gwan-verb) / **ME 'M EUS /**
(un dra) **'M EUS** (anv-gwan-verb)

Bugel e karg : **Piv zo deuet gant adlein ?**

Bugel o respont : **Me zo deuet gant adlein** (*re grenn / re vras*)

Bugel e karg : **Gant petra out / oc'h deuet ?**

Bugel o respont : **Gant X ont deuet** (*re grenn / re vras*)

Patromoù frazennoù da implijout :
UN TAMM (*boued*) **'VO DEBRET / UR BANNE** (*evaj*) **'VO EVET**

Kanet e vo al lodenn 1 eus ar rimadell. Goude e tiskouezo ar bugel karget d'ober war-dro skeudennoù boued / evaj (3 pe 4 dibabet gant ar skolaer-ez ha lakaet er un « voest adlein »)

Bugel e karg : **Un tamm kig-yar 'vo debret ?**

Bugale o respont : **Ket / ne vo ket debret kig-yar** (*re grenn / re vras*)

Bugel e karg : **Un tamm bara 'vo debret ?**

Bugel o respont : **Ya, Un tamm bara 'vo debret** (*re grenn / re vras*)

Bugel e karg : **Un banne dour 'vo evet goude ?**

Bugel o respont : **Ya, ur banne dour 'vo evet** (*re grenn / re vras*)

Bugel e karg : **Bremañ 'vo kanet ar ganaouenn «me 'gav mat bara» . Prest oc'h ?**

Kanet e vo al lodenn 2 eus ar rimadell

Patromoù frazennoù da implijout : **PIV A SERVIJ / ME A SERVIJ / Y A SERVIJ / RET EO** (anv-gwan-verb) / ... **A ZO**

Bugel e karg : **Bremañ piv a servij ? A a servij, B a servij ?**

Ret eo kontañ ar vugale ouzh taol

(*pep bugel e karg eus ar servij a gont ar vugale ouzh pep taol*)

Skolaer (da bep bugel o servij) : **pet bugel zo ouzh taol ?**

Bugel e karg eus ar servij : (*niver*) **bugel zo ouzh taol**

Patromoù frazennoù da implijout : **UN TAMM** (*boued*) **EVIT / EVIDON / NE'M BO KET / UN TAMM 'M BO**

Bugale e karg eus ar servij : **un tamm** (*boued*) **evit A / evidon.**

Bugale o respont : **Trugarez / ne'm bo ket**

Ma chom boued hag amzer... : Patromoù frazennoù da implijout : **Piv en do... / un tamm 'm bo / me 'm bo**

Bugel e karg eus ar servij : **Piv en do un tamm c'hoazh ?**

Bugale o respont : **Me 'm bo un tamm / un tamm 'm bo**

RE GRENN

Patromoù frazennoù da implijout : **MAT EO / ME 'GAV MAT / NE GAVAN KET MAT**

Sevel goulennoù gant ar vugale en UN DOARE hiniennel a c'hall ar skolaer-ez ober e-kerzh adlein

skolaer-ez (da vugale zo) : **Mat eo ?** (*d'ar re vihan*) ?

Kavet 'teus mat / kavet ho peus mat ?

(*d'ar re grenn / vras*)

Bugale o respont : **mat (eo) / (n'eo) ket mat / fall** (*re vihan*)

me 'gav mat / ne gavan ket mat

(*re grenn, re vras*)

RE VRAS

Patromoù frazennoù da implijout : **BREMAÑ EO / RET EO / EVIT** (*anv-gwan-verb*) pa vez echuet mare adlein :

Bugel e karg :

Bremañ eo echu adlein.

Ret eo distaliañ an daol

Ret eo renkañ ar c'hadorioù.

Kanet e vo ar ganaouenn evit mont da azezañ

war ar bankoù / mont war ar pallenn / mont da c'hoari...

**PRANTAD
4 DA 5**

Adalek ar prantad 4 pe 5 e ray ar vugale grenn war-dro adlein ivez, skoazellet gant ar vugale vras.

UL LID ALL EVIT AR RE VIHAN : PETRA 'TEUS C'HOANT D'OBER ?

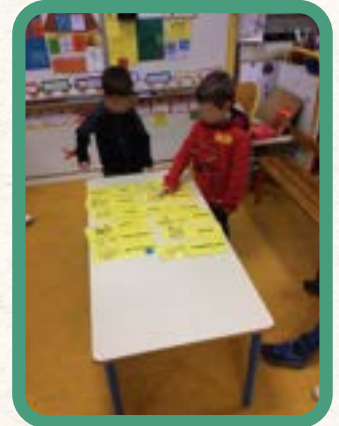
LEC'H :

Al lec'h boas ma vez tolpet ar vugale da vintin

DAFAR :

Tikedennoù bras gant ur skeudenn hag ur ger skrivet warno (da sk. **toaz-merat**, **livañ**, **korn keginañ**, **korn levrioù miltamm**, **c'hoari** ...).

Kavet e vez ar memes tikedennoù lec'hiet er c'hornioù c'hoari. Skeudennoù brav (gwenn ha du avat) a veze kavet el levr *"Outils pour organiser sa classe en maternelle"* (RETZ) met diviet eo al levr. Levrioù eil-dorn a c'heller kavout c'hoazh avat.

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENN :

E penn-kentañ ar bloaz e vo ret ober abadennoù evit lec'hiañ an tikedennoù-se : gwelet «astenn » : levr [TES « Matematik er skol-vamm, rummad ar re vihan »](#) (dizoleiñ ar spas, ober anaoudegezh gant ar c'hlas), 4 skeudenn vrav zo da gavout ennañ ivez.

Lakaat a ra ur bugel (bras pe grenn) pep tikedenn a-wel d'an holl (da skouer war un daol, pe war un tapis) dirak ar vugale vihan. Goulenn a ra ar bugel brasañ karget d'ober war-dro gant pep bugel bihan pep hini d'e dro peseurt atalier dieub a vo dibabet gantañ en ur ziskouez an dikedenn liammet gant an obererezh emren. Sevel a ra ar bugel e karg goulennoù evel : **"Petra 'teus c'hoant d'ober ?"** en ur ziskouez ar skeudennoù d'ar re vihan, hag en ur envel anv an obererezh gant ar stumm : **"Posupl eo..."** pe **"gallout a rez..."** : (sk.) **"Posupl eo c'hoari er gegin"** pe **"Gallout a rez c'hoari er gegin"**.

Alies e vez lakaet e viz war tikedenn an atelier pe ar c'horn dibabet gant ar bugel bihanañ. Ar bugel bras a vroudo ar bugel bihan da lavaret an obererezh dibabet (gant skoazell ar skoaler·ez e-kichen). Ar bugel brasañ a lavaro ar respont ma chom mut ar bugel bihan.

Broudañ a ra ar skolaer·ez ar bugel da respont a vouezh uhel ar pezh en deus dibabet, da gentañ gant un stumm simpl (anv-verb + anv), evel **"c'hoari gant"** ha tamm-ha-tamm hervez barregezhioù dre gomz ar vugale gant ur stumm kempleshoc'h : **"c'hoant 'm eus da..."**

PALIOÙ YEZH* :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar gegin
al / ul levr (-ioù)
ar **c'h**orn,
ar **c'h**arr (ar c'hirri),
ar **c'h**arrdi,
ar **b**oupinell (ar
poupinelloù),
ar **g**ambr,
ar miltamm (-où),
ar c'hoari,
al loen (-ed),
an ti-feurm,
an toaz-merat,
an / un **d**resadenn,
ar c'hoant

« GERIOÙ BIHAN »

e / er,
gant / get (gw.)

VERBOÙ

c'hoari (tinellig),
lenn,
mont da... : kae / kit
(*gourc'hemenn*),
ober,
sellet ouzh,
livañ,
tresañ
keginañ,
bitellat,
kaout : c'hoant 'teus da...
(*amzer vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Petra 'teus c'hoant
d'ober ?

C'hoant 'teus / 'm
eus da...

Kae / **kit** da c'hoari

LAVARET

Ar gegin
Al / ul levr (ioù)
Ar c'hoari
An toaz-merat
Ar **c'h**arr (ar c'hirri)
Ar **c'h**arrdi
Ar **b**oupinell (ar
poupinelloù)
Ar **g**ambr
Ar miltamm (-où)
Al loen (-ed)
An ti-feurm

Er **g**egin gant ar **c'h**arrdi

c'hoari er **g**egin
c'hoari gant poupinelloù

Lenn (ul levr)

Mont (er **g**egin)

Ober ur miltamm

Livañ

Tresañ

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar plas, an **d**ikedenn (an tikedennoù)

« GERIOÙ BIHAN »

posupl (eo...), ne (n')... ket, mui

VERBOÙ

tennañ,
gallout,
bezañ : eo (*amzer vremañ*),
kaout : c'hoant 'm eus da... (*amzer vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Gallout a reer...

Petra a c'hall ar re vihan ober ?

Petra 'teus c'hoant d'ober ?

Kae da c'hoari er / gant

LAVARET

Petra 'teus c'hoant d'ober ?

C'hoant 'm eus da c'hoari

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

« GERIOÙ BIHAN »

ret (eo)...

VERBOÙ

ez eus / n'eus ket... (*amzer vremañ*),
gallout : gallout a rez... (*amzer vremañ*),

« FRAZENNOÙ »

N'eus ket mui plas e korn ar...

Ret eo tennañ an **d**ikedenn (*tikedenn ar c'horn c'hoari*)

LAVARET

Petra a c'hall ar re vihan ober ?

Gallout a rez...

Posupl eo...

Kae / kerzh da c'hoari er / gant...

N'eus ket mui plas e korn ar...

Ret eo...

Ret eo tennañ an **d**ikedenn « c'hoari »

ASTENN :

Matematikoù : anavezout ar spas, ober anaoudegezh gant ar c'hlas

Levr TES Matematik er skol-vamm : rummad ar re vihan,
pajenn 12 (Gouere 2021)
Abadennoù kaset e penn-kentañ ar bloaz gant rummad ar re vihan.
Mont er c'hornioù c'hoari er c'hlas / gouzout pelec'h emañ ar c'hornioù c'hoari er c'hlas.

AN «ETRELIDOU» : PETRA HON EUS GRAET ? PETRA 'VO GRAET ?

LEC'H :

Al lec'h boas ma vez tolpet ar vugale da vintin

DAFAR :

Frizenn an devezh warni skeudennoù gant anvioù evit pep prantad : an degemer (da vintin), an tol (evit an tol kentañ goude an degemer), al labour (evit atalieroù a bep seurt), ar pred, ar c'houk, an ehan, ar sonerezh, an embregerezh-sport, al lenn ha mare ar mammoù hag an tadoù (pe mare an diwallerezh).

Skeudennoù brav (gwenn ha du avat) a veze kavet el levr *"Outils pour organiser sa classe en maternelle"* (RETZ) met diviet eo al levr. Levrioù eil-dorn a c'heller kavout c'hoazh avat.

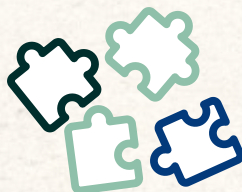
Ur bir bras evit bezañ dornataet gant ar vugale, ur foñs a-dreñv skeudennoù an devezh gant ul liv evit ar mintinvezh hag ul liv all evit an endervezh.

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENN :

Bep tro ma vez tolpet ar vugale er c'horn tolpañ e vez lakaet ur bugel (unan bras e penn-kentañ ar bloaz, unan krenn e dibenn ar bloavezh-skol) da lavaret petra o deus graet ar vugale hervez ar rummadoù. Da skouer en ur c'hlas lieslive : **“petra o deus graet ar re vihan / ar re grenn / ar re vras ?”**.

Ar bugel karget d'ober war-dro a laka ur bir dindan ar skeudennoù da fiñval evit diskouez pelec'h omp erru war frizenn an devezh ha petra a vo graet goude.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar skol,
an tad(-où), ar **v**amm (ar
mammoù),
an eur,
ar, ul / ur levr (levrioù),
ar mare, an **d**ikedenn, (an
tikedennoù),
adlein, merenn,
ar c'hantin,
an ehan / an diduadenn,
ar skol, ar privezioù,
ar sal-sport, ar porzh(-skol),
ar c'hantin,
an diwallerezh
+ s.o. geriaoueg an dilhad

ANVIOÙ-GWAN

bihan, krenn, bras, mat

« GERIOÙ BIHAN »

echu / achu
ar re... (vihan)
bremañ
asambles
ken / a-benn
warc'hoazh, kenavo

VERBOÙ

labourat,
lenn,
debriñ
skrivañ,
c'hoari, debriñ,
renkañ,
livañ,
tresañ,
gwiskañ,
gwalc'hiñ / golc'hiñ (gw.),
kousket,
bezañ : eo (amzer vremañ)
ober : (anv-gwan-verb) - et +
hon eus

« FRAZENNOÙ »

An ehan / an
diduadenn zo
bremañ

Echu eo ar skol.

Eur an tadoù hag ar
mammoù zo.

Labouret hon eus

Skrivet hon eus

Treset hon eus

C'hoariet hon eus

Debret hon eus

Kousket hon eus

Lennet hon eus

Livet hon eus

Ken warc'hoazh

LAVARET

Kenavo

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

« GERIOÙ BIHAN »

da, er,
evit,
an holl,
hiziv,
an dibenn-sizhun,
(*deizioù ar sizhun*),
diouzh ar beure / da vintin,
d'enderv / d'an abardaez,
goude,
kreisteiz,
asambles

VERBOÙ

bezañ : 'vo (*amzer-da-zont*)
(*anv-gwan-verb*) - et + o deus
mont : ... a ya da...

« FRAZENNOÙ »

Petra hon eus graet ?

Petra 'vo graet ?

C'hoariet o deus ar re
vihan

Kousket o deus ar re
vihan

C'hoariet 'vo war ar
porzh

Debret 'vo er c'hantin

Gwalc'het 'vo hon
daouarn

Gwisket 'vo hor mantilli

Lakaet 'vo hor botoù.

(*anv ur bugel*) a ya da
renkañ an tikedennoù

LAVARET

Ken / a-benn
warc'hoazh, dilun ...
(*deizioù ar sizhun*)

Kenavo an holl

Labouret hon eus mat

Skrivet hon eus

C'hoariet hon eus

Debret hon eus

Kousket hon eus

Lennet hon eus

Treset hon eus

Livet hon eus

RE VRAS (PAZENN 3)

LAVARET

(en amzer dremenet)

Petra hon eus graet ?

Ul labour evit kontañ hon eus graet

Adlein hon eus debret

Lennet hon eus ul levr / un istor

C'hoariet o deus ar re vihan

Kousket o deus ar re vihan

(en amzer-da-zont)

Petra 'vo graet ?

C'hoariet 'vo war ar porzh-skol

Labouret 'vo asambles

Ar re vihan a ya d'ar privezioù

Debret 'vo er c'hantin

Gwalc'het 'vo hon daouarn

Gwisket 'vo hor mantilli

Lakaet 'vo hor botoù

(anv ur bugel) a ya renkañ an tikedennoù

KANAÑ :

Ur rimadell evit cheñch lec'h (klas, porzh, kantin, privezioù, sal-sport, liorzh...) :

Poent eo mont d'ar / al ...

En trepas daou-ha-daou

Komzit chuchumuchu

Betek ma vimp erru

Deomp dezhi ! Deomp dezhi !

Deomp dezhi d'ar / al ... !

PRED ER C'HANTIN : AR ROLL-MEUZIOÙ

LEC'H :

Al lec'h boas ma vez tolpet ar vugale a-raok mont d'ar c'hantin

DAFAR :

Roll-meuzioù ar c'hantin (lakaet e brezhoneg ma c'haller pe lavaret e brezhoneg ; e tiez-kêr zo ez eus rolloù-meuzioù divyezhek), un dikedenn « roll-meuzioù » e-kichen lec'h tolpañ ar vugale hag a-wel d'an holl, pe un daolennig gant skeudennoù ar predoù. Kavout a reoc'h [amañ un daolennig da bellgargañ](#) evit lakaat ar skeudennoù predoù.

skritelloù boued TES (6 skritell met diviet eo ar stok) peget ouzh ur voger pe peget ouzh kartoñsoù kreñv evit bezañ dornataet ha renket (ha plastikaet ivez) pe implijout [kartoù flash boued TES](#) (69 c'hartenn warno boued hag evajoù a bep seurt).

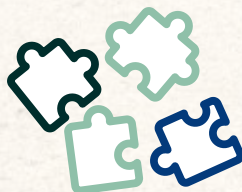

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENN :

Ur bugel bras (krenn e dibenn ar bloavezh-skol) a vo karget da lavaret : **“Petra 'vo debret er c'hantin ?”** ha da sevel goulennoù gant ar skolaer-ez evit gouzout petra a vo debret.

Ar skolaer-ez a lenn roll-meuzioù an deiz evit respont d'ar goulennoù patrom savet gant ar bugel pe ar vugale : **“Petra 'vo da zebriñ evit an digor-pred ? ar meuz pennañ ? an dibenn-pred ?”**. Gallout a ra ar skolaer-ez diskouez kartoù flash pe skeudennoù war ar skritelloù boued evit lakaat ar vugale da gompren roll-meuzioù an deiz.

Ma vez implijet un daolennig gant skeudennoù / luc'hskeudennoù e lavar ur bugel ar pezh a vo debret a vouezh uhel.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar **c'h**antin, ar roll-meuzioù,
ar **c'h**ig, ar vi / ui (-où), ar pesk
(pesked),

ANVIOÙ-GWAN

mat, fall

« GERIOÙ BIHAN »

petra, er / e, amañ, ha / hag

VERBOÙ

(*anv gwan verb*) + - et : lennet, debret
bezañ : 'vo (*amzer-da-zont*)

« FRAZENNOÙ »

ar **c'h**ez / ar
formaj-laezh

Lennet 'vo ar roll-
meuzioù

Petra 'vo debret ?

LAVARET

Mat (eo)

Fall (eo)

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

Ar **c'h**ig-yar, ar **c'h**ig-leue,
ar **v**orzhed-hoc'h,
an alumenn-vioù,

*anvioù legumaj (pour, karotez,
tomatez...), ar flastrenn legumaj,*

*anvioù frouezh (avaloù, per, sivi,
bananez...)*

*anvioù dibennoù-pred (ur **w**astell, ur
skornenn, ur flanezenn...)
S.o. geriaoueg ar boued (korn keginañ)*

« GERIOÙ BIHAN »

ne (n')... ket, da, evit, me, te

VERBOÙ

kavout mat

« FRAZENNOÙ »

Mat / Fall eo

N'eo ket mat

Me / Te '**g**av mat ...

Ne **g**avan ket mat ...

Bremañ 'vo lennet
ar roll-meuzioù ?

Petra 'vo debret er
c'hantin ?

(*Anv ar boued*) 'vo ?
Debret 'vo ...

LAVARET

Petra 'vo debret ?

Keuz 'vo ?

Mat eo

N'eo ket mat

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar pred, an digor-pred,
an dibenn-pred,
ar meuz (pennañ)

ANVIOÙ-GWAN

pennañ

« FRAZENNOÙ »

Petra 'vo...

...evit an digor-pred

...evit ar meuz (pennañ)?

...evit ar dibenn-pred ?

LAVARET

Bremañ 'vo lennet ar roll-meuzioù

Petra 'vo debret er **c'h**antin ?

Petra 'vo / da **z**ebriñ evit an digor-pred / evit ar meuz (pennañ) / evit ar dibenn-pred ?

(Anv ar boued) 'vo debret ?

Me '**g**av mat ...

Ne **g**avan ket mat ...

KANAÑ : 🎵

Roll ar rimadelloù / kanaouennoù a c'hall bezañ implijet :

Rimadelloù : *Rimadelloù a rin* (TES)

➡ « Petra 'vo da zijuniñ ? » Niv. 55 (CD A)

➡ « Ar predoù » Niv. 56 (CD A)

MARE AR C'HAN

LEC'H :

Al lec'h boas ma vez tolpet ar vugale er c'hlas

DAFAR :

Follennoù bras (A3) gant ar c'hanaouennoù (skeudennaouet brav) kanet evit ar prantad ha lakaet ouzh ar voger (pe ouzh un daolenn).

An holl ganaouennoù a c'hall bezañ lakaet e-barzh ur c'haier pe en ur renkell e korn al levrioù ivez.

DEOMP DA VALE

Deomp da vale er c'hoadoù
get ma sac'had trezolioù

Serromp un nebeut delioù ! ...
unan velen, unan ruz
hag unan etre an daoù. ...

Serromp un nebeut barroù...
unan hir, unan verr
hag unan etre an daoù. ...

Serromp un nebeut kistin...
unan vras, unan vihan
hag unan etre an daoù. ...

Deomp da vale er c'hoadoù, get ma sac'had trezolioù, barroù, kistin...
Serromp un nebeut delioù ! ... unan velen, unan ruz, hag unan etre an daoù. ...
Serromp un nebeut barroù... unan hir, unan verr, hag unan etre an daoù. ...
Serromp un nebeut kistin... unan vras, unan vihan, hag unan etre an daoù. ...

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENN

Ur prantad kanañ. Bugale tolpet er c'horn tolpañ boas, azezet war ar bankoù pe war un tapis / pallenn.

PALIOÙ YEZH : RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar ganaouenn / ar sonenn (gw.),
an tapis, ar pallenn, al leur, ar bank (-où)

ANVIOÙ-GWAN

sioul, didrouz, prest

« GERIOÙ BIHAN »

war / àr (gw.), ouzh / doc'h

VERBOÙ

azezañ, selaou, chom / chemel
(gw.), sellet (ouzh), kanañ / kañin
(gw.),

Bezañ : oc'h (amzer vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Azez / **Azezit** war ar
bankoù / war an tapis
/ war al leur

Prest oc'h da ganañ /
selaou

Selaou / **Selaouit**
Sell / **Sellit** ouzh ...
Chom / **Chomit** sioul,
didrouz

LAVARET

Prest (on)

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

« GERIOÙ BIHAN »

peseurt, petra, piv,
...-mañ, da...

VERBOÙ

Bezañ : omp (*amzer vremañ*),
'vo (*amzer-da-zont*)
Kaout c'hoant (da) : 'teus
(*amzer vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Petra eo ?

Piv eo ?

(*diwar tudennoù pe
elfennoù ur ganaouenn*)

Petra 'vo kanet ?

Peseurt kanaouenn
'teus c'hoant da
ganañ ?

LAVARET

Prest omp

(*envel an tudennoù pe
elfennoù ar ganaouenn*)

Ar **g**anaouenn-mañ

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

« GERIOÙ BIHAN »

pehini / pehani (gw.),
homañ,
din / dit, me,
gant / get (gw.)

VERBOÙ

plijout
dibab
kaout c'hoant (da) :
'm eus (*amzer vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Peseurt kanaouenn 'vo
kanet ?

Piv en deus c'hoant da
ganañ ar **g**anaouenn-
mañ ?

Piv en deus c'hoant da
zibab ur **g**anaouenn ?

Dibab ur **g**anaouenn.

Pehini ?

Peseurt kanaouenn a
blij dit ?

LAVARET

Prest omp da **g**anañ

Homañ

Ar **g**anaouenn gant... (*al
loened, da sk.*)

Me 'm eus c'hoant da
zibab / da **g**anañ

Ar **g**anaouenn-mañ a blij
din

C'hoant 'm eus da **g**anañ
ar **g**anaouenn-mañ

LENN UN ISTOR

LEC'H :

Lec'hioù boas ma vez tolpet bugale er c'hlas evit lenn un istor

DAFAR :

Levrioù aes a-walc'h da lenn pe da gontañ gant patromoù ereadurezh hag ur c'heriaoueg hag a c'hall bezañ komprenet gant ar vugale dre ar skeudennoù.

An istorioù anvet "war vale" ("en randonnée") evel "Sachit warni Aotrou Lapin" a zo mat-tre evit bugale vihan ivez.

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENN

Ur prantad lenn. Bugale tolpet er c'horn tolpañ boas, azezet war ar bankoù pe war un tapis / ur pallenn.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

al levr (-ioù), an istor (-ioù), ar skeudenn (-où)
an tapis / ar pallenn, al leur

ANVIOÙ-GWAN

sioul, didrouz, prest

« GERIOÙ BIHAN »

war / àr (gw.), ouzh / doc'h (gw.),
amañ, gant / get (gw.), setu

VERBOÙ

azezañ, selaou, chom / chemel
(gw.), sellet (ouzh), lenn,
Bezañ : oc'h (amzer vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Azez / **Azezit** war ar
bankoù / war an tapis
/ war al leur

Prest oc'h da selaou ?

Selaou / **Selaouit**
Sell / **Sellit** ouzh ...
Chom / **Chomit** sioul,
didrouz

Setu un istor gant
Spot, Arzhig Du...

LAVARET

Prest (on)

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

« GERIOÙ BIHAN »

peseurt ?, petra ?, piv ?,
...-mañ / ...-se, da...

VERBOÙ

mont, ober / gober (gw.)
Bezañ : zo / eo / emañ (amzer
vremañ), 'vo (amzer-da-zont)
Kaout c'hoant (da) : 'teus, ho
peus (amzer vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Petra eo ?

Piv eo ?
(diwar tudennoù pe elfennoù
al levr)

Piv zo amañ ?

Peseurt levr ho peus
c'hoant da lenn ?

Lennet 'vo al levr-mañ ?

Petra emañ Spot oc'h
ober ?

LAVARET

Arzhig Du eo
(envel an tudennoù pe
elfennoù ul levr)

Mont d'ar c'hoad

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ-GWAN

plijus, laouen, trist,
fuloret

« GERIOÙ BIHAN »

hemañ / hennañ (gw.),
penaos ?, pelec'h ?,
dit / dis (gw.), deoc'h

VERBOÙ

plijout, dibab
c'hoarvezout
(anv-gwan-verb) - et (sk. :
...zo choarvezet)
(anv-gwan-verb) Graet + en
deus / he deus
Bezañ : 'oa (amzer
dremenet)
Kaout c'hoant (da) :
'm eus (amzer vremañ)
O / oc'h (anv-verb) emañ

« FRAZENNOÙ »

Peseurt levr 'vo lennet ?

Piv en deus c'hoant da
zibab ul levr ?

Penaos eo Arzhig Du en
istor ?

Pelec'h emañ Arzhig Du ?

Oc'h ober petra emañ
Arzhig Du ?

Petra zo c'hoarvezet en
istor ?

Petra a blij dit/deoc'h gant
an istor ?

Plijus e oa an istor ?

LAVARET

Hemañ

Me 'm eus c'hoant da lenn
al levr-mañ

Fuloret eo Arzhig Du

War (ul lec'h, da sk. : an
draezhenn) emañ

Oc'h ober sotonioù emañ

Graet 'neus sotonioù

KANAÑ : 🎵

Div rimadell a-raok lenn ...

Pe... goulenn didrouz ouzh ar vugale !
(d'ober gant jestroù gant ar vugale)

Divskouarn evit selaou

Daoulagad evit sellet

Hag ar genoù evit an didrouz !

Kanouennoù 'vit ar vugale : Unan daou tri (Mona Jaouen)

Unan, daou, tri, tapit ho fri

Pevar, pemp, c'hwec'h, tapit ho revr

Seizh, eizh, nav, dek, serrit ho peg !

ASTENN :

Tresadennoù-bev, komz ha kendivizout diwar-benn :

Tresadennoù-bev berr diwar-benn tudennoù **Arzhig Du** e-barzh [BREIZHYOD](#), **Trotig (an azen Tro-Tro)** e-barzh [BREZHOWEB](#) pe c'hoazh **Spot** (da gavout e-barzh [YOUTUBE](#) (*Spot e brezhoneg*))

EN EM WISKAÑ ECHU EO AR SKOL

LEC'H :

An trepas (pe al lec'h ma vez gwisket ar vugale)
hag al lec'h boas ma vez gortozet ar vugale a-
raok kuitaat ar c'hlas evit distreiñ d'ar gêr pe
mont d'an diwallerezh

DAFAR :

Dilhad ar vugale ... gwelet ivez fichenn "*an
etrelidoù*" gant frizenn an devezh hag... ar
c'hlas

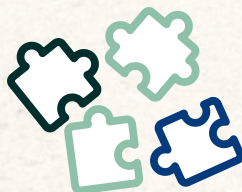

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENN :

Prantad gwiskañ (gant palioù yezh heñvel evit mont da c'hoari war ar porzh da sk.), **hag an
amzer evit lavaret kenavo** e dibenn an devezh.

Gallout a reer fiziañ ar garg en unan bras pe unan krenn da lavaret ur rimadell evit kimiadiñ
ha lavaret patromoù frazennoù : "**Kenavo an holl ! Ken dimeurzh ...**"

Da vare dibenn ar skol, evit an diwallerezh, ur bugel bras (pe krenn) a c'hall bezañ karget da
lavaret d'an holl piv a ya d'an diwallerezh : "**(anv bugel A, B ...) a ya d'an diwallerezh fenoz /
hinoazh (gw.)**", "**Hiziv ez a (anv bugel A, B ...) d'an diwallerezh**"

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar skol, an eur, an diwallerezh,
ar c'hlas, an trepas,
ar bank (-où), ar porzh(-skol),

ar **g**ador (ar c'hadorioù),
an tapis, ar pallenn, al leur,

an tad (-où), ar **v**amm (ar
mammoù), an tad-kozh,
ar vamm-**g**ozh,

ar **v**otez (ar botoù), an heuz (-
où),
an dilhad, ar **v**antell,
ar jiletenn (-où),
ar chupenn (-où),
ar boned (-où),
ar **v**aneg (ar manegoù), ar skerb,
an neñneñ

ANVIOÙ-GWAN

sioul, didrouz, echu / achu

« GERIOÙ BIHAN »

war, bremañ, kenavo
poent / mall, da,
te, gant (ganin)
piv ? / da biv ?,
pelec'h / e-men ? (gw.)

VERBOÙ

selaou, chom / chemel (gw.),
erruout, lakaat, azezañ, dont,
Bezañ : eo, oc'h, emañ (*amzer
vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Eur ar mammou hag an
tadoù zo

Poent / mall eo lakaat an
dilhad bremañ

Laka da **v**otoù, da heuzoù,
da **v**antell, da skerb, da
voned, da **v**anegoù, da
stammenn, da jiletenn

Da biv eo ?

Pelec'h emañ da neñneñ ?

Azez / **Azezit** war ar bankoù
/ war an tapis / war al leur

Prest oc'h da selaou ?

Selaou / **Selaouit**

Chom / **Chomit** azez

Chom / **Chomit** sioul,
didrouz

Echu eo ar skol

Emañ ar mammoù hag an
tadoù o tont

Piv eo ?

Erru eo tad, mamm, tad-
kozh, mamm-**g**ozh... (*anv ur
bugel*)

Te a chom ganin

LAVARET

Mammig (eo)

Tadig (eo)

Kenavo

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

« GERIOÙ BIHAN »

war, e / er, bremañ,
hiziv, warc'hoazh,
evit, gant,
poent / mall, ken ho...
pelec'h / e-men (gw.),
ac'hanout,
gant / get (gw.)

VERBOÙ

gwiskañ / en em **w**iskañ,
ezhomm eus / afer a
(gw.)
kollet, kerc'hat, renkañ
dont : a zeuy (*amzer-da-*
zont)
ober : a rez (*amzer vremañ*)
kaout : (en deus) 'neus /
'teus (*amzer vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Lakait ho **p**otoù, ho heuzoù, ho
mantilli, ho skerboù, ho
ponedoù, ho manegoù..

Un tamm sikour / skoazell ?

Piv (en deus) 'neus ezhomm eus
un tamm sikour evit en em
wiskañ ?

Kollet 'teus da **v**antell ?

Pelec'h emañ da **v**antell ?

Pelec'h 'teus renket da neñneñ ?

Piv a zeuy da **g**erc'hat ac'hanout
hiziv ?

Mont a rez d'an diwallerezh

LAVARET

Ya mar plij

Me

Ket

War ar porzh-skol

Tad-kozh / Mamm-
gozh

Ken dilun (*deiz ar*
sizhun)

Ken warc'hoazh

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ

an dibenn-sizhun, an dale,
an eontr, ar **v**oereb

« GERIOÙ BIHAN »

fenoz / hinoazh (gw.)
-mañ
ganit

VERBOÙ

gouzout : ouzon (*amzer*
vremañ)
(*anv-gwan-verb*) - et (sk. : ... zo
c'hoarvezet)
mont : ez i (*amzer-da-zont*)

« FRAZENNOÙ »

Ur vantell 'oa ganit hiziv ?

Da biv eo ar skerb-mañ ?

Petra 'teus graet gant da
skerb ?

Pelec'h eo chomet
da **v**antell ?

Piv 'neus gwelet neñneñ
(*anv ur bugel*) ?

Piv a vo o **t**ont hiziv ?

D'an diwallerezh ez i fenoz ?

Dibenn-sizhun mat d'an holl

LAVARET

Chomet eo war ar porzh

Ne **g**avan ket ma boned

N'ouzon ket pelec'h emañ

Kollet 'm eus ma
manegoù

Ma mamm, ma **z**ad, ma
mamm-gozh, ma **z**ad-
kozh, ma eontr, ma
moereb...

Dale zo gant mammig

Dibenn-sizhun mat

KANAÑ :🎵

Ur rimadell evit lavaret kenavo :

(d'ober gant jestroù gant ar vugale pe diskouez skeudennoù pe gant elfennoù ar c'hlas, an horolaj da skouer)

Labouret mat 'm eus (x2)

C'hoariet mat 'm eus (x2)

Met bremañ d'an termen-mañ

Emañ echuet ar skol

Kenavo an holl (x2)

KENAVO

Labouret mat 'm eus ...

C'hoariet mat 'm eus ...

Met bremañ d'an termen-mañ

Emañ echuet ar skol.

Kenavo d'an holl.

Kenavo d'an holl.

Illustration : dessinée pour les élèves de 10 à 12 ans. © 2010. Tous droits réservés.

LODENN 2 : «KORNIOÙ» AR C'HLAS

KORN AR POUPINELLOÙ

LEC'H :

Al lec'h er c'hlas ma vez kavet poupinelloù

DAFAR :

ur gwele,
un daol(-vailhuriñ) evit gwiskañ ar poupinelloù,
dilhada a bep seurt,
ur pezh-arrebeuri evit renkañ an dilhad gant
paneroù ha gant skeudennoù dilhad evit renkañ an
dilhada dre stumm (bragoù, loeroù, stammennoù...),
ur gibell evit gwalc'hiñ ar poupinelloù, dafar all evit
gwalc'hiñ ar boupinell hag he fichañ : maneg,
serviedenn, krib, broust, pod, gwrezverker...

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

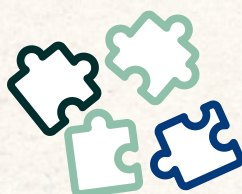
Leuskel ar vugale da c'hoari o-unan evit anavezout an dafar, goude mont da c'hoari ganto ha sevel goulennnoù evit degas ur c'heriaoueg ha frazennoù brezhonek berr : **"Petra zo d'ober ? Perak emañ ar babig o ouelañ ? Klabñ eo ar babig ?"**

Goude, aozañ abadennoù renet ha berr (10 munutenn) gant strolladoù bihan (2 pe 3 bugel) evit degas ur c'heriaoueg ha frazennoù berr war demoù liesseurt.

Ar pal eo klevet ha deskiñ ur c'heriaoueg stag ouzh ar vuhez pemdez ha bezañ gouest goude da lavaret frazennoù berr.

Kavout a reoc'h da-heul ur programmadur bloaz gant ar **fichennoù da-heul**, kentoc'h **evit ar re vihan hag ar re grenn**. Gallout a reer implijout lod eus an atalieroù evit adwelet patromoù yezh en un doare plijus gant ar re vrasañ ivez.

- Anavezout korn ar poupinelloù
- Gwiskañ ar poupinelloù
- Renkañ an dilhad (re vihan)
- Gwalc'hiñ ar boupinell
- Ar boupinell o vont d'ar skol (re vihan)
- C'hoari ar medisin / mezeg

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar **b**oupinell (ar poupinelloù),
ar babig (-où), ar gwele,
ar **g**ambr,
ar pallenn / al lañjer (gw.),
ar broust, ar **g**rib, ar blev,
an **d**aol,
ar **g**ador,
ar **v**ured,

an dilhad, ar sae (-où),
ar vragez vihan (ar bragoù
bihan)
ar bragoù, ar **v**antell
(ar mantilli / mantelloù),
ar botoù (ar **v**otez),
an heuzoù, al loer (-où),

ANVIOÙ-GWAN

dihunet, kousket, skuizh,
klañv

« GERIOÙ BIHAN »

e / er, e-barzh,
goude, bremañ,
gant / get (gw.),
war,
dindan,
ret (eo)...

VERBOÙ

kousket,
renkañ,
lakaat, kemer, ober,
gwiskañ, cheñch (dilhad),
dihuniñ, sevel,
mont / lakaat da gousket,
plegañ,
debriñ, gouelañ, serriñ,
stagañ, tennañ,
reiñ,
kontañ,
bezañ : eo, emañ (*amzer
vremañ*)
kaout c'hoant : (en deus)
'neus / he deus (*amzer vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Dihunet eo ar babig

C'hoant (en deus) 'neus
ar babig da **z**ebriñ

Emañ ar babig o **o**uelañ

Ret eo + (*anv-verb*) + *anv* :
Ret eo gwiskañ ar babig /
cheñch dilhad / tennañ e
zilhad / kemer ur
stammenn...

Ret eo lakaat ar babig da
gousket / er gwele

Mat eo ?

N'eo ket mat ?

LAVARET

Ya

Ket

Klañv (eo)

Mat / Fall (eo)

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

an armel / an armenner (gw.),
ar **g**redañs (gw.)
an estajerenn, ar baner,
ar vaneg (ar manegoù), ar
vroz, h,
ar bragoù-loeroù,
ar chupenn (-où),
ar jiletenn(-où), ar **v**ilgin (ar
milginoù), ar skerb (-où),
al lunedoù-heol
an naon

ANVIOÙ-GWAN

noazh

VERBOÙ

kribat, broustañ

« FRAZENNOÙ »

Naon (en deus)
'neus ar babig

Naon he deus ar
boupinell

LAVARET

Skuizh eo

Naon (en deus) 'neus / he
deus

C'hoant (en deus) 'neus da
gousket / **z**ebriñ

Dihun eo ar babig

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

« GERIOÙ BIHAN »

o / oc'h (ober)

VERBOÙ

kregiñ / komañs,
prennañ
bezañ : emañ / emaut
(amzer vremañ : stumm lec'hiañ)

« FRAZENNOÙ »

Oc'h ober petra
emaout ?

Petra zo d'ober
bremañ ?

LAVARET

O lakaat ur sae emañ

O kousket emañ ar
boupinell

Ret eo gwiskañ ar
boupinell / reiñ ar **v**ured

Roll ar rimadelloù / kanaouennoù a c'hall bezañ implijet :

Kanaouennoù : ENORA (TES)	→ « Enora »
<i>Kanañ a ri</i> (TES)	→ « Marzhin ar furlukin » : Niv. 6 (CD 1) (dilhad)
	→ « Yann gorrig » Niv. 7 (CD 1) (korf)
Rimadelloù : Rimadelloù a ri (TES)	→ « Bras a-walc'h » Niv. 34 (CD A)
	→ « Ma dilhad » Niv. 40 (CD A)
CD Heitou (Mona Jaouen)	→ « Ul lagad - Daoulagad »

ASTENN :

Lenn, komz ha kendivizout diwar-benn :

« Amzer din d'en em wiskañ ha... chaok » (TES)

Titl orin : « *Je m'habille et je te croque* » Bénédicte Guettier

Diwar al levr e c'haller sevel skeudennoù "dilhad" eus ar bleiz ha goulenn gant bugale vihan jestraouiñ en ur "gontañ" an istor gant margodennoù, ur wech perc'hennet mat an istor ganto.

Dav eo lenn al levr meur a wech ha dornata dilhad an istor gant margodenn ur bleiz da skouer.

Levr skeudennoù : skeudennoù dilhad, korf

Bannoù-heol

Dastumad : furchal e brezhoneg

Rummadoù : levrioù brezhonek evit ar vugale - Levrioù-skeudennoù brezhonek

Skeudennoù bev azasaet ouzh ar re vihanañ war bep bajenn zoubl, adalek ar golo. Ur c'hoari bihan evit kemer plijadur gant ar gerioù e dibenn al levr.

ASTENN :

Sellet, komz ha kendivizout diwar-benn tresadennoù-bev :

Arzhig Du (e-barzh [BREIZHVOD](#)) :

Arzhig Du n'en deus ket c'hoant kousket / Arzhig Du hag ar babig / Arzhig Du a fell dezhañ gwiskañ e-unan / Arzhig Du o kibellañ / Arzhig Du en deus poanioù a bep seurt / Arzhig Du en deus tarzhienn

Trotig (An azen Trotro) (e-barzh [BREZHOWEB](#)) :

Trotig hag e wele / Ur babig eo trotig / Kibelladenn trotig / En em wiskañ a ra Trotig / Trotig oc'h en em walc'hiñ / Trotig a walc'h e nanarzh

C'hoari loto

Da sevel evit deskiñ geriaoueg an dilhad, skeudennoù gant livioù disheñvel.

implijout ar **frazennoù patrom** :

Bugel 1 : **Gant piv emañ ar bragoù ruz ?**

Bugel 2 : **N'emañ ket ganin !**

Bugel 3 : **Ganin emañ ar bragoù ruz !**

C'hoari memor pe c'hoari KIM

Da sevel evit deskiñ geriaoueg an dilhad gant skeudennoù al levr «**Amzer din d'en em wiskañ ha... chaok**» (TES)

Patromoù frazennoù : « **O lakaat ma bragoù emañ !** »

OBER ANAOUDEGEZH GANT KORN AR POUPINELLOÙ

LEC'H :

Korn ar poupinelloù

DAFAR :

Gwelet dafar korn ar poupinelloù (pajenn 84)

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Ar vugale vihan (ha krenn) a ya da c'hoari dre strolladoù bihan (2 / 4 bugel) en un doare emren, e penn-kentañ ar mintinvezh da skouer.

Ar skolaer·ez en em laka er jeu tamm-ha-tamm ha mont a ra e darempred gant ar vugale e-pad un amzer berr (10 / 15').

Goude bezañ sellet ouzh ar vugale o c'hoari e tegas ar skolaer·ez ur c'heriaoueg ha frazennoù gant un ereadurezh simpl (da sk. : **"klañv eo ar babig."**).

Kinnig a ra ar skolaer·ez senarioioù bihan diwar-benn darvoudoù ar vuhez :

"Emañ ar babig o ouelañ ? Petra zo d'ober ?"

"Naon 'neus ?"

"Graet 'neus titich / kakac'h ? Ret eo cheñch an dilhad ?"

"Kousket mat 'neus ar babig ? Dihun mat eo?"...

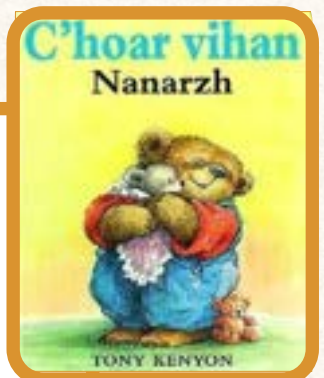
ASTENN :

Lenn, komz ha kendivizout diwar :

C'hoar vihan Nanarzh

Ti-embann : An Here (Kuzul ar brezhoneg)

Ur c'hoar vihan 'neus bet Nanarzh ! Met war a seblant ne blij ket dezhañ ! Arabat goulenn digantañ reiñ ar vured dezhi, kibellañ anezhi, moumounañ ha kement zo... Nann !

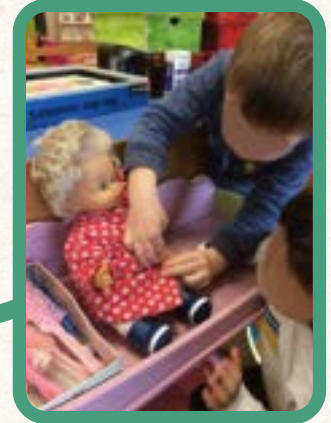
GWISKAÑ AR POUPINELLOÙ

LEC'H :

Korn ar poupinelloù

DAFAR :

Un daol evit gwiskañ ar poupinelloù gant dilhad

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Kinnig a ra ar skolaer·ez ur senario d'ar re vihan (gallout a reer c'hoari gant ar re grenn ivez). Ur boupinell he deus c'hoant da vont er-maez da c'hoari war ar porzh. Penaos gwiskañ anezhi (hervez an amzer) ?

Dre strolladoù bihan (2 vugel) emaint o vont da gendivizout dirak ar skolaer·ez evit gouzout penaos gwiskañ ar boupinell ha peseurt dilhad lakaat.

Gallout a reer ijinañ senarioioù all goude (da sk. : gwiskañ ar boupinell evit mont da gousket).

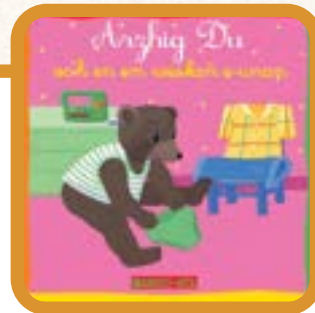
Heñchañ a ra ar skolaer·ez ar vugale oc'h aliañ gant peseurt dilhad lakaat. Degas a ra neuze ar c'heriaoueg ha frazennoù patrom (da sk. : **"Ret eo lakaat ur stammenn bremañ ! Yen eo"**)

ASTENN :

Lenn, komz ha kendivizout diwar :

Arzhig Du oc'h en em wiskañ e-unan (Bannoù-heol)

L'âne Trotro s'habille (Gallimard)

Sellet, komz ha kendivizout diwar dresadennoù-bev :

Arzhig Du (e-barzh [BREIZH Vod](#)) :

Arzhig Du a fell dezhañ gwiskañ e zilhadennoù e-unan

Trotig (An azen Trotro) (e-barzh [BREZH Web](#)) :

En em wiskañ a ra Trotig

RENKAÑ AN DILHAD (RE VIHAN)

LEC'H :

Korn ar poupinelloù

DAFAR :

Un daol evit gwiskañ ar poupinelloù, maskotenn ar c'hlas, sac'h-skol ar vaskotenn (pe ur sac'h), boestoù gant skeudennoù heñvel ouzh ar re a vez kavet ouzh paneroù korn ar poupinelloù evit renkañ an dilhad (*loeroù, stammennoù, saeoù, bragoù...*)

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Kinnig a ra ar skolaer·ez renkañ an dilhad gant ar re vihan. Maskotenn ar re vihan he deus kemeret an holl zilhaden he sac'h-skol ha bremañ eo kemmesket pep tra.

Ret eo renkañ pep tra en-dro e korn ar poupinelloù gant strolladoù bihan (3 / 4 bugel) e-barzh ar paneroù dilhad.

Displegañ a ra ar skolaer·ez eo ret renkañ mat an dilhad evit gwiskañ ar poupinelloù goude.

Goulenn a ra ar skolaer·ez penaos dibab an dilhad. Diskouez a ra boestoù, evit pep rummad dilhad gant ur skeudenn evit pep hini. Savet e vo tikedennoù dre rummadoù dilhad gant an anv e liester dindan (*stammennoù, saeoù, bragoù bihan, mantilli...*).

Goude bezañ dibabet an dilhad e c'houlenn ar skolaer·ez gant ar vugale renkañ an dilhad e paneroù hag a zo e korn ar poupinelloù hervez ar skeudennoù lakaet warno (ar memes skeudennoù bet lakaet er boestoù er penn-kentañ evit dibab an dilhad bet kemmesket gant ar vaskotenn).

Ar skolaer·ez a zegas ar c'heriaoueg e brezhoneg pa vez lavaret anvioù an dilhad e galleg.

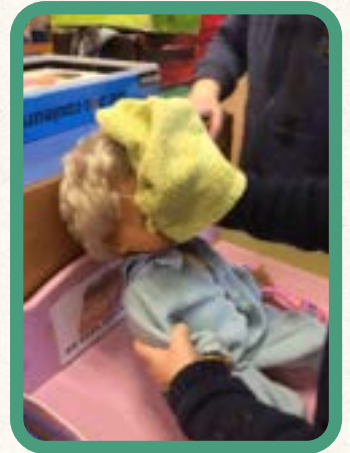
GWALC'HIÑ UR BOUPINELL

LEC'H :

Korn ar poupinelloù pe ul lec'h all

DAFAR :

un daol evit ar boupinell, ur gibell, ur vaneg, un tamm soavon (faos pe gwir).

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

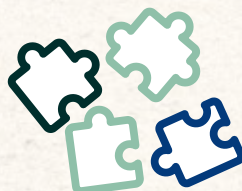
Kinnig a ra ar skolaer·ez d'ar re vihan dre strolladoù bihan (2 / 3 bugel) gwalc'hiñ ur boupinell (ober van e korn ar poupinelloù pe gwalc'hiñ da vat en ul lec'h all er c'hlas). Gallout a reer aozañ abadennoù all evit ar re grenn ivez.

Kinnig a ra ar skolaer·ez ur senario : **“lous eo ar boupinell”** pe **“poent eo mont da gousket ? Ret eo gwalc'hiñ ar boupinell a-raok mont er gwele”**

Henchañ ar vugale : e korn ar poupinelloù e kinnig ar skolaer·ez gwalc'hiñ ar boupinell a-raok lakaat anezhi en he gwele.

Goulenn a ra gant ar vugale **“Penaos ober ? Petra o deus ezhomm ?”** Degas a ra ar skolaer·ez ar c'heriaoueg en ur ziskouez an dafar.

Lavaret a ra ar skolaer·ez petra emañ oc'h ober : *da sk.* **“Emaon o walc'hiñ ar c'hof (he c'hof / e gof) gant soavon”.**

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar **g**ibell, ar soavon,
ar serviedenn, an dour,
ar champouenn / soavon-
blev, ar blev,
ar **g**ibell,
ar vaneg(-emwalc'hiñ),
ar gwele,
ar **b**oupinell (ar
poupinelloù),
ar babig (-où)

ar penn, ar biz (bizied),
ar **c'h**ein, ar **c'h**of, ar blev,
al lagad (daoulagad),
ar skouarn (divskouarn),
an troad (treid),

ANVIOÙ-GWAN

lous, naet, tomm, yen

« GERIOÙ BIHAN »

e / er, e-barzh,
goude, bremañ,
gant / get (gw.),
war,
poent / mall,
ret (eo)..

VERBOÙ

kousket,
gwalc'hiñ,
lakaat,
kemer,
mont da,
bezañ : eo (amzer vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Lous eo ar babig

Poent eo mont da gousket

Ret eo + anv-verb + anv :
Ret eo gwalc'hiñ ar babig

Ret eo lakaat ar babig e-
barzh ar **g**ibell

Ret eo gwalc'hiñ blev ar
babig gant champouenn /
soavon-blev

Tomm / yen eo an dour

Naet eo bremañ

LAVARET

Ya

Ket

Lous (eo)

Yen (eo)

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar c'horf,
ar gouzoug / goûg
ar c'hwezh, an dant (dent),
ar **v**rec'h (an divrec'h),
ar **c'h**ar (an divhar),
ar jod (an divjod), an teod
an dremm, ar gouzoug,
ar genoù / ar beg,
ar vuzell (ar muzelloù) / an
diweuz (gw.)
ar glin (an daoulin)

« FRAZENNOÙ »

c'hwezh **v**at zo

ANVIOÙ-GWAN

noazh, klouar

« GERIOÙ BIHAN »

re...

VERBOÙ

riñsañ, frotañ, sec'hañ, kribañ,
bezañ : zo (*amzer vremañ*)

LAVARET

Re **d**omm eo an dour
Naet eo ar babig
C'hwezh **v**at zo
Ret eo kribañ e **v**lev

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar **v**orzhed (an divvorzhed), ar begel, ar **v**unsun
ar reizh : ar biroulig, ar chaflutenn
an abrant (divabrant) / ar **v**ourenn (divvourenn) (gw.)
ar **v**ronn (divvronn), an tal, ar choug, ar **g**igenn (-où)

« GERIOÙ BIHAN »

o / oc'h (ober)

VERBOÙ

bezañ : emañ, emañ
(*amzer vremañ, stumm lec'hiañ*)

« FRAZENNOÙ »

Oc'h ober petra
emaout ?

Petra zo d'ober
bremañ ?

LAVARET

Gwalc'hiñ ar **b**oupinell.
lous eo.

Broustañ dent ar babig

O **w**alc'hiñ ar babig
emaon

O **w**alc'hiñ (*lodenn eus
korf ar babig*) emañ

O kribañ blev ar
boupinell emañ

Roll ar rimadelloù / kanaouennoù a c'hall bezañ implijet :

Kanaouenn : Kanañ a ri (TES)

➡ « Yann Gorrig » Niv. 7 (CD 1)

Rimadelloù : Rimadelloù a ri (TES)

➡ « Bras a-walc'h » Niv. 9 (CD A)

➡ « Ma dilhad » Niv. 11 (CD A)

➡ « Lous » Niv. 45 (CD A)

ASTENN :

Lenn, komz ha kendivizout diwar :

Arzhig Du o c'hoari en e gibell (Bannoù-heol)

L'âne Trotro fait sa toilette / (Gallimard)
Le bain de Trotro

Sellet, komz ha kendivizout diwar-benn tresadennoù-bev :

Arzhig Du (e-barzh [BREIZHVOD](#)) :

Arzhig Du o kibellañ

Trotig (An azen Trotro) (e-barzh [BREZHOWEB](#)):

Kibelladenn Trotig / Trotig oc'h en em walc'hiñ /
Trotig a walc'h e nanarzh

C'hoari war an urzhiataer : Ar c'horf

Live : MS GS

3 c'hoari memor evit labourat war geriaoueg ar c'horf.
[E-barzh lec'hienn TES](#)

UR BOUPINELL O VONT D'AR SKOL (RE VIHAN)

LEC'H :

Al lec'h boas evit tolpañ ar vugale (pazenn 1 ha 2),
korn ar poupinelloù (pazenn 3)

DAFAR :

Pazenn 1 : al levr "*Trotro va à l'école*" (Bénédicte Guettier, Gallimard Jeunesse)

Pazenn 2 : ur vargodenn vihan Trotro gant he dilhad, ur sac'h-skol bitellet evit Trotro pe ur sac'h bihan, ur gwele bihan, un tamm lien evit ober ur pallenn-gwele, ur volenn, ul loa, un dihuner

Pazenn 3 : un dihuner, ur gwele, ur pallenn-gwele *ha / pe* ul liñsel *ha / pe* ur c'holc'hed, dilhad, ur sac'h skol bitellet evit ur boupinell (paotr ha plac'h), ur volenn, ul loa

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Pazenn 1 : E korn tolpañ ar vugale, diskouez al levr gant ar skeudennoù.

Kontañ a ra ar skolaer·ez an istor (titl lavaret e brezhoneg "*Trotro o vont d'ar skol*"). Jestraouet e vo an istor gant ar skolaer·ez.

Goulenn goude gant ar vugale jestraouiñ ar pezh a ra Trotro pa vez diskouezet skeudennoù al levr (Emañ o *lakaat e stammenn, e vragoù...*). Kontet e vo meur a wech an istor goude e korn al levrioù er c'hlas.

Pazenn 2 : E korn tolpañ ar vugale e tiskouez ar skolaer·ez ar vargodenn Trotro. Emañ ar vargodenn o kousket en ur gwele bihan gant ur pallenn-gwele (tamm lien) warnañ. C'hoari a ra ar skolaer·ez istor Trotro dirak ar vugale en ur ziskouez pajennoù al levr. C'hoariet e vo 2 pe 3 gwech ar senario gant ar skolaer·ez hep diskouez al levr.

Da-c'houde e c'houlenn ar skolaer·ez gant ur bugel kemer perzh en ul lodenn eus ar senario, pep hini d'e dro (*tennañ e bijama, lakaat e vragez vihan, debriñ...*)

Pazenn 3 : e korn ar poupinelloù e kinnig ar skolaer·ez c'hoari senario istor Trotro gant ur boupinell o tihuniñ, o tebriñ, oc'h en em walc'hiñ, hag oc'h en em wiskañ evit mont d'ar skol gant 2 / 3 bugel d'ar muiañ.

C'hoariet e vo meur a wech an abadenn goude hag ar skolaer·ez da c'houlenn gant ar vugale pa vez c'hoariet gant ar boupinell petra emañ ar boupinell oc'h ober gant frazennoù diazez : "**o kousket** (emañ), **o sevel** (emañ)..."

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

an dihunter,
an dilhad, ar **v**ragez **v**ihan,
ar bragoù, an tee-shirt,
ar stammenn, ar **v**antell,
ar botoù, ar sac'h-skol,
ar gwele, ar pallenn,
ar paotr, ar plac'h,
ar skol,

an dijuniñ,
ar **v**olenn, al loa,
ar (ur) banne
al laezh, an edaj, ar blev,
mammig, tadig,
an tad-kozh, ar **v**amm-**g**ozh

ANVIOÙ-GWAN

diaes, skuizh, naon, laouen

« GERIOÙ BIHAN »

setu, goude / war-lerc'h,
bremañ
e / er, e-barzh,
gant / get (gw.),
war,
poent / mall,
ret (eo)...

VERBOÙ

kousket, dihuniñ,
seniñ, sevel,
chom / chemel (gw.),
en em **w**alc'hiñ,
kribat (e **v**lev / he blev),
broustañ (e **z**ent / he dent),
lakaat e **z**ilhad,
en em **w**iskañ,
debrñ,
mont a ra ... ((amzer vremañ)
bezañ : eo, zo, emañ (amzer
vremañ)
kaout c'hoant da : (en deus)
'neus / he deus (amzer vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Emañ ar babig / **b**oupinell o
kousket

Emañ an dihunter o seniñ

Poent eo sevel / mont d'ar
skol / debriñ an dijuniñ

C'hoant kousket he deus /
(en deus) 'neus

Diaes eo sevel

C'hoant he deus / (en deus)
'neus da chom en e wele /
he gwele

Naon he deus / (en deus)
'neus

Skuizh eo

Skol zo hiziv

Setu ur volenn, ul loa, ur
banne laezh, edaj

Ret eo + anv-verb :

Ret eo gwiskañ e **v**antell /
he mantell

Ret eo en em **w**alc'hiñ
goude.

Ret eo kribat e **v**lev / he blev

Ret eo broustañ e **z**ent / he
dent

Ret eo lakaat e **z**ilhad / he
dilhad

Emañ + o + anv-verb :

Emañ o tebriñ.

Emañ o lakaat e **v**ragoù
(bragez **v**ihan / stammenn /
sae / brozh / botoù / heuzoù
/ sac'h-skol...).

LAVARET

O kousket

O **t**ihuniñ

O sevel

O lakaat e **v**ragoù

O **t**ebriñ

O **v**ont d'ar skol

LEC'H :

Al lec'h boas evit tolpañ ar vugale (pazennoù 1 ha 2),
korn ar poupinelloù (pazennoù 3 ha 4)

DAFAR :

Al levr "*Klañv eo Bolomelen*" (*An Here / Kuzul ar Brezhoneg*) ha levrioù all
(gwelet ar rubrikenn « astenn »)

Ur valizenn gant dafar evit ar medisin / mezeg (ur valizenn c'hoari), ur
flotantenn wenn (evit c'hoari ar medisin / mezeg), 2 bellgomzer kozh,
maskotenn ar c'hlas hag he sac'h skol

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Pazenn 1 : E korn tolpañ ar vugale e lenn ar skolaer·ez ul levr da gentañ
"*Klañv eo Bolomelen*". Gallout a ra kinnig lennadennoù all ivez da
gontañ e brezhoneg ("*Petit Ours Brun va chez le docteur / la docteure*" Fayard; "*Trotro
et Zaza vont chez le docteur*" Gallimard; "*P'tit loup va chez le docteur*" Auzou ...)

Pazenn 2 : E korn tolpañ ar vugale e tiskouez ar skolaer·ez an dafar a vo
implijet evit c'hoari ar medisin / mezeg. Gallout a reer sevel un abadenn
gant maskotenn ar c'hlas o tizoleiñ an dafar (gant ur valizenn medisin /
mezeg, da skouer).

Ober a ra al liamm etre ar binvioù diskouezet hag al levrioù bet lennet.
Degas a ra ar skolaer·ez ar c'heriaoueg stag ouzh ar binvioù, ha displegañ
a ra da betra e servij ha penaos implijout anezhi.

Pazenn 3 : E korn ar vugale e tegas ar skolaer·ez ur flotantenn wenn evit
c'hoari ar medisin / mezeg. Dibab a ra ur bugel evit diskouez penaos
c'hoari ar medisin / mezeg gant ur boupinell eus korn ar poupinelloù.
Envel a ra ar skolaer·ez ar binvioù ha diskouez penaos implijout anezho
gant ur boupinell hag a zo klañv.

Pazenn 4 : Kinnig a ra a skolaer·ez c'hoari e korn ar poupinelloù diwar ur
senario liammet ouzh darvoudoù bevet gant ar vugale (sk. : *terzhienn he
deus ar boupinell, goloet eo he c'hof gant burbu...* Gallout a reer tresañ
burbu ruz gant un tamm pastel ruz war ar boupinell).
Henchañ a ra ar skolaer·ez c'hoari ar vugale. "**Klañv eo ar babig. Burbu
zo war e gof, e zivrec'h, e zivhar, e zremm... Petra zo d'ober ?
Pellgomz d'ar medisin / mezeg ?**"

C'hoari a ra ar skolaer·ez gant ur strollad 3 bugel : sevel goulennoù ha
dasparzhañ ar rolloù (an tad, ar vamm, ar medisin / mezeg). C'hoariet e
vo meur a wech ar c'hoari-se diwar senarioioù disheñvel, hag ivez diwar
al levrioù bet lennet pe diwar traoù bevet gant ar vugale er c'hlas.

**"Kouezhet ar boupinell ! Torret eo he brec'h" / "Ret eo vaksinañ ar
babig ha mont da welet ar medisin / mezeg" / "Terzhienn en deus ar
babig" / "Gloazet eo ar boupinell. Kouezhet eo. Gwadañ a ra" /
"N'eo ket klañv ar boupinell. Met mont a ra da welet ar medisin"...**

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar penn, ar biz (bizied),
ar **c'h**ein, ar **c'h**of, ar blev,
al lagad (daoulagad),
ar skouarn (divskouarn),
an troad / troed (gw.) (treid),
ar **c'h**of, ar fri

ar medisin / ar mezeg,
burbu / porbollennoù,
al louzoù (louzeier)
an ordrenañs

ANVIOÙ-GWAN

klañv, fall, mat, diaes
bras, bihan, brav

« GERIOÙ BIHAN »

goude, bremañ,
e / er, e-barzh,
gant / get (gw.),
ne (n') ... ket,
ret (eo)...

VERBOÙ

Reiñ,
gelver, pellgomz,
kouezhañ / kouezhel (gw.)
Skrivañ,
mont : ... ez a
bezañ : eo, zo, emañ (*amzer
vremañ*)
kaout : (en deus) 'neus / he
deus (*amzer vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Klañv eo

Droug (en deus) 'neus / he
deus

Kouezhet eo ar babig

Ne'z a ket mat

Ret eo gelver ar medisin /
mezeg

Ret eo pellgomz d'ar medisin
/ mezeg

Ret eo reiñ louzoù

LAVARET

Ya

Ket

Klañv (eo)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar **c'h**orf, ar **g**alon
ar gouzoug / goûg (gw.)
an dant (dênt),
ar **v**rec'h (an divrec'h),
ar **c'h**ar (an divhar),
ar jod (an divjod), an teod
an dremm, ar gouzoug,
ar genoù / ar beg,
ar vuzell (ar muzelloù) / an diweuz
(gw.)
ar glin (an daoulin)
an ilin (an daoulin)

an derzhienn, ar gwrezverk,
ar gwrezverker,
ar red-kof,
an droug-skouarn (poan-skouarn)
an droug-kof (poan-**g**of),
an droug-penn (poan-**b**enn),
an droug-gouzoug (poan-
c'houzoug),
ar paz, ar **v**rec'h-nij,
ar strinkell, ar vaksin
ar **b**ikurenn

« GERIOÙ BIHAN »

gant / gantañ / ganti / get (gw.)
ret (eo),
pelec'h / e-men (gw.)

VERBOÙ

ober,
kemer,
selaou,
dislonkañ
terriñ
(*anv-gwan-verb*) + - et : sk. torret.

« FRAZENNOÙ »

Tomm eo an tal

Droug-kof (poan-**g**of) /
droug-penn (poan-
benn) ... (en deus) 'neus
/ he deus

Pelec'h en deus droug ?

Torret eo e **v**rec'h / he
brec'h

Petra zo d'ober ?

Ret eo mont da **w**elet
ar mezeg

Ret eo selaou e **g**alon /
he **c'h**alon

Ret eo ober ur
bikurenn

Ar paz zo gantañ / ganti

Terzhienn en deus / he
deus

LAVARET

Ne'z a ket mat

Klañv eo

N'eo ket klañv

Droug-kof, droug-penn
... (en deus) 'neus / he
deus

Dislonket (en deus)
'neus / he deus

Pellgomz d'ar mezeg

Ret eo reiñ louzoù d'ar
babig

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar **v**orzhed (an divvorzhed),
ar begel, ar **v**unsun
an abrant (divabrant) /
ar **v**ourenn (divvourenn)
(gw.),
ar **v**ronn (divvronn),
an tal, ar choug,
ar **g**igenn (ar c'higennoù)

ar gwad,
ar **c'h**loazadenn

« CERIOÙ BIHAN »

ken – mui
o / oc'h (ober),
e / he

VERBOÙ

analañ, gloazañ, gwadañ
bezañ : emañ (*amzer vremañ*)
ober : ... a ra (*amzer vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Tomm eo e **d**al / he
zal

Gloazet eo

Emañ o **w**adañ /

Gwadañ a ra

Diaes eo analañ

LAVARET

Gloazet eo ar **b**oupinell

Terzhienn en deus / he
deus

Ar paz zo gantañ / ganti

N'eo ket (mui) klañv ken

Ret eo pellgomz d'ar
medisin / mezeg

Ret eo reiñ louzoù d'ar
babig

Ret kemer e **w**rezverk

KANAÑ : 🎵

Roll ar rimadelloù / kanaouennoù a c'hall bezañ implijet :

Kanaouenn : Kanañ a ri (TES)

→ « Boubou » Niv. 2 (CD 1)

→ « Ma lagad » Niv. 4 (CD 1)

Rimadelloù : Rimadelloù a ri (TES)

→ « Ma louzoù » Niv. 47 (CD A)

KORN AR GEGIN

LEC'H :

Ar c'horn keginañ

DAFAR :

Ur c'horn keginañ er c'hlas gant **pezhioù arrebeuri**,

Listri, **paneroù** evit renkañ, gant **tikedennoù skeudennoù**,

Boued a bep seurt e plastik (frouezh, legumaj, kig, pesked, formaj-laezh, dibennoù-pred, bara...),

Listri ha tikedennoù skeudennoù evit renkañ an dafar (loaioù, kontilli, fourchetezoù, asiedoù, gwer / gwerennoù, tasoù, picher...),

Un daol, kadorioù evit c'hoari merennig.

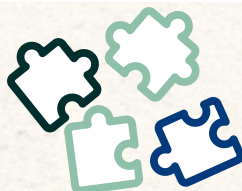
AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Da gentañ e vez lakaet ar vugale da c'hoari o-unan e-pad an amzer degemer hag etre an abadennoù renet, amzer d'ar re vihanañ da anavezout an dafar hag al lec'h. Goude en em laka ar skolaer-ez e-barzh evit c'hoari gant ar vugale.

Aozet e vo abadennoù renet gant strolladoù bugale (3 pe 4) goude (*gwelet ar fichennoù da-heul*)

Kavout a reoc'h da-heul ur programmiñ e-pad ur bloavezh gant ar **fichennoù da-heul**

- Ober anaoudegezh gant ar c'horn-keginañ (ar re vihan)
- Renkañ ar c'horn-keginañ (re vihan / re grenn)
- Staliañ an daol (re vihan, re grenn)
- Fardañ boued pe ur vured evit ur boupinell
- Ur c'hoari roll : c'hoari ar preti

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

an asied (-où),
ar **w**erenn (ar gwer / ar
gwerennoù),
ar fourchetez (-où),
ar **g**ontell (kontilli, kontelloù),
al loa (-ioù),
ar **g**ador (-ioù) / kadoer (gw.),
an **d**aol (taolioù), ar **b**aner (-où),
ar **v**oest (boestoù), ar pod (-
où),
an **d**avañjer, un / an tamm (-où)

al legumaj,
ar frouezh (ar frouezhenn),
an aval (-où)
ar boued, ar c'hig, ar vi (-où) / ui
(-où),
ar pesk (pesked),
ar **c'h**euze / formaj-laezh,

ANVIOÙ-GWAN

ruz, glas, gwer, melen, bras,
bihan, mat, fall

« GERIOÙ BIHAN »

e-kichen / e-tal (gw.),
war / àr (gw.), evit,
e-barzh / a-barzh (gw.)
dindan / edan (gw.)
etre, e-kreiz, amañ,
trugarez, mar plij, ret (eo) ...
e / er, bremañ,
gant / get (gw.),
pelec'h / e-men (gw.), petra

VERBOÙ

renkañ,
lakaat, kemer, ober,
c'hoari merennig / ti bihan,
debriñ, ober, lakaat, kemer,
troc'hañ,
gwalc'hiñ / golc'hiñ (gw.),
poazhañ, terriñ,
bezañ : eo, zo, emañ (*amzer
vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Mat eo an aval

Petra eo ?

Pelec'h emañ ar gwer /
gwerennoù melen / ar
werenn **v**elen?

Ret eo poazhañ al
legumaj

LAVARET

Ya, mat (eo)

N'eo ket mat

Un asied (eo)

Amañ

KOMPREN

ANVIOÙ

ar rekipe, ar **c'h**eginer,
ar **g**eginerez, ar plad (-où),
ar pred, an digor-pred,
an dibenn-pred, an dar, ar **c'h**og,
ar forn, ar pothouarn / ar gaoter,
ar yenez, ar **g**eginerez,
an diblusker, ar spouenn,
ar **b**aelon, ar **v**olenn (bolennoù),
ar picher, ar **g**astelodenn
(kastelodennoù),
ar golo (-ioù), an doubier,
ar **v**outailh(ad) (boutailh(ad)où)

an **d**omatezenn (tomatez),
an irvinenn-ruz (irvin-ruz),
an irvinenn (irvin),
an aval(-où)-douar,
ar **g**aolenn (kaol),
ar penn-ognon (ognon),
ar penn-pour / pourenn (pour),
ar **g**arotezenn (karotez),
ar **g**ourjetezenn (kourjetez)

ar **b**erenn (per), ar sivienn (sivi),
ar rezin, an orañjezenn (orañjez),
ar flamboezenn (flamboez),
ar **g**erezenn (kerez),
ar **g**raoñenn (kraoñ) / ar **g**naouenn
(knaou) (gw.)...

ar boued, ar saladenn,
ar skornenn / an dienn-skorn,
an holen, ar pebr,
ar bleud,
an amann / amanenn (gw.), an
eoul, an toaz,
ar **g**rampouezhenn (krampouezh),
an **d**artezenn, ar **v**orzhed-hoc'h,
ar **c'h**ig-yar, ar **c'h**ig-bevin,
an toazennoù, ar flastrenn,
ar formaj -rous / pastez, riz...

« FRAZENNOÙ »

Ezhomm 'm eus
eus...

Petra zo er
gastelodenn ?

Petra 'vo graet ?

LAVARET

Ur **c'h**eginer / **g**eginerez
on

Ro ar **g**ontell ruz din

Laka ar fourchettez wer

Ezhomm 'm eus eus un
asied

Bleud zo e-barzh

Soubenn ('vo graet)

Me '**g**av mat ar
c'h rampouezh

Ne **g**avan ket mat ar
pesked

Mat eo ar **w**astell

Setu ur **w**astell

« GERIOÙ BIHAN »

da **g**entañ, goude, ezhomm eus / afer a (gw.), setu, ret

VERBOÙ

reiñ, treiñ, keginañ, tommañ, berniañ, mankout,
staliañ (an daol), naetaat, kempenn, aozañ / fardañ,
flastrañ, meskañ, dibluskañ, ruilhal, rannañ, sec'hañ,
tañva, lipat
kavout mat : me 'gav / ne gavan ket mat (amzer vremañ)
bezañ : ... 'vo (graet) (amzer-da-zont)

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ

al listri, ar **b**ouezerez,
ar **c'h**ig rostet,
an anduilh, ar farz,
ar pesked palet,
ar gwin, ar bier,
ar c'hwezh

« GERIOÙ BIHAN »

o / oc'h (ober)

VERBOÙ

pouezañ
gallout

ober : ... a ran (*amzer
vremañ*)

bezañ : emañ / emaout
(*amzer vremañ, stumm lec'hiañ*)

« FRAZENNOÙ »

Gallout a ran c'hoari
er gegin ?

Gallout a ran kaout
un dibenn-pred mar
plij ?

Petra zo d'ober
bremañ ?

Oc'h ober petra
emaout ?

Ret eo (+ *anv-verb*)
lakaat ar soubenn da
dommañ

LAVARET

Gallout a ran c'hoari er
gegin ?

O poazhañ avaloù-dour
emaon

Oc'h ober rekiye ar
wastell emañ

O fardañ boued evit ar
boupinell emañ

C'hwezh **v**at zo

Ret eo staliañ an daol

Laka an asiedoù war an
daol

KANAÑ : 🎵

Roll ar rimadelloù a c'hall bezañ implijet :

Rimadelloù : Rimadelloù a ri (TES)

➡ « An daol » Niv. 39 (CD A)

➡ « Beg figus » Niv. 41 (CD A)

CD « Kanit Bugaligoù » (Mona Jaouen)

➡ « Petra 'po da zebriñ »

ASTENN :

C'hoari loto al legumaj

Live : re vihan, re grenn

Diwar «ar c'horn keginañ : c'hoarioù loto ha skeudennoù» (TES)

[E-barzh lechienn TES](#)

C'hoari loto al listri, ar boued hag al legumaj

Livre : re vras

Tem : unander / liester (sk. : fritez / ur fritezenn)

Diwar ar skeudennaoueg ["ar c'horn keginañ : c'hoarioù loto ha skeudennoù"](#) (TES, Isabelle Le nabat)

"Gant piv emañ ar fritez / ar fritezenn ? Ganin emañ ar fritez / ar fritezenn" pe "N'emañ / n'eo (gw.) ket ganin"

Gallout a reer ivez ober c'hoarioù Kim gant ar skeudennoù war temoù (legumaj, frouezh, evajoù, kig ha pesked...)

C'hoari memor ha loto ar frouezh hag al legumaj

Live : re grenn, re vras

C'hoari ar frouezh hag al legumaj (Maryvonne Berthou, Gwenole Le Dors, TES) [E-barzh lec'hienn TES](#)

Ur c'hoari (loto ha memor) diwar skeudennoù ar skritelloù *Frouezh* ha *Legumaj* eus ar rummad skritelloù *Ouzh taol !*

C'hoari war an urzhiataer : c'hoari memor ar boued

Live : re grenn, re vras

5 c'hoari memor enlinenn evit labourat war geriaoueg ar boued
[E-barzh lec'hienn TES](#)

- Kig ha pesked
- Al legumaj
- Ar frouezh
- An evajoù
- Boued a bep seurt

ASTENN :

Levr skeudennoù : frouezh, an ti

Ti-embann : Bannoù-heol

Dastumad : Furchal e brezhoneg

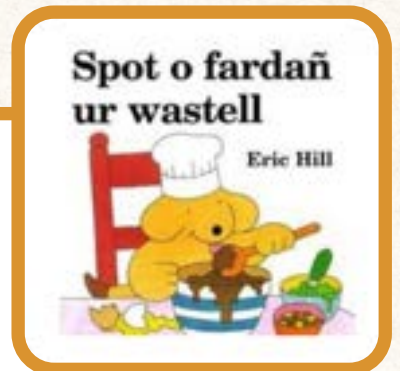
Skeudennoù bev azasaet ouzh ar re vihanañ war bep bajenn zoubl, adalek ar golo. Ur c'hoari bihan evit kemer plijadur gant ar gerioù e dibenn al levr.

Lenn, komz ha kendivizout diwar :

Arzhig Du en deus naon du (Bannoù-heol)

Spot o fardañ ur wastell
(An Here / Kuzul ar brezhoneg)

Sellet, komz ha kendivizout diwar dresadennoù-bev :

Arzhig Du (e-barzh [BREIZHVOD](#)) :

Arzhig Du en deus naon du / Arzhig Du o c'hoari tinellig /
Arzhig Du o fardañ krampouezh / Arzhig Du o skoazellañ
Mammig / Arzhig Du ne fell ket dezhañ debriñ e soubenn

Trotig (An azen Trotro) (e-barzh [BREZHOWEB](#)) :

Trotig o vont d'ober prenaadennoù / Trotig a ra soubenn /
Trotig a fard ur wastell

OBER ANAOUDEGEZH CANT KORN AR GEGIN (RE VIHAN)

LEC'H :

Ar c'horn keginañ

DAFAR :

Dafar ar c'horn kegiñañ (listri, boued, legumaj, frouezh...), un daol ha kadorioù

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

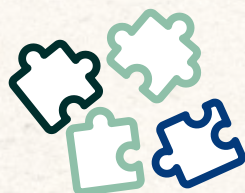
C'hoarioù emren e penn-kentañ ar mintinvezh pe goude an obererezhioù renet ha tamm-ha-tamm e kemer perzh ar skolaer·ez er c'hoarioù gant strolladoù bihan (4 / 5 bugel).

En em lakaat a ra ar skolaer·ez e-barzh : azezañ a ra ouzh taol, goulenn a ra bezañ servijet, goulenn ur pred, ober a ra van da zebriñ, ezteuler a ra e / he soñjoù **"Mat eo ! Me 'gav mat fritez ! Debret 'm eus mat tre ! Opala ! Re domm eo !"**

Komz a ra diwar ar pezh vez graet gant ar vugale, degas a ra gerioù ha patromoù yezh, sevel a ra goulennoù ha degas a ra ar respontoù ivez er penn-kentañ :

"Petra eo ? Ur gontell"

"Mat eo ? O, ya, mat eo !"

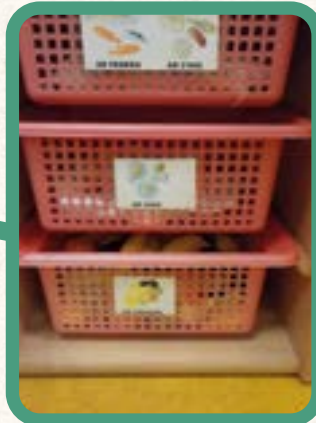
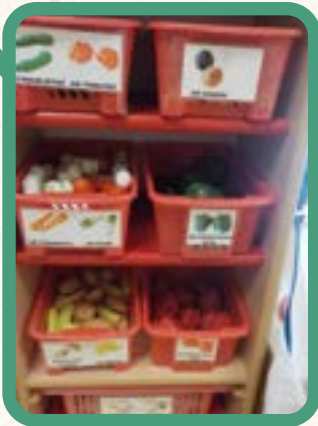
RENKAÑ AR C'HORN KEGINAÑ (RE VIHAN, RE GRENN)

LEC'H :

Ar c'horn keginañ

DAFAR :

Dafar ar c'horn kegiñañ (listri, boued, legumaj, frouezh...), luc'hskeudennoù plastikaet gant pep tra eus ar c'horn keginañ (listri, boued), paneroù renkañ hervez an dafar.

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Gant strolladoù bihan (4 / 5 bugel) e c'houlenn ar skolaer·ez gant ar vugale vihan penaos renkañ ar boued hag al listri.

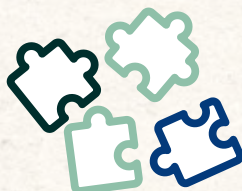
Luc'hskeudennoù plastikaet gant pep tra eus ar c'horn-keginañ (listri, boued) zo bet staliet gant ar skolaer·ez a-raok.

Gallout a reer lakaat ur bugel all pe zaou e-barzh ar jeu, bras pe grenn, hag a oa er c'hlas ar bloaz a-raok dija, e-barzh ur strollad bugale vihan evit displegañ penaos renkañ ar c'horn keginañ.

Goulenn a ra ar skolaer·ez renkañ ur rummad traoù hepken, da skouer al listri.

Gant un abadenn all e vo gallet ober gant ar frouezh, un abadenn all gant hag al legumaj... ha kement zo.

Sevel a ra ar skolaer·ez (pe ur bugel bras pe grenn) ar goulennoù :
"Pelec'h emañ ar c'hontili ?", "Pelec'h 'vo renket al loaioù ?"

STALIAÑ AN DAOL (RE VIHAN, RE GRENN)

LEC'H :

Ar c'horn keginañ

DAFAR :

Un daol, kadorioù ha kondreoù gant lu'hskeudennoù al listri (**asied, gwerenn, fourchetez, kontell, loa**).
Dav e vo fardañ anezho gant **livoù disheñvel**.
Pep kondre a vo disheñvel an eil diouzh egile.

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Ar skolaer·ez a ginnig staliañ an daol evit bugale pedet.
Karget e vo ar vugale da staliañ an daol dre strolladoù bihan (3 / 4 bugel).
Envel a ra ar skolaer·ez an traoù, al listri...
Pep bugel a vo karget da staliañ al listri evit ur c'hamalad / gamaladez. En em ziblasan a ra ar bugel evit kemer an traoù en deus ezhomm.
Heñchañ a ra ar skolaer·ez gant goulennoù : **"Petra hon eus ezhomm ?" "Un asied", "Ul loa"**..

Goude e kinnig ar skolaer·ez implijout kondreoù ha goulenn a ra gant ur bugel pe zaou servijout kondreoù hag a zo holl disheñvel, gant vivoù disheñvel. A-raok mont da gerc'hat al listri e vo goulennet gant ar bugel petra en deus ezhomm.
Heñchañ a ra ar skolaer·ez gant goulennoù ivez : **"Petra 'teus ezhomm ?", "Un asied ruz", "Ul loa c'hlas"...**

Gallout a reer lakaat poupinelloù, loened-feur azezet da vezañ servijet. Ur wech staliet an daol e vez laosket ar vugale servijout boued ha c'hoari en un doare emren.

ASTENN :

C'hoari marc'hadour al listri

Livre : re grenn

Ar skolaer·ez (da gentañ) ha goude ur bugel a vo karget da c'hoari marc'hadour al listri. Pep bugel zo dirak ur c'hondre goulllo ha goulenn a ra ar pezh en deus ezhomm evit goleiñ e gondre dirazañ.

"Ezhomm 'm eus eus / afer 'm eus ag (gw.)... ul loa ruz / un asied glas / ur fourchetez wer / ur gontell ruz ..."

ABADENNOÙ : FARDAÑ BOUED EVIT AR BOUPINELL (RE GRENN)

LEC'H :

Ar c'horn keginañ

DAFAR :

Fichennoù rekiye savet diwar rekipeoù graet er c'hlas gant ar vugale, boued plastik ha dafar hag a glot gant ar rekiye.

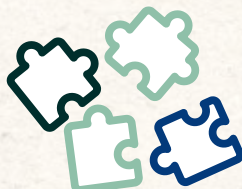
AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Kinnig a ra ar skolaer·ez aozañ boued evit ur boupinell dre strolladoù bihan (3 pe 4 d'ar muiañ).

Goulenn a ra gant ar vugale ar pezh o deus ezhomm evit aozañ ar rekiye gant skoazell ur fichenn rekiye (diwar ur rekiye gwir, graet er c'hlas en a-raok, da sk. : yod avaloù, soubenn...)

Degas a ra ar skolaer·ez ar gerioù hag ar verboù ober d'ar vugale. Reiñ a ra urzhioù d'ar vugale evit aozañ ar rekiye ha dasparzhañ ar rolloù.

Gallout a reer leuskel ar fichenn rekiye er c'horn keginañ goude evit ma vo c'hoariet en un doare emren gant ar vugale e-pad an amzer degemer da vintin da skouer.

C'HOARI AR PRETI (RE VRAS)

LEC'H :

Ar c'horn tolpañ boas evit lenn levrioù diwar-benn ar pretioù hag ar c'horn keginañ evit ar c'hoari roll.

DAFAR :

Al levrioù : "Gaspard et Lisa au restaurant" (Hachette enfants) pe "Aux menus plaisirs"* (2002, éditions du Rouergue) (* golo lakaet e brezhoneg : AR PRETI. Un doare eildorn eus al levr-mañ a gaver).

Ar c'horn keginañ : un doubier evit an daol gant kadorioù, un davanjer evit ar servijer hag ar c'heginer, un tog evit ar c'heginer / geginerez, ur c'hef evit paeañ gant bilhedoù bank faos pe ur gartenn-vank, ur tamm paper gant un niver (30 pe 100 €) skrivet warnañ evit an notenn.

Dav e vo sevel ivez **rolloù meuzioù disheñvel evit pep pratik** gant boued a zo er c'horn keginañ (gallout a reer implijout skeudennoù a vez kavet en teul "[ar c'horn keginañ](#) : [c'hoarioù loto ha skeudennoù](#)" (TES)

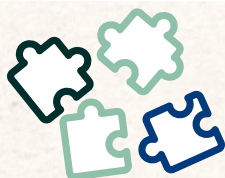
AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

A-raok kinnig d'ar vugale ober ur c'hoari roll e vo kroget gant ul levr diwar-benn ar preti evit lakaat ar vugale da gompren petra eo ar pretioù hag ar rolloù a vo c'hoariet ganto goude.

Ur c'hoari roll (dre gomz) eo "**c'hoari ar preti**". Gant 4 / 5 bugel e vez c'hoariet. Dasparzhet e vo ar rolloù gant ar skolaer-ez : 2 bratik (pe 3 d'ar muiañ) a erru en ur preti (ar c'horn keginañ), ur servijer-ez, ur c'heginer / ur geginerez. Karget e vint da c'hoari pep a roll gant frazennoù patrom hag ur c'heriaoueg implijet er c'hlas dija.

Cheñchet e vo ar rolloù a-hed an abadennoù rannet. Er penn-kentañ e vo c'hoariet roll ar servijer-ez gant ar skolaer-ez ha goude e vo laosket ur bugel da c'hoari ar roll-se.

E-kichen ar vugale e vo ar skolaer-ez evit skoazellañ anezho ha degas ar frazennoù patrom.

SKOUERIOÙ KAOZEADENNOÙ

Divizoù ar c'hoari roll kinniget, gant ar c'heriaoueg hag ar frazennoù patrom :

P : pratik (-où), S : servijer, K : keginer

RE VRAS

An degemer : servijer·ez / pratikoù

S : Demat deoc'h. Petra ho peus c'hoant d'ober ?

P : Demat. C'hoant hon eus da zebriñ (er preti).

S : Pet den 'vo (o tebriñ) ?

P : 2 / 3 omp. Plas zo ?

S : Ya, plas zo ! Deuit tre !

Staliañ an daol evit ar pratikoù : servijer·ez / keginer·ez / pratikoù.

S : Azezit amañ, mar plij ! Mont a ran da staliañ an daol.

S : Ret eo staliañ an daol evit 2 zen / 3 den (d'ar c'heginer a ro an dafar d'ar servijer).

K : Setu daou (tri) asied, div werenn / teir gwerenn, div (teir) loa, div gontell / teir c'hontell...

Ar pratikoù oc'h urzhiañ : servijer·ez / pratikoù azezet ouzh taol

S : Setu ar roll-meuzioù.

Petra 'po da zigor-pred / da veuz pennañ / evit echuiñ : formaj-laezh pe un dibenn-pred ?

P 1 + 2 (dibab er roll-meuzioù, pep hini d'e dro) : Ur 'm bo da zigor-pred / Ur 'm bo da veuz pennañ / hag ur 'm bo da zibenn-pred mar plij !

Treuzkas an urzh : servijer·ez / keginer·ez

Servijet e vo ar predoù en urzh : an digor-pred, ar meuz pennañ, an dibenn-pred / ar formaj-laezh. Ar servijer a ro an urzh d'ar c'heginer en ur ziskouez ar rolloù-meuzioù. Ar c'heginer / ar geginerez a ro an asiedoù gant ar pred d'ar servijer·ez

S : Ret eo keginañ un asiedad gant ...

Servij ar pratikoù : servijer·ez / pratikoù

S : Evit piv eo ar (c'harotez)...?

P 1 + P2 : Evidon int !

S : Debret ho peus mat ? kavet ho peus mat ar boued ... ?

P 1 + P2 : Mat eo ! kavet 'm eus mat ! Debret 'm eus mat ! / Ne'm eus ket kavet mat ! Debret 'm eus fall !

Ur banne kafe evit echuiñ : servijer·ez / pratikoù

S : Ur banne kafe 'po evit echuiñ ?

P : Ya, ur banne kafe 'm bo ! Trugarez !

S : (d'ar c'heginer / ar geginerez) : un / daou vanne / tri banne kafe

Paeañ : servijer·ez pe keginer·ez / pratikoù

P : Pegement eo ?

S pe K : Setu an notenn ! 30 (100) euro eo.

P : Opala, ker eo ! / n'eo ket ker.

P : Setu dek (kant) euro

S pe K : Trugarez. Kenavo.

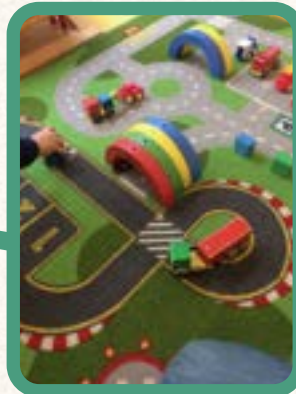
KORN AR C'HARBEDOÙ

LEC'H :

Ur c'horn eus ar c'hlas aozet evit ar c'hoarielloù

DAFAR :

Ur c'harrdi, a bep seurt karbedoù (kirri, kirri-samm, trenioù...), un tapis gant hentoù, tiez, peadra da sevel ur pont pe un tunel

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Ret eo leuskel amzer d'ar vugale da c'hoari o-unan (ar re vihan e-pad an amzer skol, ar re grenn e-pad an amzer degemer).

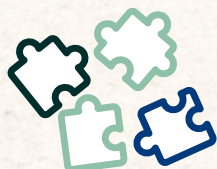
Mont a ra ar skolaer·ez da c'hoari ganto e-kerzh an amzer-se. Envel a ra an traoù hag an obererezhioù graet gant ar vugale. Da skouer : **"Dindan an tunel emañ / ez a ar c'harr"**.

Sevel a ra goulennoù gant ar vugale war ar pezh emaint oc'h ober pe o deus c'hoant d'ober : **"Petra eo ?" "Pelec'h emañ ar c'harr ?" "War beseurt hent e vo lakaet ar c'harr ?"** ha respont a ra ivez ar skolaer·ez e / he-unan d'ar goulennoù savet gantañ / ganti (**"Lakaet e vo ar c'harr-samm dindan an tunel"**)

Goude e c'hall ar skoaler·ez kinnig senarioioù gant ar c'harbedoù ha c'hoarioù sevel.

Skouerioù :

- kas un den d'an ospital : gelver an ambulañs,
- ur c'harr zo sac'het : gelver an disac'herez,
- ur gwallzarvoud zo : gelver ar polis,
- mont d'ober prenaadennoù : kavout ur plas evit parkañ ar c'harr dirak ar stal,
- ul laer zo en un ti : gelver ar polis,
- gelver un taksi evit mont d'an aerborzh,
- tan zo e-barzh un ti : gelver ar bomperien,
- kas loened eus ar feurm gant ur samm-garr...

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar **c'h**arr (ar c'hirri),
ar rod (-où),
ar gouloù (gouleier),
ar pont, an ti (tiez), ar **c'h**arardi,
an hent (-où),
an tren (-ioù),
an hent(-où)-houarn,
an ti-gar,
ar **c'h**amion / ar **c'h**arr-samm
(kirri-samm), an ambulañs,
kamion / karr-samm ar
bomperien,
ar **c'h**arr-nij / an nijerez,
an tunel,
ar strilheoul / an esañs / dour-
tan,

ANVIOÙ-GWAN

bras, bihan, buan,
fonnus / fonnapl (gw.), torret

« GERIOÙ BIHAN »

e / er, e-barzh / a-barzh (gw.),
goude, bremañ,
gant / get (gw.),
war,
dindan,
dirak, a-dreñv,
me, ...-mañ

VERBOÙ

c'hoari,
mont kuit,
lakaat, kemer
pignat, diskenn,
treiñ,
terriñ, kemer, nijal,
prestañ, digeriñ,
reiñ,
bezañ : eo, emañ (*amzer vremañ*)
kaout c'hoant : (en deus) 'neus /
he deus (*amzer vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Piv (en deus) 'neus
c'hoant da choari e korn
ar **c'h**arardi?

Petra eo ?

Petra zo war ar pont ?

Kemer ar **c'h**arr

Laka ar c'harr er **c'h**arardi

LAVARET

Ya

Ket

Ur **c'h**arr (eo)

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar **c'h**arbed (-où),
ar parklec'h,
ar gwallzarvoud,
an den (tud),
ar fuzeenn,
an aerborzh,
ar pleg-hent, ar **c'h**roashent,
karr-samm al lastez,
ar c'harr-boutin, ar **v**ej,
ar **vi**ñsaskell, an disac'herez

« FRAZENNOÙ »

Petra zo c'hoarvezet ?

Pelec'h emañ ar **c'h**arr
bihan ?

ANVIOÙ-GWAN

sac'het, toullet

« GERIOÙ BIHAN »

e-kichen / e-tal (gw.),
peseurt,
pelec'h / e-men (gw.),
amañ / aze

VERBOÙ

mont war-gil,
mont war-raok,
chom / chemel (gw.) a-sav,
dresañ, pellgomz, gelver,
dougen, nijal kuit,
flastrañ,
ruilhal,
tremen dirak, toullañ,
c'hoarvezout
bezañ : zo (*amzer vremañ*)

LAVARET

Sac'het eo ar **c'h**arr
Toullet eo ar rod

Er **c'h**arrdi emañ

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar bleiner / ar **v**leinerer,
ar stankadeg,
ar stlejerez / ar marc'h-du,
an traktor-pal,
an dumporell,
an tourter,
ar maen (mein)

« GERIOÙ BIHAN »

o / oc'h (ober)

VERBOÙ

pradañ, dibradañ
kargañ, diskargañ
bleinañ,
loc'hañ,
stankañ
bezañ : emañ / emout
(Amzer vremañ, stumm lec'hiañ)

« FRAZENNOÙ »

Oc'h ober petra
emaout ?

Petra zo d'ober
bremañ ?

LAVARET

Emaon o kargañ ar
c'hamion / ar **c'h**arr-
samm gant mein

ASTENN :

Levr skeudennoù : skeudennoù karbedoù

Ti-embann : Bannoù-heol

Dastumad : Furchal e brezhoneg

Rummadoù : levrioù brezhonek evit ar vugale - Levrioù-
skeudennoù brezhonek

Skeudennoù bev azasaet ouzh ar re vihanañ war bep bajenn
zoubl, adalek ar golo. Ur c'hoari bihan evit kemer plijadur gant ar
gerioù e dibenn al levr.

skeudennoù
karbedoù

ASTENN :

Lenn, komz ha kendivizout diwar :

« **Ma voiture** » (Bryron Barton, Ecole des Loisirs)

« **Sur le chantier** » (Bryron Barton, Ecole des Loisirs)

« **Petit-camion** » (Michel gay, Ecole des Loisirs)

C'hoari memor pe c'hoari loto

Live : re vihan (memor, Kim), re grenn (loto)

Sevel ur ur c'hoari memor (20 skeudenn d'ar muiañ evit ar re vihan ha bras tro 10 x 10 cm) adal [skeudennaoueg TES](#) pe skeudennoù all pe ur c'hoari Kim evit ar re vihan,

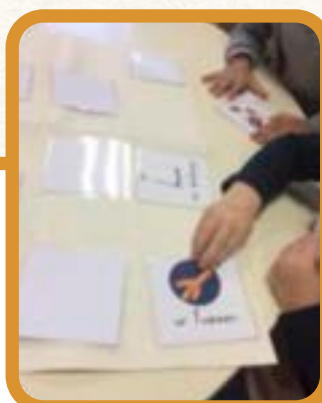
Evit ar re grenn sevel ur c'hoari loto gant karbedoù gant livioù disheñvel

Implijout ar **frazennoù patrom (re grenn) :**

Bugel 1 : **Gant piv emañ ar c'harr ruz ?**

Bugel 2 : **N'emañ ket ganin !**

Bugel 3 : **Ganin emañ ar c'harr ruz !**

KORN AR BITELLAT

LEC'H :

Ur c'horn eus ar c'hlas ma vez kavet dafar evit sevel traoù

DAFAR :

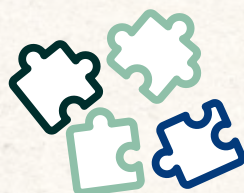
C'hoarioù sevel : brikennoù, legoioù, kapla... boestoù evit renkañ an ostilhoù hag an dafar

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Gant strolladoù bihan (2 pe 3 bugel) e tiskouez ar skolaer·ez penaos implijout an dafar.

C'hoari a ra gant ar vugale. Degas a ra ar c'heriaoueg. Displegañ a ra ar pezh a vez graet gant ar vugale. Sevel a ra goulennoù gant ar vugale **"Petra eo ?"**. Degas a ra patromoù yezh a-fet respontoù : **"Ur morzhol eo !"** ha broudañ a ra ar vugale da lavaret gerioù ha frazennoù simpl.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar morzhol,
ar peg,
ar rod,
an trouz,
al labour,
an tour,
an ti,
ar c'hoad (danvez)

ANVIOÙ-GWAN

diaes, aes, bras, bihan

« CERIOÙ BIHAN »

gant / get (gw.),
war / àr (gw.),
e-barzh,
e / er, goude, bremañ,
dindan,
dirak, a-dreñv
Me / te, ...-mañ, re a ...,
diwall, arabat

VERBOÙ

ober, lakaat, kemer, c'hoari,
troc'hañ,
pegañ,
skeiñ,
terriñ,
treiñ,
digeriñ,
reiñ,
bezañ : eo, emañ (*amzer vremañ*)
kaout c'hoant : (en deus) 'neus /
he deus (*amzer vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Skeiñ gant ar morzhol

Re a **d**rouz zo

Diaes eo ?

Petra eo ?

LAVARET

Ya

Ket

Ur morzhol (eo)

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

an ostilhoù,
an troer-biñsoù,
ar **viñs** (biñsoù)
ar boulon (-où),
an alc'hwez,
ar plankenn(où),
ar **v**rikenn (brikennoù),
an tach (-où), an heskenn,
ar reolenn, ar **c'h**rog,
ar **c'h**eflusker,
ar **c'h**astell

ANVIOÙ-GWAN

plijus, uhel, izel, berr, hir

« GERIOÙ BIHAN »

e-kichen / e-tal (gw.),
peseurt, penaos
pelec'h / e-men (gw.),
aman / aze, pe, setu
ret (eo)..., din, dit,
ne (n')... ket

VERBOÙ

bitellat,
sevel,
delc'her,
stagañ
tennañ,
plegañ,
dont a-benn da,
dresañ, kempenn...
bezañ : zo (amzer vremañ)
ober : ... a ra (amzer vremañ)
plijout : plijout a ra dit / din...

« FRAZENNOÙ »

Ret eo treiñ gant an
troer-biñsoù

Ret eo sevel un tour
uhel

Un tour uhel pe un
tour izel eo ?

Plijout a ra dit c'hoari
bitellat ?

LAVARET

Setu an tour uhel

Uhel eo an tour

Bras eo an ti

Un tour uhel eo

Ya, plijout a ra din

Ne **b**lij ket din

Setu ur **viñs** verr / hir

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ

an tog-biñs (-où) /
ar **g**raouenn
(kraouennoù),
an **d**urkez,
an houarn

ANVIOÙ-GWAN

begek, kamm,
eeun, ampart,
(*anv-gwan*)+ -oc'h :
brasoc'h, bihanoc'h,
(*anv-gwan*)+ -añ : brasañ,
bihanañ,
berr, hir

« CERIOÙ BIHAN »

o / oc'h (ober)

VERBOÙ

stardañ,
muzuliañ,
distrujañ
rollañ, kargañ, diskargañ,
bleinañ,
loc'hañ,
stankañ,

bezañ : emañ / emañ
(*amzer vremañ, stumm lec'hiañ*)

« FRAZENNOÙ »

Oc'h ober petra
emaout ?

Petra zo d'ober
bremañ ?

Penaos eo an tour ?

Peseurt tour eo an
hini brasañ ?

LAVARET

Plijout a ra din c'hoari
bitellat

Ne **b**lij ket din c'hoari
bitellat

O stardañ ar viñs emañ

O stagañ an daou
damm emañ

Brasoc'h eo an tour
bremañ

Bihanoc'h en an tour

An tour brasañ eo

An tour-mañ eo

KANAÑ : 🎵

Roll ar rimadelloù a c'hall bezañ implijet :

Rimadelloù : Rimadelloù a ri (TES)

➡ « An ostilhoù » Niv. 49 (CD A)

ASTENN :

Bed an objedoù : c'hoarioù sevel

Live : re grenn, re vras

Div skouerenn :

- « *Technico junior* » (Nathan) adalek ar re grenn,
- « *Le petit ingénieur / an ijinour bihan* » (Celda) kentoc'h evit ar vras,

Dav implijout an daou c'hoari sevel gant fichennoù « mod implij » evit sevel objedoù.

KORN AN ATANT / AR FEURM

LEC'H :

Ur c'horn eus ar c'hlas

DAFAR :

Un atant / ur feurm ha loened an dachenn

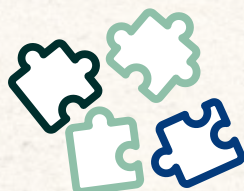
AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Gant strolladoù bihan (2 / 3 bugel), reiñ a ra ar skolaer·ez anvioù al loened en ur ziskouez al loened d'ar vugale

Goulenn a ra gant ar vugale **"Petra eo ?", "Piv eo an tad, ar vamm, ar babig ?", "Pelec'h emañ... ?"**

Degas a ra ar skolaer·ez ar c'heriaoueg hag ar respont patrom : **"ur vuoc'h eo !", "an oan eo ar babig"**

Leuskel a ra ar skoaler·ez ar vugale da c'hoari gant al loened er feurm da-c'houde.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

an ti-feurm / ar feurm,
an dachenn (gw.) / an atant,
an traktor (traktorioù),
an tad(-où), ar vamm (mammoù),
ar babig (-où),
ar yar (yer),
ar **c'h**ilhog (kilheien) /
ar **c'h**og (keger) (gw.)
ar **vuoc'h** (saout, buoc'hed),
ar marc'h (kezeg) / jav (roñsed) (gw.),
an dañvad (deñved), an dañvadez,
al lapin (-ed) / ar c'honifl (-ed),
ar pemoc'h / hoc'h (moc'h),
an houad (houidi),
ar **c'hi** (chas), ar **c'h**azh (kizhier)

An trouz (-ioù) :

saout (mou ! mou !),
kilheien (kog-kog-kog ! kokerikerog !)
yer (kak-kak-kak),
moc'h (oc'h ! oc'h !),
kezeg (heñ-heñ *pe* hi-hi !),
chas (waw-waw !)
kizhier (mareñv mareñv *pe* minao !
miaou !),
deñved (bala-bala !)
houidi (kwak ! kwak)
poñsined / labousedigoù (Tik-tik!)

« FRAZENNOÙ »

Piv (en deus) 'neus
c'hoant da c'hoari gant
ar feurm ?

Amañ emañ an
dañvad ?

Petra zo er feurm ?

Petra a lavar ar saout /
ar **vuoc'h** (*trouz al
loened*) ?

LAVARET

Me

Ya

Ket

Amañ

Un dañvad (eo)

Mou-Mou...(*trouz al
loened*)

ANVIOÙ-GWAN

bras, bihan, kreñv, brav

« CERIOÙ BIHAN »

gant / get (gw.), war, e-barzh, e-maez, er-maez eus, e / er, dirak,
a-dreñv, amañ, petra, piv

VERBOÙ

lakaat, lavaret, kemer, pignat, treiñ, redek,
lammat / sailhal (gw.), kouezhañ / kouezhel (gw.), ober, c'hoari,
reiñ, galoupat
bezañ : eo, emañ (*amzer vremañ*)
kaout c'hoant : (en deus) 'neus / he deus (*amzer vremañ*)

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

al loen (-ed),
an ejen (ejened / oc'hen),
an oan (-ed),
ar poñsin (ed),
ar yar-indez,
an azen (-ed),
ar **c'h**avr (givri),
an heureuchin(-ed) /
avalaouer (-ion),
ar park (-où)

« GERIOÙ BIHAN »

e-kichen / e-tal (gw.),
peseurt ?, penaos ?
da biv ?
pelec'h / e-men (gw.)
ne (n')... ket

VERBOÙ

labourat, plijout : plijout a ra dit / din... (amzer vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Plijout a ra dit c'hoari
gant al loened ?

Da biv eo ar babig-
mañ ?

Pelec'h emañ an
dañvad ?

LAVARET

Ya, plijout a ra din

Ne **b**lij ket din

Ar vuoc'h eo

D'ar **v**amm eo

Er feurm emañ

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ

an alarc'h (elerc'h),
ar menn(-gavr) (menned),
an tarv, al leue, ar bisig,
ar marchosi, ar **c'h**raou,
ar maout,
an ebeul (ebeulien),
ar menajer, ar **v**enajerez /
ar feurmer-ez

« GERIOÙ BIHAN »

o / oc'h (ober)

VERBOÙ

bezañ : emañ / emaout
(amzer vremañ, stumm lec'hiañ)

« FRAZENNOÙ »

Oc'h ober petra
emaout ?

Oc'h ober petra
emañ ar marc'h ?

Piv eo mamm al
leue ?

Peseurt loened zo er
feurm / en tant ?

LAVARET

O lakaat an dañvad er
feurm emañ

O labourat gant an
traktor emañ ar feurmer

Ar **v**uoc'h eo

(envel anvioù al loened en
unander hag el liester : sk.
ur **v**uoc'h / saout)

ASTENN :

KANAÑ : 🎵

Ur ganaouenn a c'haller implijout :

Kanañ a ri (TES) « **A- benn dilun, me 'yel d'ar foar** » : Niv. 8 (CD 2)

Gwelet ivez ar stumm all anvet « **Kokerikero** » gant loened ouzhpenn (kog, yar, kazh, ki, gavr, marc'h / jav, buoc'h)

Levr skeudennoù : babigoù loened, atant

Ti-embann : Bannoù-heol

Dastumad : Furchal e brezhoneg

Skeudennoù bev azasaet ouzh ar re vihanañ war bep bajenn zoubl, adalek ar golo. Ur c'hoari bihan evit kemer plijadur gant ar gerioù e dibenn al levr.

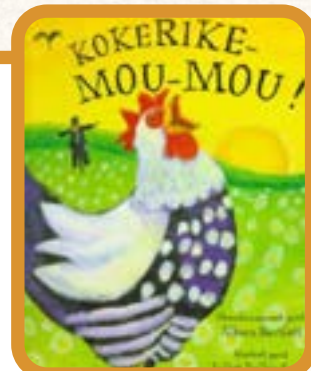

Lenn, komz ha kendivizout diwar :

Kokorike Mou Mou ! (An Here)

Tem : trouzioù al loened

Olier ar c'hilhog ne oar ket mui ar mod da ganañ ! Ha gouest e vo da ganañ pa zeuy al louarn ?

C'hoari memor al loened (TES)

Live : re vihan, re grenn

Ur c'hoari memor e koad. Un doare plijus da zeskiñ anvioù loened doñv ha gouez. 36 pezh e koad faou warno ur skeudenn e liv. Ur c'hased e koad evit renkañ ar pezhioù koad. (*Taolit evezh : N'eus skouerenn ebet ken*)

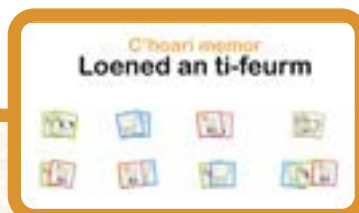
C'hoari war an urzhiataer : c'hoarioù al loened (TES)

Live : re grenn, re vras

2 c'hoari memor en linenn war lec'hienn TES

[loened ar feurm](#)

[trouzioù al loened](#)

KORN AL LIVAÑ

LEC'H :

Korn al livañ boas

DAFAR :

Dafar evit livañ.
Flotantennoù evit ar vugale. Skeudennoù
gant anvioù al livioù e-kichen.
Plas evit lakaat livadennoù ar vugale war-
wel.

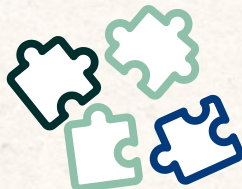

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

E-kerzh an degemer pe evit prantadoù emren, leuskel ar vugale da livañ en un doare frank.

Ar skoaler·ez pe ar skoazeller·ez a c'houlenn gant ar vugale petra emaint o tresañ gant goulennnoù digor.

Degas a ra ar skolaer·ez pe ar skoazeller·ez ar c'heriaoueg hag ar respontoù patrom :
"Petra eo ?", "A ! An heol eo !", " Brav eo !", "Petra 'teus treset / livet ?"

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar milginoù,
al livaj,
al liv (-ioù),
an dorn (daouarn),
ar flotantenn (-où),
ar barr(-où)-livañ,
ar podad(-où) livaj,
ar follenn (-où),
an dour

an heol,
ar boulom (-ig) (-où),
ar **c'h**arr (kirri),
an ti (tiez),
ar **w**ezenn (gwez)

ANVIOÙ-GWAN

anvioù al livioù :
glas, ruz, melen, gwer, orañjez,
brav

« CERIOÙ BIHAN »

gant / get (gw.),
piv ?, petra ?, peseurt ?,
setu, evel-se,
bremañ, amañ, echu

VERBOÙ

livañ, cheñch (liv),
tresañ,
plijout, troñsañ, sec'hañ,
lakaat, kemer, gwiskañ, tennañ,
gwalc'hiñ / golc'hiñ (gw.)

Mont : kae / kit (*gourc'hemenn*)
Bezañ : eo, emañ (*amzer vremañ*)
Kaout c'hoant : (en deus) 'neus /
he deus (*amzer vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Piv (en deus) 'neus
c'hoant da livañ ?

C'hoant 'teus da livañ ?

Troñs da **v**ilginoù

Laka / gwisk ur
flotantenn

Setu ur barr-livañ

Kemer ar barr-livañ
evel-se

Peseurt liv eo ?

Echu eo

Brav eo

Tenn da flotantenn

Kae / **k**it da **w**alc'hiñ
da zaouarn / ho
taouarn bremañ

LAVARET

Me

Ya

Ket

Amañ

Melen (eo)
(*envel al livioù*)

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

al livadur (-ioù),
ar bugel (ar **v**ugale),
ar plac'h (ar merc'hed),
ar paotr (ar **b**aotred),
ar mignon (ar **v**ignoned),
ar mignonez (ar

ANVIOÙ-GWAN

gwenn, du, gris / louet, roz,
gell, rous,
sklaer, teñval

« GERIOÙ BIHAN »

e-kichen / e-tal (gw.),
peseurt ?, penaos ?,
pelec'h / e-men (gw.)
ne (n')... ket
din, dit

VERBOÙ

plijout : plijout a ra dit / din... (amzer vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Plijout a ra dit livañ ?

Peseurt liv eo ?

Petra 'teus c'hoant
d'ober / da livañ ?

Petra eo ?

Plijout a ra da livadur
din

LAVARET

Ya, plijout a ra din

Ne **b**lij ket din

Du eo (envel al livioù)

Ur plac'h eo

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

VERBOÙ

kaout, kaout ezhomm eus
... / afer a ...(gw.) + 'm eus /
'teus (amzer vremañ)

(anv-gwan-verb) - et + kaout :
'teus (sk. ...'teus treset.)
(amzer dremenet)

bezañ : emaon / emaout
(amzer vremañ, stumm lec'hiañ)

« FRAZENNOÙ »

Plijout a ra dit livañ ?

Gallout a ran kaout...
mar plij ?

Eus petra 'teus
ezhomm ?

Petra 'teus livet ?

LAVARET

Ya, plijout a ra din livañ

Ne **b**lij ket din livañ

Gallout a ran kaout ur
follenn, livaj gell, ur
barr-livañ, mar plij ?

Ezhomm 'm eus eus ur
podad livaj du.

Ur fuzeenn 'm eus livet
(displegañ ar pezh a zo
bet livet)

KANAÑ : 🎵

Roll ar c'hanaouennoù a c'hall bezañ implijet :

Kanit Bugaligoù (Mona Jaouen)

➡ « Al livioù »

Lakaet 'm eus ruz, glaz, gwer, melen,
Orañjez, gell, mouk, roz ha gwenn,
Ha du zoken war ma follenn,
Bremañ eo livet penn-da-benn.

[Kanevedenn CD arvest](#) (Katell Kloareg, Marion Gwenn, Séverine Valomet, Maud Anelli)

➡ « Al livioù »

Livioù, livioù, Leun ar bed a livioù, da bep hini e liv (diskan)

Ruz a zo fuloret, Glas a zo glac'haret, Melen a zo laouen, 'barzh ar ganevedenn

Gwer, mouk hag orañjez, Livioù all ar vuhez, 'barzh ar ganevedenn,
Gant ruz ha glaz

ASTENN :

Lenn, komz ha kendivizout diwar :

Ar bleiz a felle dezhañ cheñch liv (re vihan, re vras, re grenn)

Ti-embann : AUZOU

Ar beure-mañ e oa gwallimoret ar bleiz ken e oa. E du-holl ne gave ket brav e neuz tamm ebet.

Graet e soñj gantañ emañ o vont da cheñch liv ! N'eo ket ken aes ha ma soñj dezhañ avat...

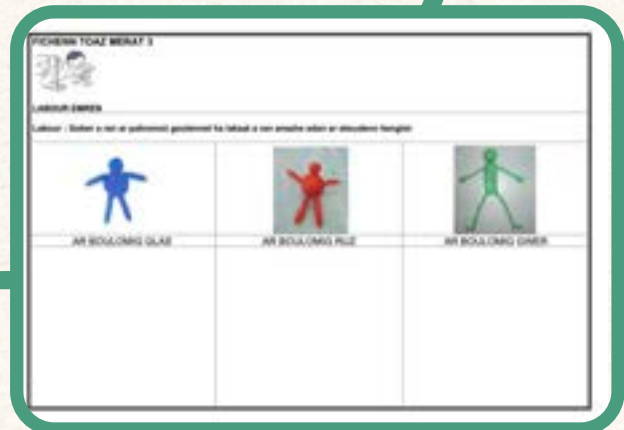
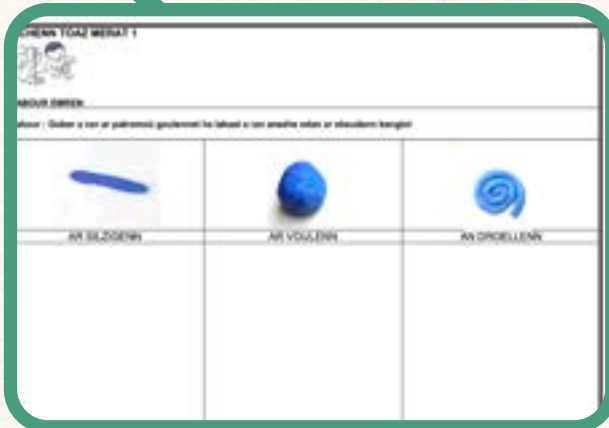
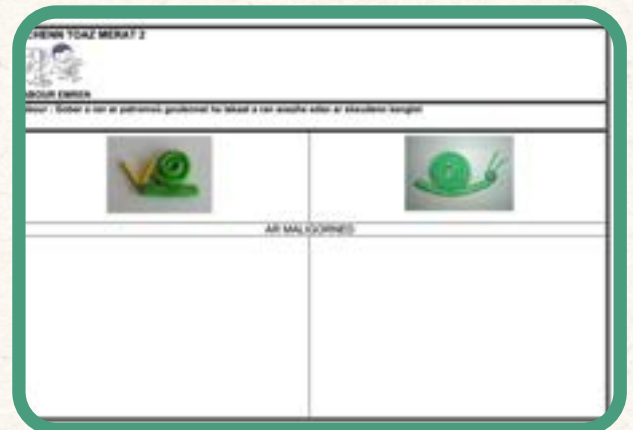
KORN AN TOAZ-MERAT

LEC'H :

Ur c'horn pad pe berrbad gant un daol ha kadorioù evit implijout an toaz-merat en un doare emren

DAFAR :

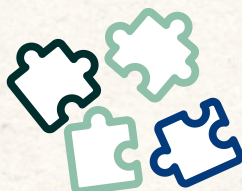
Dafar evit an toaz-merat (ur gontell, stummoù...). Skritelloù gant patromoù da sevel gant toaz-merat (boul, silzigenn, boulom, maligorn, heol, bleunienn, pesk, balafenn...), [skouerioù fichennoù da bellgargañ amañ](#)

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Ar skolaer·ez pe ar skoazeller·ez a zegas ar c'heriaoueg hag ar patromoù frazennoù.
Sk. : **"Ret eo sevel ur voul ha goude ur silzigenn"**

Sevel a ra ar skolaer·ez pe ar skoazeller·ez goulennoù : **"Petra eo ?"**, **"Petra 'teus graet ?"**
Respont a reont ivez evit reiñ skouerioù patrom : **"Ur wastell eo !"**, **"Brav eo !"**.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

an toaz, an toaz-merat,
an dorn (daouarn),
ar **v**oul (ar bouloù),
ar silzigenn (silzig),
ar **g**rampouezhenn (krampouezh),
ar **w**astell (gwastilli),
ar maligorn (-ed),
ar pesk (-ed),
an heol,

ar boulom (-où),
ar penn, ar **c'h**orf, ar **c'h**of,
ar **v**rec'h (divrec'h),
ar **c'h**ar (divhar),
an dorn (daouarn),
an troad (treid),

« FRAZENNOÙ »

Piv 'neus c'hoant da
c'hoari gant an toaz-
merat ?

Echu eo ?

Ret eo gwalc'hiñ da
zaouarn bremañ

Blot eo / kalet eo

Gra ur **w**astell

LAVARET

Me

Ya

Ket

amañ

ANVIOÙ-GWAN

blot, kalet, bras, bihan

« GERIOÙ BIHAN »

gant / get (gw.),
petra ?, peseurt ?,
setu, evel-se,
bremañ, amañ, echu,
ret (eo)...

VERBOÙ

c'hoari
rollañ, treiñ,
sevel, ober

bezañ : eo, emañ (*amzer vremañ*)
kaout c'hoant : (en deus) 'neus /
he deus (*amzer vremañ*)

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar **g**ontell (ar c'hontilli, ar c'hontelloù), an naer (-ed),
ar stumm (-où),
ar **c'h**elc'h (-ioù),
ar ront (-où),
ar **c'h**arrez (-ioù),
an tric'horn (-ioù)

ANVIOÙ-GWAN

hir, berr

« GERIOÙ BIHAN »

e-kichen / e-tal (gw.),
peseurt ?, penaos ?
pelec'h / e-men (gw.)
ne (n')... ket
din, dit, ret (eo)...

VERBOÙ

dirollañ, troc'hañ, gwaskañ, rannañ, skeiñ,
plijout : plijout a ra dit / din... (amzer vremañ)

« FRAZENNOÙ »

Plijout a ra dit c'hoari
gant an toaz-merat ?

Ret eo rannañ an
toaz-merat

Ret eo rollañ /
gwaskañ an toaz evel-
se ?

Ret eo ober un naer
gant an toaz-merat

LAVARET

Ya, plijout a ra din

Ne **b**lij ket din

Kalet / blot eo

Rollañ an toaz

Ober ur silzigenn hir /
silzigenn verr

Ober ur **v**oul **v**ihan / ur
voul **v**ras

Gwaskañ an toaz

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

VERBOÙ

Kaout, kaout ezhomm eus
... / afer a ...(gw.) + 'm eus /
'teus (amzer vremañ)

(anv-gwan-verb) - et + 'm eus
/ 'teus (sk. ...'teus graet)
(amzer dremenet)

bezañ : emañ / emañ
(amzer vremañ, stumm lec'hiañ)

« FRAZENNOÙ »

Plijout a ra dit c'hoari
gant an toaz-merat ?

Oc'h ober petra
emaout ?

Petra 'teus graet ?

LAVARET

Ya, plijout a ra din
c'hoari gant an toaz-
merat

Ne **b**lij ket din c'hoari
gant an toaz-merat

O ruilhal an toaz emañ

Oc'h ober ur silzigenn
emañ

Ur maligorn 'm eus graet

KORN AN DOUR

LEC'H :

Ur c'horn eus ar c'hlas lec'h m'eo bet staliet an dafar

DAFAR :

Ur poull leuniet gant dour evit un atalier gant pichedoù, founilhoù, pibelloù, boutailhoù... ha flotantennoù plastikaet da vezan gwisket gant ar vugale.

Gallout a reer lakaat traoù evel bagoù bihan, pesked e plastik, mein bihan, bolotennoù ha skorn evit atalieroù tematek ivez.

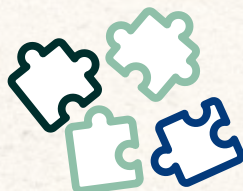
AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

En ur c'horn eus ar c'hlas, staliañ ur poull evit un atalier gant 3 - 4 bugel renet gant ar skolaer·ez pe gant ar skoazeller·ez.

Ar skolaer·ez pe ar skoazeller·ez a zegas ar patromoù yezh a-fet frazennoù hag ar c'heriaoueg. Sevel a ra ar skolaer·ez pe ar skoazeller·ez goulennnoù ha respont a ra d'ar goulennnoù ivez :

"Petra eo ? Ur voutailh(ad) eo !" , **"Yen eo an dour ?"** , **"N'eo ket yen !"**

Broudet e vez ar vugale da implijout ar gerioù en-dro.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

an dour,
ar **v**ilgin (ar milginoù),
an dorn (daouarn),
ar poull-dour,
an tas (tasoù),
ar **v**outailh (-où),
ar founilh (-où),
ar **v**ag (-où),
ar pesk (-ed),
ar maen (mein),
ar **v**olotenn (ar bolotennoù),
ar skorn

ANVIOÙ-GWAN

gleb, yen

« GERIOÙ BIHAN »

gant / get (gw.),
er-maez / e-barzh
petra ?, peseurt ? piv ?
setu, evel-se,
bremañ, amañ, echu,
arabat,
ret (eo)...
da

VERBOÙ

c'hoari, tronsiñ,
stlepel / stlapañ

bezañ : eo, emañ (*amzer vremañ*)
kaout c'hoant : (en deus) 'neus /
he deus (*amzer vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Piv 'neus c'hoant da
choari gant an dour ?

Troñs da **v**ilginoù

Arabat stlepel dour er-
maez

Yen eo an dour / ar
skorn

Echu eo ?

Gleb out ?

Ret eo sec'hañ da
zaouarn bremañ

LAVARET

Me

Ya

Ket

Yen (eo)

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar picher, ar pod (-où)
ar **w**agenn (-où),
ar **b**ibell (-où)

ANVIOÙ-GWAN

klouar, leun,
goullo / goulli (gw.)

« CERIOÙ BIHAN »

peseurt ?, penaos ?
pelec'h / e-men (gw.)
ne (n')... ket
din, dit / dis (gw.)
diwall da ...

VERBOÙ

troñsiñ, diskenn, leuniañ, sklabodañ / stlabikat / strimpiñ
(gw.), ober : a ra (*amzer vremañ*),
bezañ : zo (*amzer vremañ*), plijout : plijout a ra dit / din...
(*amzer vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Plijout a ra dit c'hoari
gant an dour ?

Petra zo er poull ? En
dour ?

Petra eo ?

Ret eo diskenn dour
er pod

Penaos eo ar pod
bremañ ?

Gwagennoù a ra ar
vag

Diwall da sklabodañ
dour

LAVARET

Yen eo an dour

Klouar eo an dour

Ya, plijout a ra din / Ne **b**lij
ket din

Bagoù zo (*envel an traoù*)

Ur picher eo (*envel an
traoù*)

Leun / goullo eo

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

VERBOÙ

flodañ,
teuziñ,
mont d'ar strad,
reded,
ober : a ran (*amzer vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Plijout a ra dit c'hoari
gant an dour ?

Peseurt traoù a flod ?
/ a ya d'ar strad ?

Flodañ a ra ar maen ?

LAVARET

Ya, plijout a ra din
c'hoari gant an dour

Ne **b**lij ket din c'hoari
gant an dour

Emañ ar skorn o teuziñ

Leuniañ a ran ar picher

Flodañ a ra ar **v**ag

Mont a ra ar maen d'ar
strad

Reded a ra an dour

KORN AN TRAEZH

LEC'H :

Ur poull-traezh staliet dirak ar c'hlas er-maez en ul lec'h goudoret pe un daol ispisial lakaet en ur c'horn eus ar c'hlas evit c'hoari gant traezh e-barzh ar c'hlas evit un atalier.

Gallout a reer empentañ ur poull-traezh pad e diabarzh ar c'hlas e salioù klas bras a-walc'h.

DAFAR :

Sailhoù, palioù, rastelloù, tamouezoù...

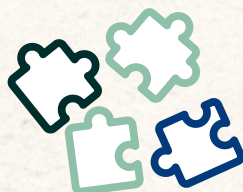

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Staliet eo an atalier evit 3 - 4 bugel. Ar skolaer-ez pe ar skoazeller-ez a zegas ar patromoù yezh a-fet frazennoù hag ar c'heriaoueg.

Sevel a ra goulennoù ha respontoù ar skolaer-ez pe ar skoazeller-ez : **"Petra eo ? Ur sailh eo !"** Broudet e vez ar vugale da lavaret ar gerioù en-dro.

Evit abadennoù all e c'haller kuzhat traoù en traezh evit deskiñ gerioù nevez (loened, kregin ha loened-mor, stummoù...)

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar poull-traezh,
an traezh, an dour,
ar **b**al (ar palioù),
ar sailh (-où),
ar rastell (-où),
an tamouez (-où),
an dorn (daouarn),
an tour (-ioù)

ANVIOÙ-GWAN

gleb, sec'h

« GERIOÙ BIHAN »

gant / get (gw.),
er-maez / e-barzh,
dindan / edan (gw.),
petra ?, peseurt ? piv ?,
setu, evel-se / èl-se (gw.),
bremañ, amañ, echu / achu (gw.),
arabat, ret eo...
da

VERBOÙ

c'hoari, teuler,
ober,
bezañ : eo, zo, emañ (*amzer vremañ*)
kaout c'hoant : (en deus) 'neus /
he deus (*amzer vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Arabat teuler an
traezh er-maez

Sec'h eo an traezh ?

Gleb eo an traezh ?

Echu eo ?

Ret eo gwalc'hiñ da
zaouarn / ho **t**aouarn
bremañ

LAVARET

Me

Ya

Ket

Sec'h (eo)

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

an tour (-ioù),
ar **c'h**astell,
an toull (-où)...

« GERIOÙ BIHAN »

peseurt ?, penaos ?,
pelec'h / e-men (gw.),
ne (n')... ket,
din, dit / dis (gw.)

VERBOÙ

kuzhat, klask,
ober : a ra (*amzer vremañ*)
plijout : plijout a ra dit / din... (*amzer vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Penaos eo an traezh ?

Petra eo ?

Petra zo er poull-
traezh ?

Petra zo kuzhet dindan
an traezh ?

Pelec'h emañ ... ?

Plijout a ra dit c'hoari
gant an traezh ?

LAVARET

Sec'h eo an traezh

Gleb eo an traezh

Ur **b**al eo (*envel an traoù*)

Dindan an traezh (*emañ*)

Ya, plijout a ra din

Ne **b**lij ket din

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

VERBOÙ

toullañ,
bezañ : emañ / emañout
(*amzer vremañ, stumm lec'hiañ*)

« FRAZENNOÙ »

Oc'h ober petra
emaout ?

LAVARET

Ya, plijout a ra din
c'hoari gant an traezh

Ne **b**lij ket din c'hoari
gant an traezh

Emaon o sevel un tour

Emaon o c'hoari gant un
tamouez

Kuzhet eo an traktor
dindan an traezh

LODENN 3 : OBEREREZHIOÙ ALL EVIT KOMZ

C'HOARIOÙ TAOL

LEC'H :

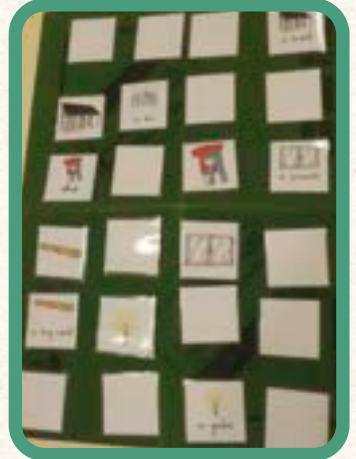
Ar c'hlas gant un daol ront kentoc'h ha kadorioù

DAFAR :

C'hoarioù **loto**, **memor** diwar-benn **geriaoueg ar skol**, **ar c'hlas**, **dafar ar c'hlas**, **kornioù ar c'hoarielloù**, **elfennoù ul levr studiet** evit deskiñ hag implijout ar gerioù stag.

Gallout a reer sevel ur c'hoari loto pe memor diwar boltredoù dafar kemeret er c'hlas pe ivez diwar [skeudennaoueg TES](#).

Gallout a reoc'h sevel **c'hoarioù loto pe memor tematek all ivez** (ar porzh-skol, santimantoù, verboù ober, tudennoù...). Gallout a reer implijout skeudennoù eus "[Geriadurig ma C'hlas](#)" (TES).

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Da gentañ e vo renet pep c'hoari a-stroll gant ar skolaer·ez a zegas ar c'heriaoueg hag ar frazennoù patrom da implijout.

C'hoari a ra ar skolaer.ez (pe ar skoazeller.ez) roll ar pennc'hoarier / ar bennc'hoarierez o sevel goulennnoù (evit ur c'hoari loto) gant ar vugale. Tamm-ha-tamm e vo broudet ar vugale da sevel goulennnoù o-unan diwar ar mod da sevel ar goulennnoù hag ar mod da respont kinniget gant ar skolaer·ez.

Dibabet e vo **ur pennc'hoarier goude, e-touez ar vugale**, evit sevel ar goulennnoù ha tamm-ha-tamm e vo laosket ar vugale da c'hoari o-unan.

Evit ar re vihan e vo implijet ur c'hoari mod **c'hoari Kim** kentoc'h gant 6 pe 8 skeudenn bras a-walc'h.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar c'hoari (-ioù),
ar c'hoari-memor,
an diñs (-où),
ar **g**artenn (ar **c'h**artennoù)

ANVIOÙ-GWAN

mat, prest, brav, echu

« GERIOÙ BIHAN »

gant / get (gw.), petra ?,
piv ?, da biv ?,
pelec'h / e-men (gw.), amañ,
peseurt ?,
re (n')... ket,
me / te,
ret (eo)...,
... -tre,
da., din

VERBOÙ

ober,
c'hoari, gounit,
kavout, kemer, tapout,
gortoz, tennañ,
sellet, kregiñ,
mont da...,
bezañ : out, oc'h, eo, zo,
(amzer vremañ)
emañ, emaomp
(amzer vremañ, stumm lec'hiañ)

« FRAZENNOÙ »

Emaomp o vont d'ober
ur c'hoari (memor,
Kim)

C'hoari / **C'hoariomp**

Prest out ? Prest oc'h ?

Sell mat / **Sellit** mat

Ret eo tapout ar
gartenn

Amañ emañ ?

Da **b**iv eo ?

Piv a **g**rog ?

Petra eo ?

Peseurt niverenn eo ?

Echu eo ar c'hoari

Brav eo !

Mat !

Mat-tre !

LAVARET

Me

Ya

Unan, daou, tri,
pevar, pemp...

Mat

(N'eo) ket mat

Prest (on)

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar c'hoari-memor,
ar c'hoari-loto,
al loc'hañ, an degouezh,
ar reolenn (-où)
an **dro** (an troioù)

ANVIOÙ-GWAN

buan,
fonnus / fonnapl

« GERIOÙ BIHAN »

c'hoazh, aze, all,
adalek,
gant (*displeget*) : *ganin, ganit,*
war-gil,
war-raok,
hebiou,
setu,
ma / da,
ret (eo)...

VERBOÙ

loc'hañ, erruout,
koll, tremen,
kontañ,
displegañ, gounit

(*anv-gwan-verb*) - et + 'm eus, (en
deus) 'neus, he deus
(sk. ... gounezet 'm eus)
(*amzer dremenet*)

« FRAZENNOÙ »

Displegañ ar ran ar
reolennoù ar c'hoari

Kont / **kontit** adalek
...

Da biv eo da c'hoari ?

Tro piv zo ?

Dit-te da c'hoari

Da **dro** eo

Buan mar plij

Gortoz da **dro**

E **dro** zo / he **zro** zo

Ret eo gortoz da **dro**

Ret eo mont war-gil,
war-raok

Pet kartenn zo ganit /
gantañ / ganti ?

Piv (en deus) 'neus
gounezet ?

Gounezet 'teus ?

Pelec'h emañ ... ?

LAVARET

Ganin

Ganit

Prest on

Din eo

Dit-te eo

Da **dro** zo

Ma **zro** zo

Tro Katell zo

Ur **daol** eo (*evit respont
d'ur c'hoari loto gant
dafar ar c'hlas, da sk.*)

Kollet / gounezet 'm
eus

Amañ emañ

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ

gourc'hemenn (-où)
an tu, ar maout

« GERIOÙ BIHAN »

adarre, en-dro,
tu gin / tu mat,
oc'h / ec'h (gw.) : oc'h ober..

VERBOÙ

Bezañ : ... a vo (*amzer-da-zont*) : c'hoariet 'vo...

« FRAZENNOÙ »

Gant piv emañ an / ar
(*un dra bennak*) ?

En tu fall / mat emañ

Ret eo lakaat ar
c'hartoù en tu gin

Pelec'h emañ ar / an
(*anv ar gartenn*) all ?

Pet kartenn zo ganit ?

Pet kartenn 'teus
gounezet ?

C'hoariet 'vo adarre ?

Gant piv eo aet ar
maout ?

Gourc'hemennoù !

LAVARET

Ganin emañ

N'emañ ket ganin

N'emañ ket amañ

En tu fall emañ

Ganin emañ an / ar...

Div **g**artenn zo ganin

Gounezet 'm eus div
(*niver*) **g**artenn, teir /
peder **c'h**artenn

Aet eo ar maout ganin /
gant (*anv ur bugel*)

ASTENN :

C'hoari loto, c'hoari memor, c'hoari domino : ar verboù

Live : re vras (re grenn)

Loto ar verboù : 8 plankenn, 3 rummad, 48 kartenn vihan.

Memor ar verboù : 3 rummad, 48 kartenn vihan.

C'hoari memor niverel

[E-barzh lec'hienn TES](#)

Gallout a reer sevel plankennoù loto aesoc'h evit ar re grenn pe ar re vras ivez diwar an dafar da implijout evit ar frazennoù patrom-mañ :
« Oc'h ober petra emañ ar paotr / ar plac'h ? O tresañ emañ ar paotr / ar plac'h ! »

Gallout a reer implijout skeudennoù verboù all ivez, gant ar memes tresour, Christophe Laze, diwar ar geriadur « *mon premier dictionnaire français - breton* », Coop Breizh, Martial Ménard (peurwerzhet)

C'hoari domino, memor : an anvioù-gwan

Live : re vras

C'hoari domino ha memor, kartennoù flash

C'hoari memor niverel

[E-barzh lec'hienn TES](#)

C'hoari memor « mat ar jeu ? » : ar santimantoù hag ar fromoù

Live : re grenn, re vras

Pa vez kavet div gartenn heñvel e vez gwelet un dresadenn ha klevet ur frazenn hag a zispleg un degouezh hag a glot gant ar c'hartoù-se.

[E-barzh lec'hienn TES](#)

ASTENN :

Kartennoù a-rummadoù

Live : re vras

126 kartenn-skeudenn da renkañ dre rummadoù : loened, plant, traoù... [E-barzh lec'hienn TES](#)

Gallout a reer sevel tikedennoù rummadoù evit aesaat al labour rummata gant ur skeudenn evit pep rummad. Implijout ar patromoù frazennoù gant ur bugel hag a c'houlenn digant ar re all :

*Bugel 1 : **Petra eo ?** (gant ur bugel 2)*

*Bugel 2 : **Ur morzhol eo !***

*Bugel 1 : **Gant petra / Pelec'h e vo lakaet ar morzhol ?**
Gant an ostilhoù, gant an dilhad, gant ar c'hoarielloù, gant ar skol ...? (en ur ziskouez ar rummadoù)*

*Bugel 2 : **Gant an ostilhoù / e boest an ostilhoù 'vo lakaet !***

Lodenn gentañ « Labour fonologiezh er skol-vamm »

Live : re grenn, re vras

Gallout a reer menegiñ penn-kentañ an dafar « **labour fonologiezh er skol-vamm** » evit perc'hennañ ur c'heriaoueg [E-barzh lec'hienn TES](#)

Implijout ar patromoù frazennoù gant ur bugel hag a c'houlenn gant ar re all :

*Bugel 1 : **Petra eo ?** (gant ur bugel 2)*

*Bugel 2 : **Un azen eo !***

*Bugel 1 : **Peseurt ger eo ?** (gant ur bugel 2)*

*Bugel 2 : **Ur morzhol eo !***

*Bugel 1 : **Pet silabenn zo gant MORZHOL ?** (gant ur bugel 2)*

*Bugel 2 : **Div (silabenn zo) !***

C'hoarioù a-stroll

Live : re vihan, re grenn, re vras (hervez ar c'hoarioù)

Fichennoù evit implijout c'hoarioù a-stroll er skol-vamm. [E-barzh lechienn TES](#)

Ar fichennoù a zispleg mont en-dro 4 c'hoari : *Hop ! hop ! hop !* / *Oudordodo* (Djeco), *Le petit verger* (Haba) ha *Pippo* (Gigamic). Lakaet e vez ar patromoù yezh labouret war-wel en ur c'hoari ivez.

KEGINAÑ

LEC'H :

Ar c'horn tolpañ ar vugale evit displegañ ar rekiye ha lec'hioù ar c'hlas evit keginañ gant taolioù hep kadorioù.

DAFAR :

Binvioù keginañ gwir : kastelodennoù, kontilli, kloge, loa vras... a vo iimplijet evit ar rekiye dibabet.

Skeudennoù evit an **aozennoù**, an **dafar keginañ** hag evit ar **verboù** stag ouzh ar c'heginañ (dibluskañ, troc'hañ...) diwar [skeudennaoueg TES](#).

Un daolenn evit tresañ ha lakaat urzh ha pazennoù ar rekiye war-wel.

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

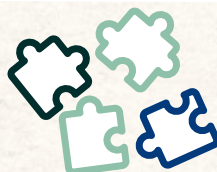
Kinnig a ra ar skolaer-ez fardañ ur rekiye (evit deizioù-ha-bloaz ar miz, evit ur mare ispisial er bloaz : *soubenn sitrouilhez, yod avaloù, gwastilli Nedeleg, gwastell ar rouaned,oubenn al legumaj...*).

Goulenn a ra ar skolaer-ez gant ar vugale **"Peseurt aozennoù hon eus ezhomm ?"** evit fardañ ar rekiye. Diskouez a ra an danvezioù ha goulenn a ra gant ar vugale envel an traoù e brezhoneg : **"Petra eo ? Bleud"**
Goulenn a ra goude **penaos ober evit sevel ar rekiye** e peseurt urzh iimplijout an aozennoù.

Skrivañ a ra ar skolaer-ez ouzh an daolenn titl ar rekiye. **Hervez respontoù ar vugale e tibun ar skolaer-ez ar rekiye gant skeudennoù aozennoù, binvioù ha verboù ober.**

Ur wech skrivet ar rekiye e vez staliet an dafar war un daol en ul lec'h bennak er c'hlas. Goulenn a ra ar skolaer-ez heuliañ ar rekiye. Henchañ a ra ar skolaer-ez ar vugale gant ar rekiye ha gant an obererezhioù d'ober.

Fardet e vo ar rekiye dre strolladoù (8 / 10 bugel) mesket gant bugale a bep seurt oad, ar re vras o kemer ar re vihanañ e karg. Gallout a reer soñjal e daou strollad o labourat asambles,

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

an asied (-où),
ar **w**erenn (ar gwer / ar
gwerennoù),
ar fourchetez (-où), ar **g**ontell (ar
c'hontilli, ar c'hontelloù),
al loa (-ioù),
ar **g**ador (ar c'hadorioù),
an **d**aol (an taolioù), ar **b**aner (ar
paneroù),
ar plad (-où), ar pod (-où),
an **d**avañjer, un / an tamm (-où)
an dour, al laezh, ar bleud,
an toaz, ar **w**astell (ar gwastilli),
ar **g**ouign (ar c'houignoù),
ar soubenn, al legumaj,
ar frouezh (-enn), an aval (-où),
ar vi (-ioù),
an amann / amanenn (gw.)
an dorn (daouarn),
ar vilgin (ar milginoù), an teod

« FRAZENNOÙ »

Troñs da **v**ilginoù

Ret eo lakaat bleud ha
goude terriñ vioù

Ret eo poazhañ ar
wastell bremañ

Poent eo gwalc'hiñ ho
taouarn bremañ

LAVARET

Ya

Mat (eo)

Amañ

ANVIOÙ-GWAN

bras, bihan, brav, fall, mat,
lipous

« GERIOÙ BIHAN »

e-kichen / e-tal (gw.),
war, evit,
e-barzh,
etre, e-kreiz, amañ,
ret (eo) ...,
e / er, bremañ, goude,
gant / get (gw.),
pelec'h / e-men (gw.), petra,
ret (eo), poent / mall,
kalz, nebeud, arabat

VERBOÙ

debriñ, evañ, ober, lakaat,
kemer, troc'hañ,
gwalc'hiñ / golc'hiñ (gw.),
poazhañ, terriñ,
troñsañ, lipat
bezañ : eo, zo, emañ,
(amzer vremañ)

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

ar rekipe, ar forn,
ar pothouarn / ar gaoter,
an diblusker, ar spouenn,
ar **b**aelon, ar **v**olenn (-où),
ar **g**astelodenn (-où), an **d**oubier,
ar **v**outailh (-ioù), ar c'hwezh

an **d**omatezenn (tomatez),
an irvinenn-ruz (irvin-ruz),
an irvinenn (irvin),
an aval(-où)-douar,
ar **g**aolenn (kaol),
ar penn-ognon (ognon),
ar penn-pour / ar bourenn (pour),
ar **g**arotezenn (karotez),
ar **g**ourjetezenn (kourjetez)

ar **b**erenn (per), ar sivienn (sivi),
ar rezin, an orañjezenn (orañjez),
ar flamboezenn (flamboez),
ar **g**erezenn (kerez),
ar **g**raoñenn (kraoñ) / ar **g**naouenn
(knaou) (gw.),
ar plusk, ar spluzenn (spluz)...

ar boued, an holen / halen (gw.),
ar pebr, an eoul, an toaz,
ar **g**rapouezhenn (krampouezh),
an **d**artezen, ar chug-avaloù,
ar yod

« FRAZENNOÙ »

Petra zo er
gastelodenn ?

Petra 'vo graet /
lakaet bremañ ?

LAVARET

Lakaat bleud

Bleud zo e-barzh

Soubenn ('vo graet)

Me gav mat ar
c'hrampouezh

Mat eo ar **w**astell

Setu ar **w**astell

« GERIOÙ BIHAN »

da **g**entañ, goude, ezhomm eus / afer a (gw.),
setu, war-lerc'h, dija

VERBOÙ

reiñ, treiñ, keginañ, tommañ, berniañ, mankout, naetaat,
kempenn, aozañ / fardañ, flastrañ, meskañ, dibluskañ,
displusañ, ruilhal, rannañ, sec'hañ, tañva, skuilhañ
bezañ : ...'vo (graet) (amzer-da-zont)

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ

al listri, ar **b**ouezerez

« GERIOÙ BIHAN »

adarre, en-dro,
oc'h / ec'h (gw.) : oc'h ober...

VERBOÙ

pouezañ, teuziñ

(*anv-gwan-verb*) - et + 'm eus,
'teus, (en deus) 'neus, he
deus (sk. lakaet 'm eus...)
(*amzer dremenet*)

« FRAZENNOÙ »

Oc'h ober petra emañ
(*da sk. anv ar skoazeller-ez*)
?

Petra 'teus graet ?

Petra zo d'ober goude ?

LAVARET

O pouezañ ar bleud
emaon

Lakaet 'm eus laezh e-
barzh

C'hwezh vat zo

Ret eo terriñ ar vioù
bremañ

Ret eo lakaat an amann
da **d**euziñ goude

KANAÑ : 🎵

Roll ar rimadelloù a c'hall bezañ implijet :

Rimadell : « Diboulout, Diboulout » (*evit dibouloutañ an toaz*)

Meskañ an toaz (3 gwech)

Diboulout ha diboulout ha dibouloutañ ! (*da lavaret fonnus*)

Aozañ yod (3 gwech)

Diboulout ha diboulout ha dibouloutañ !

LIORZHAÑ

LEC'H :

Un takad douar evit sevel ul liorz legumaj (ar gwellañ) pe sevel liorzhoùigoù gant karreziou koad staliet war ar porzh-skol

DAFAR :

Binvioù liorzhañ evit ar vugale (palioù, rastelloù, kravelloù, piketaerioù, sailhoù, ur garrigell, dourerioù...), ur roteler, ur veol-zour evit tapout an dour glav, greun, plant...

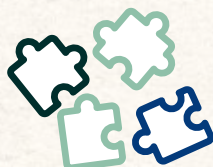
AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Ur raktres hollek liammet gant ar c'herioueg a denn d'ar c'houlzoù-amzer ha d'an amzer. Ur raktres a-hed ar bloaz eo al liorzhañ, stag ouzh tem an endro, gant ur troc'hig e-pad ar goañv.

Dav eo d'ar skolaer-ez pe d'ar skoazeller-ez labourat gant strolladoù bihan (hervez oad ar vugale), 4 / 5 evit ar re vihan betek 8 / 10 evit ar re vras.

Dav eo stagañ gant al labour liorzhañ gant ul labour dre gomz er c'hlas, gant levrioù stag ouzh pep mare-bloaz, diwar-benn ar plant, al legumaj, ar frouezh, al loened bihan, an amprevaned, al liorzhañ, hag ivez gant levrioù lennegezh stag ouzh al legumaj, ar plant, ar bleuñv, al loened a vez kavet el liorz, al liorzhañ.

Brav eo sevel ivez tikedennoù gant skeudennoù evit an ostilhoù hag ar plant, al legumaj, ar frouezh, ar verboù ober stag ouzh al liorzhañ.

PALIOÙ YEZH :

RE VIHAN (PAZENN 1)

KOMPREN

ANVIOÙ

an douar, ar maen (mein),
an dour,
ar geot, an toull (-où)
an heuzoù, an dorn (daouarn),
ar **vil**gin (ar milginoù)
ar **bal** (ar palioù),
ar sailh (-où), ar **c'h**elorn (-ioù),
an dourer (dourerioù),
al legumaj,
ar frouezhenn (frouezh),
ar **bl**antenn (ar plant),
ar **v**leuñvienn (ar bleuñv / ar
bleunioù)
ar **ban**er (ar paneroù), ar pod (-
où)

ANVIOÙ-GWAN

bras, bihan, brav, fall, mat, aes,
diaes, echu, lous

« GERIOÙ BIHAN »

e-kichen / e-tal (gw.),
war,
e-barzh,
amañ,
e / er, bremañ, goude, a-raok,
gant / get (gw.),
kalz, trawalc'h, arabat,
ret (eo) ...

VERBOÙ

lakaat, kemer, labourat, mont,
ober, dougen,
toullañ,
kavout,
tronsañ, gwalc'hiñ,
bezañ : eo, zo, emañ (*amzer
vremañ*)

« FRAZENNOÙ »

Troñs da vilginoù

Laka ur **c'h**reunenn en
douar amañ

Laka douar e-barzh ar
pod

Ret eo lakaat dour

Ret eo gwalc'hiñ da
zaouarn bremañ

LAVARET

Ya

brav (eo)

diaes (eo)

RE GRENN (PAZENN 2)

KOMPREN

ANVIOÙ

al louzoù (fall) (louzeier)
ar rastell (-où), ar roteler
ar **g**arrigell (ar c'harrigelloù),
ar penn saladenn / ar saladenn
(pennoù saladenn / saladennoù),
an aval(-où)-douar,
ar **g**arotezenn (ar c'harotez),
an irvinenn-ruz (irvin-ruz),
ar favenn (fav),
ar favenn-**c'h**las (fav-glas),
ar sitrouilhezenn (sitrouillhez),
an **d**omatezenn (tomatez),
ar **g**aolenn (ar c'haol), ar piz bihan,
ar **g**ourjetezenn (ar c'hourjetez),
ar sivienn (sivi),
ar **g**erezenn (ar c'herez),
al loen (-ed),
ar maligorn (-ed),
ar **v**elc'hwedenn (ar melc'whed),
ar **g**evnidenn (ar c'hevnid),
ar **v**erienenn (ar merien),
ar **w**enanenn (ar gwenan),
al logodenn (logod)
ar c'hwezh, an delienn (delioù / del
(gw.)), an heol

« FRAZENNOÙ »

Petra zo en douar ?

Petra eo an dra-
mañ ?

Petra 'vo graet /
lakaet bremañ ?

Emañ ar **b**lantenn
o kreskiñ

LAVARET

Merien zo

Ur maligorn eo

Lakaat douar war ar
greun

ANVIOÙ-GWAN

pounner, don, gleb, sec'h, kalet, blot, bev, marv, skuizh,
tomm, yen

« GERIOÙ BIHAN »

da **g**entañ, da-c'houde, war-lerc'h, c'hoazh, tost, pell,
dija, e-kreiz, etre, nebeud

VERBOÙ

sikour / skoazellañ, gouzout,
tennañ, hadañ, plantañ,
dourañ, klevet, koll, kutuilh, kreskiñ,
rastellat, gallout, troc'hañ, flastrañ,
leuniañ, sevel, bountañ, dougen,
sachañ, skrabañ,
bezañ : ...'vo (graet) (amzer-da-zont)

RE VRAS (PAZENN 3)

KOMPREN

ANVIOÙ

al linenn (-où),
ar renkad (-où), an tu
an douar-teil
ar piketaer (-ioù),
ar **b**igell (ar pigelloù), ar grif
(-où)
ar **g**ravell (ar c'hraavelloù),
ar bener,
an erv, ar roteler,
ar **w**rizienn (gwriziennoù),
ar barr / brank / skourr (-
où),
ar bener,
an ognon (-enn),

ANVIOÙ-GWAN

eeun / plom, stank, munut, skañv

« GERIOÙ BIHAN »

ezhomm eus / afer a (gw.), tost da, en-**d**ro da, e penn,
adarre, en-dro, en tu all (arall) / hont, oc'h / ec'h (gw.)

VERBOÙ

hadañ a-linenn, harpañ, douarañ, koeñviñ, flemmañ,
gloazañ

anv-gwan-verb - et + 'm eus, 'teus, (en deus) 'neus, he deus
(sk. ...gounezet 'm eus) (*amzer dremenet*)

bezañ : (*anv-gwan-verb*) - et + on bet (*stumm gouzañv*)

« FRAZENNOÙ »

Petra 'vo graet bremañ ?

Petra zo d'ober goude ?

Petra hon eus / 'teus graet ?

Petra 'teus ezhomm ?

Oc'h ober petra emañ...
(*anv ur bugel*) ?

LAVARET

Ret eo ober un toull

Douret 'vo ar plant

Hadet hon eus irvin ruz

Ezhomm 'm eus eus ur
bal

O lakaat douar emañ (*anv
ur bugel*)

Flemmet / gloazet on bet
war ma biz

KANAÑ : 🎵

Roll ar rimadelloù a c'hall bezañ implijet :

Rimadell : « Unan, daou, tri »

Unan, daou, tri
Debriñ a ran sivi.

Pevar, pemp, c'hwec'h
Debriñ a ran per.

Seizh, eizh, nav
Debriñ a ran fav.

Dek, unnek, daouzek
N'on ket ken naonek.

ASTENN :

Evit mont pelloc'h :

Taboulin Niv. 27 : Al liorz (TES) [e-barzh lec'hienn TES](#)

Liorzhañ er skol, diwar labourioù skolidi Diwan Landerne.

Skouerioù liorzhañ, labour war ar bloaz, deiziater al liorzhañ, sevel ur spontailh, implijout ur roteler, soñjoù evit bitellat...

Lenn, komz, kendivizout diwar :

Live : re vihan, re grenn, re vras

Dek greunenn vihan (TES)

Ul levr evit deskiñ kontañ. Burzhud ar vuhez gant greun.

Quel radis, dis donc ! (Didier Jeunesse) *(e galleg, da gontañ e brezhoneg)*

Ken bihan eo liorz an tad-kozh hag ar vamm-gozh ma n'o deus gallet plantañ nemet ur c'hreunenn irvin ruz enni. Un irvinenn ruz ramzel zo kresket. Piv a c'hallo tennañ anezhi ? An tad-kozh ? Ar vamm-gozh ? Ar plac'h vihan ? Pe al logodenn vihan ?

Gwelet ivez e brezhoneg : **Ar mell irvinenn** (SAV HEOL)

Lenn, komz, kanañ diwar :

Live : re vihan, re grenn, re vras

Ma Jardin (TES)

Albom-CD diwar ur ganaouenn gozh « war astenn » : « Tro ma jardin zo bet savet ur vur, ar vur zo er jardin, ar jardin a zo din... »

KONTAÑ ISTORIOÙ GANT MARGODENNOÙ (RE VRAS)

LEC'H :

Ul lec'h er c'hlas evit aozañ abadennoù dre gomz

DAFAR :

Gallout a reer implijout margodennoù gwir da brenañ ivez. Padout a reont pell, meur a vloaz. Aes eo d'ar skolaer·ez ha d'ar vugale implijout anezho.

Dav eo **sevel testennoù azasaet evit bugale ar skol-vamm, dindan stumm un diviz, gant frazennoù berr hag a glot gant ar vuhez pemdez.**

Gallout a reer labourat adalek levrioù a glot mat gant implij ar margodennoù evel **"Ar valeadenn war valaenn"** (TES 2018), **"Kabellig Ruz"** (TES 2018), met ivez **"An tri Arzh"** (TES 2012) hag **"Ar Yar Vihan Ruz"** (TES-2014).

Gallout a reer implijout ivez al levr **"Istorioù Rozenn ha Fañch al Laer"** (TES, 2013) gant 6 istor bihan hag [ar fichennaoueg da bellgargañ "labour komz ha lenn" gant margodennoù-skeudennoù paper ha kartoñs](#) da zidroc'hañ savet gant TES evit an tudennoù.

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Ret eo lenn al levrioù d'ar vugale meur a wech en a-raok evit ma vo perc'hennet mat an istorioù ganto.

Da gentañ e vo mat d'ar skolaer·ez c'hoari meur a wech an istorioù kontet gant margodennoù.

Goude e vo goulennet gant ar vugale kontañ an istor oc'h implijout ar margodennoù.

Pleustret e vo asambles gant ar skolaer·ez ha gant pep bugel : kontet e vo ul lodenn pe un arroud (senenn) eus an istor. War-lerc'h e c'hall ar vugale diskouez o abadenn dirak an holl, pa vo bet perc'hennet mat an divizoù ganto.

Gallout a reer ivez **sevel ur film diwar pep senenn c'hoariet gant ar vugale**, da vezañ kaset da dud ar vugale dre gensavenn Akademiezh Roazhon.

PALIOÙ YEZH :

RE VRAS

LAVARET

Gerioù tremen

Bremañ, goude, da gentañ

Raganvioù goulennata : skouerioù

Perak ? Abalamour, Peogwir..., Petra eo ? Piv a glevan ? Pelec'h emañ an euzhvil ? Penaos mont er-maez ? Peseurt loen eo ?

Verboù : ar stumm «kentañ gour», «me» : skouerioù

Trouz a glevan
Aon 'm eus
Naon 'm eus
Ne gavan ket mat, Me 'gav mat / Kavout a ran mat
Din-me eo
Debret 'm eus / Ne'm eus ket debret
Droug-kof / poan-gof 'm eus
Anoued / Riv 'm eus
Un hunvre 'm eus graet
Ur pok 'roan dit
An dra-se 'm eus c'hoant da...
Ur sorserez gant fritez 'm bo
Ne'm eus ket ezhomm / ne'm eus ket afer
Eamon o kousket...

Verboù : ar stumm «eil gour», «te» : skouerioù

Paket out !
Poent eo dit kousket !
Pelec'h emañ / e-men ec'h ous ? (gw.)
un hunvre 'teus graet ?
Petra 'gavez mat ? ...

Verboù : ar stumm «trede gour» : skouerioù

Da biv eo ?
Avel zo, Trouz zo
Gleb eo, Yen eo
Poent / mall eo kousket !
Tomm / Yen eo din...

Ar stumm gourc'hemenn : skouerioù

Kae kuit !
Deus amañ ! / Deus buan / Fonnus ! ... / Deus da welet !
Sell 'ta !
Ro din !

ASTENN :

Kamishibai evit komz Live : re vras

Kamishibai « an daou dort » (TES)

Diwar-benn ur gontadenn hengounel bet dastumet gant Fañch an Uhel : « Nonnig ha Gabig zo kemenerien. Paket e vint gant ar gorriganed e-kreiz an noz ha ret e vo dezho kanañ ganto : dilun, dimeurzh, dimerc'her... »

12 plankenn-tresadenn evit gallout kontañ ar gontadenn.

Gallout a reer ivez azasaat testennoù ha skeudennoù diwar ar 4 c'hontadenn "Ar Yar Vihan Ruz", "Kabellig Ruz", "An tri Arzh" (hag "Ar valeadenn war valaenn" ivez da skouer).

Komz Live : re vras

Sketchoù evit deskiñ komz (TES) Michelle Kerrain

Un dastumad sketchoù bihan. Pal ar c'hoari sketchoù eo deskiñ ha gwellaat live yezh ar skolidi dre lakaat anezho da implijout ar stummoù hag ar c'heriaoueg diazez a vank dezho, ha war ar memes tro lakaat anezho da gendivizout e brezhoneg gant ar vugale all. 40 fichenn kartoñs da vezañ renket en ur renkell.

Gallout a reer implijout lod eus ar sketchoù-se e kornioù c'hoari ivez (korn ar gegin, korn ar poupinelloù...).

Kavout a reoc'h ivez **sketchoù all savet gant F. Rebours** adalek ar re grenn, hag ivez ur roll **divizoù er c'hlas** (stumm gwenedeg) savet gant Brewal Runigo ha Delphine Le Gall.

Komz Live : re grenn, re vras

C'hoari e brezhoneg (TES) (gant ur CD)

Dastumadenn c'hoarioù gant ul lodenn evit c'hoarioù en ur c'hlas (*Pelec'h emañ ar velc'hwedenn ? An ibil huzh, Jakez en deus lavaret, Paotr pe blac'h ?, C'hoari Kim...*). Lod eus ar c'hoarioù-se a c'haller implijout gant bugale ar skol-vamm. Kavet e vez kanouennoù evit dispartiañ, dañsoù, ha c'hoarioù er-maez pe en ur sal sport ivez.

Komz Live : re vras

Kontañ un istor gant "kuboù istor"

Diazezet war priñsip ar c'hoari "Story Cubes", e kavoc'h amañ ur c'hoari ijinet gant Patrick Béchard evit kontañ un istor en ur implijout seizh kub.

Kub kentañ : 1) Ur wezh e oa, 2) Da gentañ, 3) Met, 4) War-lerc'h, 5) Euruzamant, 6) En achumant

Eil kub (tud jentil) : ur boulom / ur boufam / ur marc'heg / ur verc'h / ur paotr / ur priñs

Trede kub : un tour bras / ul loch / ar mor bras / ur pont / ur gward / ur ger vras

Pevarvet kub (tud droug) : ur sorserez / ur marc'heg du / an den bleiz / ul laer / un moc'h gouez / ul leon

Pempvet kub (verboù) : en em gannañ / chom klañv / leuniañ / redek war-lerc'h / torriñ / kuzhet

C'hwec'hvet kub : ur gurunenn / ur voutailh ampoezonet / ur frouezhenn vurzhudus / ur vag / ur c'hleze / ur wareg

Seizhvet kub : e-barzh / dirak / war / dindan / a-dreñv / e-kichen

Eizhvet kub : ur soudard / ur vorganez / ur sorser / ur roue mat / ul leon / ur c'hazh

Gwelet ivez ar c'hoari enlinenn savet gant akademiezh Korsika **amañ**

KONTAÑ DARVOUDOÙ BEVET (RE GRENN, RE VRAS)

LEC'H :

Al lec'h boas ma vez tolpet ar vugale da vintin

DAFAR :

Un didab luc'hskeudennoù bet tennet er c'hlas diwar-benn un darvoud bevet gant ar vugale er c'hlas pe er-maez.

Un daolenn wenn etreoberiat (TBI) pe ur videobanner evit bannañ 8 pe 10 luc'hskeudenn hag un urzhiataer evit skrivañ frazennoù patrom war ar skramm.

AN DOARE DA AOZAÑ AN ABADENNOÙ :

Diazezet eo an doare d'ober war teknik an "albomoù eko" (s.o. Boisseau, *"Enseigner la langue orale en maternelle"*, RETZ 2029).

Implijout a ra teknik an albomoù eko en trede gour luc'hskeudennoù, dibabet gant ar skolaer·ez, diwar-benn un darvoud bevet gant ar c'hlasad (rekipe savet er c'hlas, baleadenn er c'hoad, war an aod, war ar maez, e kêr, en ur mirdi...).

Ar pal e vo sevel frazennoù dre gomz da gentañ, « kensavet » pe « marc'hataet » asambles gant ar skolaer·ez hag ar vugale. Ur wech en em lakaet a-du war ar frazenn e vo skrivet ar frazenn skouer gant ar skolaer·ez. Kaset e vo al labour-se gant ar re vras kentoc'h, pe gant ar re grenn (e-kreiz ar bloavezh-skol).

Arabat klask ober pep tra en un taol. Mat eo kemer 3 pe 4 abadenn evit sevel un « albom ». Dav eo distreiñ er penn-kentañ gant ar pezh a zo bet skrivet evit adwelet ar frazennoù patrom.

Ur wezh echuet ha perc'hennet mat ar frazennoù gant ar vugale e c'haller goulenn gant ar re vras pe gant ar re grenn (hervez al liveoù e-barzh ho klas) kontañ an darvoud d'ar re vihanañ. Gallout a reer moullañ an traoù ivez evit sevel ur gwir levr pe aozañ ur bajenn da lakaat e kaier buhez ar vugale (hag ouzhpennañ an droidigezh e galleg evit tud ar vugale, evel-just).

PALIOÙ YEZH : SKOUERIOÙ FRAZENNOÙ PATROM

RE GRENN

LAVARET

Gerioù tremen

Da **g**entañ, goude / war-lerc'h, a-raok

Frazennoù eeun gant bezañ

Lena eo. Ur **v**enajerez eo.

Frazennoù eeun en amzer vremañ (trede gour unan)

Diskouez a ra Leo e **d**resadenn

Frazennoù eeun en amzer dremenet trede gour unan

Graet 'neus trouz
Malo 'neus kavet un dra

Frazennoù eeun en amzer dremenet eil gour ha trede gour lies

Graet hon eus ur **v**aleadenn
Keginet hon eus ...
Gwelet hon eus ...

RE VRAS

LAVARET

Frazennoù eeun en amzer vremañ (trede gour unan)

Lena a **z**iskouez he sailh

Frazennoù eeun en amzer dremenet trede gour unan

Diskouezet he deus ur skeudenn deomp
Brav 'oa an amzer
Graet eo bet gant ar re vras
Lena he deus kavet

Frazennoù eeun en amzer dremenet eil gour ha trede gour lies

Bet omp o welet ur feurm
O kousket e oa ar vuoc'h
Kuzhet 'oa ar c'hrank dindan ar garreg
Gant Lena eo bet kavet ar c'hregin
Kavet ez eus bet roudoù eus ur pemoc'h-gouez

Frazennoù gant stagelloù isurzhiañ

Chomet omp e-barzh an ti bihan peogwir 'rae glav
N'hon eus ket gwelet an deñved rak re bell 'oant
Errel a **z**iskouez ar pezh he deus kavet

KELENNOMP !

3 straed al Lezenn - 56000 GWENED

Pgz : 06 21 83 83 30

Postel : darempred@kelennomp.bzh

**EMBANNADUR KENTAÑ
MIZ MEURZH 2026**